

ÅRSRAPPORT 2013

INDHOLD

Forord	5
Virksomhedspræsentation	6
Bestyrelse og direktion	8
Koncernstruktur	10
Ledelsesberetning	
HOFOR koncernen	12
Fjernvarme	23
Bygas	29
Vand	33
Spildevand	37
Fjernkøling	43
Vind og solceller	47
Holding aktiviteter	50
Øvrige aktiviteter	51
Risici	52
Samfundsansvar	54
Påtegninger	66
Årsregnskab	68

Forsiden

Vores byer står over for store forandringer. Klimaet ændrer sig, befolkningsantallet vokser, og den teknologiske udvikling sætter nye rammer for livet i byen. Det kræver holdbare løsninger – både over jorden og nede i rørene.

Hver eneste dag arbejder HOFOR på at skabe bæredygtige byer. Det er den overordnede vision. At være med til at gøre byen klar til de næste 100 år – det handler om vores børn, deres børn og de efterfølgende generationer.

Udgivet april 2014

HOFOR Forsyning Holding P/S
Ørestads Boulevard 35
2300 København S
CVR-nr. 26 85 36 05
Telefon: 33 95 33 95
Mail: hofer@hofer.dk

Layout: Kresten Ivar
Foto: Carsten Andersen, Martin Dyrlov m.fl.
Tryk: HOFOR A/S

Denne rapport kan hentes på www.hofer.dk eller ved henvendelse til HOFOR.
Årsrapporten for HOFOR Forsyning Holding P/S kan endvidere fås hos Erhvervsstyrelsen.

KONCERNSTRATEGI 2015

SAMARBEJDER

VORES MÅL I 2015

- En attraktiv arbejdsplads hvor loyalitet og arbejdsglæde ligger i værdimålingen på indeks svarende til branchegennemsnit + 5%
- Værdimålingen for år 2015 viser en stigning i antallet af helstøtte ledere på 10% ift. 2013
- God ledelsesvurdering på 3,8
- God medarbejdervurdering på 3,5
- Mindest 25 % af samtlige stillinger bliver rekrutteret internt i 2015

VORES AMBITIONER

- 40% CO₂-neutral forsyning (gennemsnit)
- 62 MW vindmøller i drift eller under konstruktion
- Reducere HOFORs samlede egetforbrug af energi med 2 GWh
- Vipåvirker, udvikler og driver fremtidens forsyning
- Der er udarbejdet en strategi for HOFORs bidrag til de bæredygtige byer
- Der er etableret et værktøj til at vurdere, om et projekt bidrager til at skabe bæredygtige byer
- HOFOR har ansvar for at håndtere kloak- og overfladevand ved ekstremregn

VISION 6 MISSION

MISSION
HOFOR leverer vand- og energiløsninger til vore kunder – grønt, sikkert, billigt

VISION
HOFOR skaber bæredygtige byer

Kunderne får konkurrencedygtige vand- og energiløsninger til gennemsnitlige priser

Vi skaber fremtidens løsninger med miljøet i fokus. Klimagode og sikre efter af blive CO₂-neutrale

Vi samarbejder med myndighederne for at sikre en bedre og mere effektiv forsyning

GRØNT
SIKERT
BILLIGT

- Vandsalg på 12 mio. m³/år til forsyninger uden for selskabet.
- Det af Forsyningssekretariatet fastsatte effektiviseringspotentiale for HOFOR i % af de samlede faktiske driftsudgifter ligger i den bedste halvdel, når man sammenligner med de 7 andre store i branchen.
- Den af Forsyningssekretariatet fastsatte takst (kr./m³) for HOFOR ligger blandt de 3 billigste, når man sammenligner med de 7 andre store i branchen.
- Vandforbrug hos husholdningskunder: 102 l/person pr. døgn (gns.HOFOR)
- Vil leverer en forsyning efter aftalt sikkerhed og kvalitet
- Drifts- og administrationsomkostninger i HOFOR holdes konstant fra 2010-15, korrigeret for fusion.
- Enhedspriser i investeringsprojekter holdes konstant fra 2010-15
- 90% af alt nybyggeri tilsluttes fjernvarmen
- Varmepris, som udvikler sig relativt bedre end gennemsnittet af de '8 store' og branchegennemsnittet i DK (2014: 250 2015: 350)
- Der er solgt 600 varmeservicepakker til installationer med et samlet varmeforbrug på 300 GWh
- Gassalg af bygas på mindst 25 mio. m³/ og mindst 10% DB på alle nye storkunder
- 53 MW fjernkøling kontraheret
- 36 MW fjernkøling tilsat
- Vind og fjernkøling forrentes med den lange rente + 5 %
- Det er formidlet solcelleanlæg med en samlet produktionskapacitet på 2 MW

KUNDER, PRISER OG YDELSER

KLIMA OG MILJØ

KULTUR OG MEDARBEJDERE

FORORD

HOFOR har rundet sit første år. Det var nemlig i januar 2013, at den omfattende fusion mellem de kommunalt ejede vandselskaber i Albertslund, Brøndby, Dragør, Herlev, Hvidovre, København, Rødovre og Vallensbæk officielt trådte i kraft under navnet HOFOR, som er en forkortelse af HOvedstadsområdets FORsyningsselskab. I fusionen indgik også spildevandsselskaberne i de samme kommuner med undtagelse af Brøndby og Vallensbæk.

Vand respekterer ikke kommunegrænser. Med fusionen tog de otte ejerkommuner et markant ansvar for at sikre fremtidens rene drikkevand, den nødvendige klimasikring, og for at regnvandet kan ledes væk fra boliger og andre værdier – også ved store skybrud.

Det første år har budt på en række væsentlige strategiske beslutninger. HOFOR udviklede fx for første gang sit eget vindmølleprojekt, som resulterede i tre vindmøller på Prøvestenen, og i 2013 blev bygassen fra HOFOR 30 pct. CO₂-neutral, fordi vi begyndte at tilsætte biogas til bygassen. Et andet tiltag er, at HOFOR står overfor et projekt med at blødgøre vandet i Brøndby Kommune.

HOFOR er også dybt involveret i at løse udfordringerne langs Harrestrup Å, St. Vejleå og Kagsåen. Alle tre åer belastes ved kraftig regn og skaber oversvømmelser i de omkringliggende boliger. I alle tre tilfælde har HOFOR fortsat stor fokus på samarbejde, der rækker udover vores ejerkreds. For selvom otte kommuner er gået sammen om HOFOR, er det fortsat vigtigt at indgå fællesskaber med andre kommuner og forsyningsselskaber, når fremtidens klimaudfordringer skal løses.

En stor del af vores knap 1.000 medarbejdere arbejder dagligt på at opfylde HOFORs overordnede vision om at skabe bæredygtige byer – ikke alene i de otte ejerkommuner, men i hele hovedstadsområdet – og forhåbningen er, at flere slutter sig til HOFOR-fællesskabet i løbet af 2014.

Købet af Amagerværket

Amagerværket skrev sig ind i HOFORs historie i 2013. I juli måned kunne vi offentliggøre, at HOFOR fra årsskiftet havde købt kraftvarmeverket af svenske Vattenfall. Forhandlingerne forud for underskrivelsen og forberedelserne frem mod selve overtagelsen har haft stort fokus i det forgangne år. Men der er også tale om et betydeligt køb.

Som ejere af Amagerværket får vi selv afgørende indflydelse, når det handler om forsyningssikkerhed og bæredygtighed på varmeområdet – argumenter der har vejet tungt i beslutningsprocessen.

Med købet kommer ejerskabet af Amagerværket tilbage til København, og i løbet af de kommende år er planen blandt andet at omlægge produktionen, så værket kommer til at køre 100 pct. på bæredygtig biomasse.

Rensefusion

En anden meget markant begivenhed i 2013 var den strategisk vigtige fusion inden for rensning af spildevand. I 2013 gik 15 kommuner sammen om at etablere miljøvirksomheden BIOFOS, som fremover skal rense spildevand for 1,4 mio. indbyggere i hovedstadsområdet.

BIOFOS blev med sine tre renseanlæg, Lynetten, Avedøre og Damhusåen, Danmarks

største renseselskab. Renseanlæggene renser over 100 mia. m³ vand om året og omdanner spildevandet til energi.

HOFOR ejer fra 1. januar 2014 61,45 pct. af BIOFOS gennem HOFOR Spildevand Holding A/S.

Det tværkommunale ansvar

Det ansvar, HOFORs ejerkommuner tog i forbindelse med fusionen, er et stort privilegium for virksomheden og rummer samtidig en stor forpligtelse – en forpligtelse til at HOFOR tager hånd om de fremtidige udfordringer inden for vores forsyningsområder og samtidig har fokus på bæredygtighed.

Købet af Amagerværket og involveringen i BIOFOS er begge eksempler på HOFORs målrettede arbejde for en bæredygtig fremtid. Men det kommer også til udtryk gennem en lang række initiativer og strategiske beslutninger taget i 2013.

I tillæg til et regnskabsmæssigt overblik giver årsrapporten også et resume af de vigtigste aktiviteter og strategiske tiltag i HOFOR i 2013.

Rapporten opfylder de krav, som medlemskabet af FN's Global Compact stiller til rapportering af CSR. HOFOR fortsætter medlemskabet i 2014. Akkurat ligesom det målrettede arbejde med at skabe bæredygtige byer – grønt, sikkert og billigt – fortsætter i 2014.

Leo Larsen
Formand

Lars Therkildsen
Adm. direktør

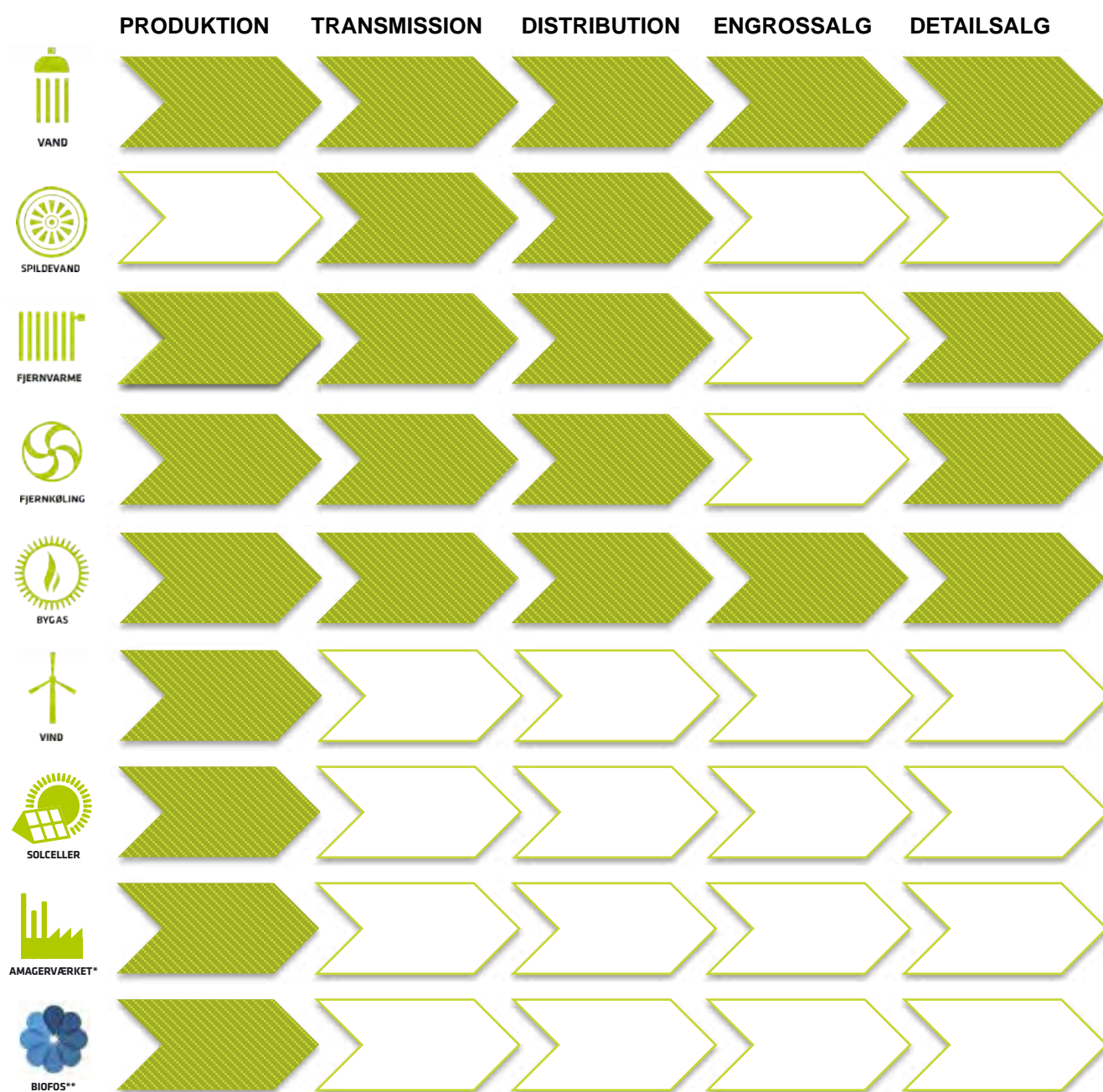
VIRKSOMHEDSPRÆSENTATION

HOFOR er Danmarks største forsynings-virksomhed inden for sine kerneområder. HOFOR sørger dagligt for rent drikkevand til borgerne i Albertslund, Brøndby, Dragør, Herlev, Hvidovre, København, Rødovre og Vallensbæk og står for at lede regn- og

spildevand væk i de samme byer på nær Brøndby og Vallensbæk. HOFOR forsyner desuden København med klimavenlig fjernvarme, bygas og fjernkøling og er i gang med flere vindmølleprojekter både i og uden for København.

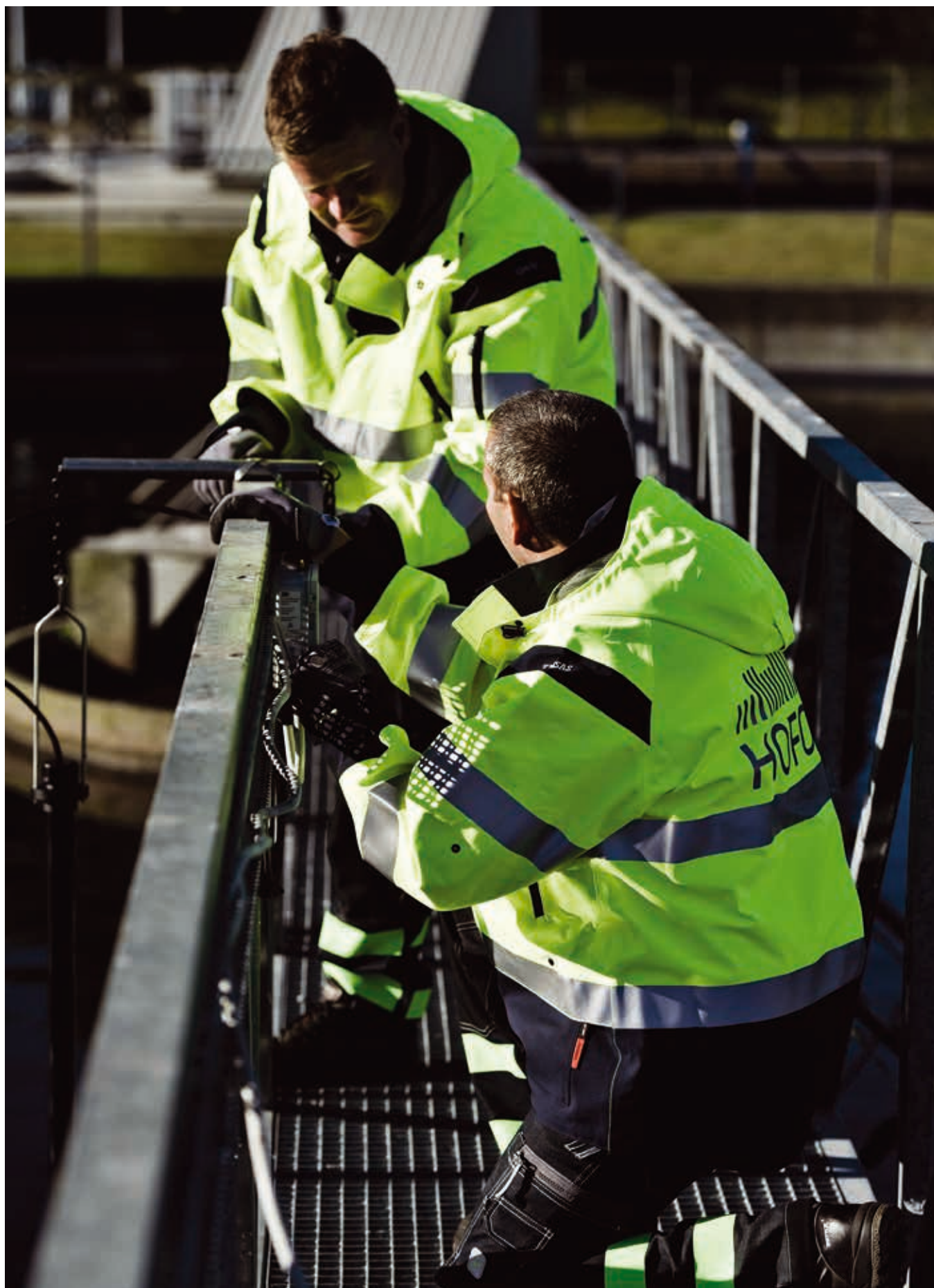
HOFOR har fra 1. januar 2014 overtaget kraftvarmeværket Amagerværket med henblik på at fremtidssikre forsyningen af grøn fjernvarme til København.

VORES FORSYNINGER OG VÆRDIKÆDER

* Gældende fra 1. januar 2014.

** Rens af spildevand.

BESTYRELSE OG DIREKTION

HOFOR Koncernen har tre bestyrelser med eksterne medlemmer og medarbejderrepræsentanter.

På tidspunktet for årsrapportens aflæggelse består bestyrelsen i HOFOR Forsyning Holding P/S, HOFOR Forsyning Komplementar A/S samt HOFOR Holding A/S af:

Leo Larsen, formand

Adm. direktør i Sund & Bælt koncernen. Formand i Sund & Bælt Partner A/S, BroBizz A/S samt BIOFOS koncernen. Endvidere næstformand i Børn, Unge og Sorg samt bestyrelsesmedlem i Fonden Tropebyen Slagelse

Jakob Hougaard, næstformand

Udviklingskonsulent i Dansk Råstof. Medlem af Københavns Kommunes Borgerrepræsentation for Socialdemokraterne

Morten Kabell

Teknik- og Miljøborgmester. Medlem af Københavns Kommunes Borgerrepræsentation for Enhedslisten

Jesper Rasmussen

Direktør. Bestyrelsesmedlem i Dansk Merchant Capital A/S (næstformand), Skou Gruppen A/S (formand), Junkbusters ApS (formand), Junkbusters Holding ApS (formand), Jørgen Friis Poulsen A/S, SAM Executive Search A/S samt CPH Downtown A/S (næstformand)

Bente Overgaard

Koncerndirektør i Nykredit. Bestyrelsesmedlem i Nykredit Afviklingspensionskasse (formand), Nykredit Ejendomme A/S (formand), Nykredit Bank A/S, Nykredit Mægler A/S, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanssektorens Uddannelsescenter samt repræsentantskabsmedlem i Ejendomsforeningen Danmark

Dorthe von Bülow *

Projektleder i HOFOR A/S

Helle Parsberg *

LEAN-konsulent i HOFOR A/S

Bibi Shabeer *

Projektleder i HOFOR A/S

* Medarbejdervalgte

DIREKTIONEN:**Lars Therkildsen**, adm. direktør

Bestyrelsesmedlem i Greve Solrød Forsyning (formand), DANVA (formand) samt Dansk Fjernvarme

Jan Kauffmann, direktør for økonomi og forretning

På tidspunktet for årsrapportens aflæggelse består bestyrelsen i HOFOR Vand Holding A/S og HOFOR Spildevand Holding A/S af:

Leo Larsen, formand
Adm. direktør i Sund & Bælt Holding A/S

Kjeld Hansen, næstformand
Forhenværende borgmester i Herlev Kommune

Steen Christiansen
Borgmester i Albertslund Kommune

Ib Terp
Borgmester i Brøndby Kommune

Allan Holst
1. viceborgmester i Dragør Kommune

Finn Gerdes
Kommunalbestyrelsesmedlem i Hvidovre Kommune

Erik Nielsen
Borgmester i Rødovre Kommune

Henrik Rasmussen
Borgmester i Vallensbæk Kommune

Dorthe von Bülow *
Projektleder i HOFOR A/S

Helle Parsberg *
LEAN-konsulent i HOFOR A/S

Bibi Shabeer *
Projektleder i HOFOR A/S

Jimmi Eiberg Jensen *
Projektleder i HOFOR A/S

Ejerne bag HOFOR er åbne overfor samarbejde med de omkringliggende vand- og spildevandsforsyninger. Der er derfor observatører med i bestyrelsen fra Ballerup, Frederiksberg, Gladsaxe, Glostrup, Høje-Taastrup og Ishøj kommune.

Herudover indtræder to forbrugerrepræsentanter, Povl Markussen og Anders Jørn Jensen, i bestyrelsen for HOFORs 14 vand- og spildevandsselskaber i forbindelse med ordinær generalforsamling 2014.

DIREKTIONEN:

Lars Therkildsen, adm. direktør

* Medarbejdervalgte

På tidspunktet for årsrapportens aflæggelse består bestyrelsen i HOFOR A/S af:

Leo Larsen, formand
Adm. direktør i Sund & Bælt Holding A/S

Kjeld Hansen, næstformand
Forhenværende borgmester i Herlev Kommune

Per Engsø Larsen
Direktør og bestyrelsesmedlem i en række selskaber

Jesper Rasmussen
Direktør og bestyrelsesmedlem i en række selskaber

Bente Overgaard
Koncerndirektør i Nykredit

Dorthe von Bülow *
Projektleder i HOFOR A/S

Helle Parsberg *
LEAN-konsulent i HOFOR A/S

Bibi Shabeer *
Projektleder i HOFOR A/S

* Medarbejdervalgte

DIREKTIONEN:

Lars Therkildsen, adm. direktør

Jan Kauffmann, direktør for økonomi og forretning

KONCERNSTRUKTUR

JURIDISK STRUKTUR

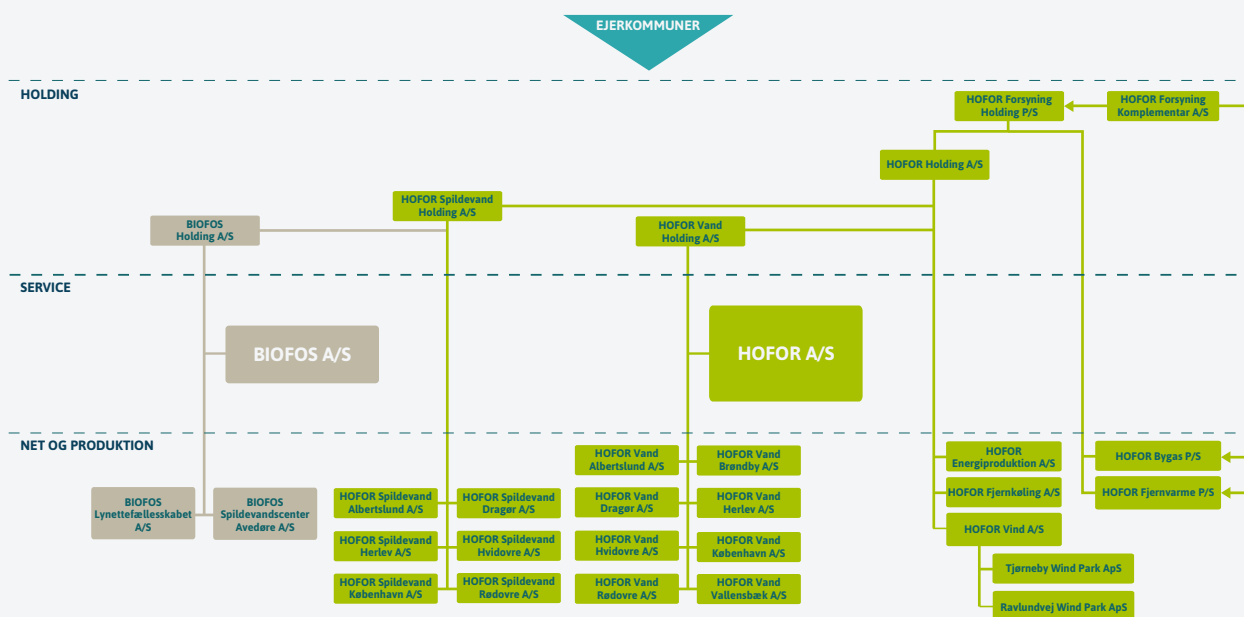
HOFOR er en fusion af Københavns Energi og vandselskaberne i kommunerne Albertslund, Brøndby, Dragør, Herlev, Hvidovre, Rødovre, Vallensbæk samt spildevandsselskaberne i de samme kommuner på nær Brøndby og Vallensbæk. HOFOR er kommunalt ejet, og forskellige dele af koncernen har forskellige ejerkommuner.

- HOFOR Forsyning Holding P/S er ejet 100 pct. af Københavns Kommune. Selskabet ejer 100 pct. af aktiekapitalen i datterselskaberne HOFOR Fjernvarme P/S, HOFOR Bygas P/S samt HOFOR Holding A/S.
- HOFOR Holding A/S ejer 100 pct. af aktiekapitalen i datterselskaberne HOFOR Fjernkøling A/S, HOFOR Vind A/S, HOFOR Energiproduktion A/S (per 29.10.2013) og ejer herudover 68,75 pct. af aktiekapitalen i HOFOR Spildevand Holding A/S og 73,59 pct. af aktiekapitalen i HOFOR Vand Holding A/S.
- HOFOR Vind A/S ejer datterselskaberne Tjørneby Wind Park ApS samt Ravlundvej Wind Park ApS.
- HOFOR Vand Holding A/S er ejet af kommunerne i Albertslund (3,19 pct.), Brøndby (5,98 pct.), Dragør (1,92 pct.), Herlev (3,40 pct.), Hvidovre (6,64 pct.), København via HOFOR Holding A/S (73,59 pct.), Rødovre (3,94 pct.) og Vallensbæk (1,34 pct.). Selskabet ejer vandselskaberne i ovennævnte kommuner samt koncernens serviceselskab HOFOR A/S.
- HOFOR Spildevand Holding A/S er ejet af kommunerne i Albertslund (7,51 pct.), Dragør (2,78 pct.), Herlev (5,25 pct.), Hvidovre (10,85 pct.), København via HOFOR Holding A/S (68,75 pct.) og Rødovre (4,86 pct.). Selskabet ejer spildevandsselskaberne i ovennævnte kommuner. HOFOR Spildevand Holding A/S ejer per 1. januar 2014 61,45 pct. af hovedstadsområdet nye rensekoncern BIOFOS.

Alle HOFORs medarbejdere er ansat i HOFOR A/S, der fungerer som serviceselskab for resten af koncernen bortset fra den nye rensekoncern. Serviceselskabet udfører således alle opgaver inden for drift, vedligehold og administration samt ny- og reinvesteringer for net- og produktionsselskaberne. Net- og produktionsselskaberne afholder dog selv køb af vareforbrug (varmekøb, køb af vand fra andre vandselskaber, brændsler mv.).

Net- og produktionsselskaberne køber ydelser og investeringer af serviceselskabet til omkostningsbestemte priser, hvorimod 3. mand handler på markedsvilkår. Samtlige udgifter og indtægter i serviceselskabet viderefaktureres til net- og produktionsselskaberne, og serviceselskabet oparbejder dermed hverken over- eller underskud – med undtagelse af en minimal forrentning af egenkapitalen.

KONCERNOVERSIGT

ORGANISATORISK STRUKTUR

Den interne organisering af HOFOR A/S er tilrettelagt med henblik på at udnytte synergier på tværs af virksomheden, samtidig med at en stærk faglighed indenfor de enkelte værdikæder fastholdes.

De fire klassiske forsyningsarter - fjernvarme, bygas, vand og spildevand - er organiseret under samme tekniske direktør. På den måde sikres det, at omverdenen oplever HOFOR som én virksomhed, der træffer beslutninger ud fra et samlet hen-syn på tværs af forsyningsarterne.

De nye forretningsområder - vind, sol og fjernkøling - er organiseret med reference

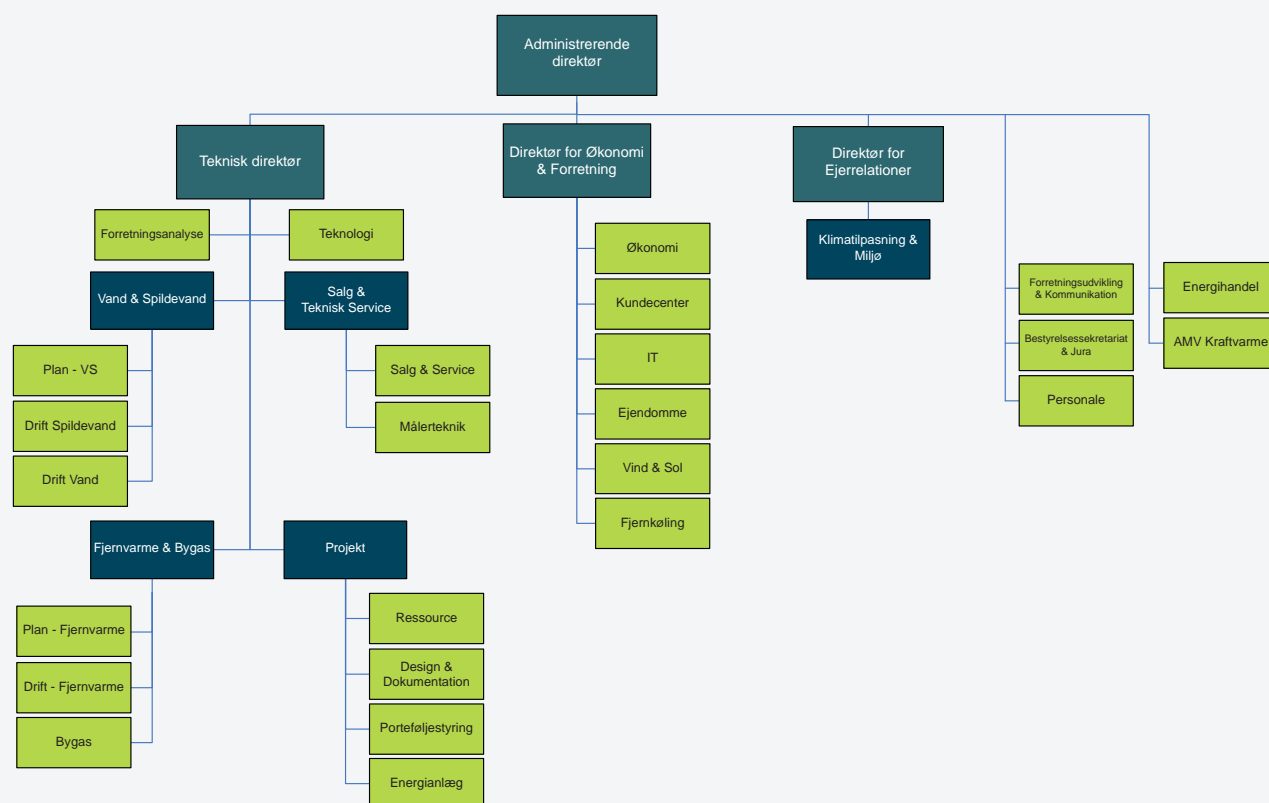
til virksomhedens direktør for økonomi og forretning, som sikrer et kommercielt sigte for disse forsyninger.

Det nyeste område - energiproduktion - er organiseret under den administrerende direktør og trækker, som de øvrige forsyningsområder, på kompetencerne i hele virksomheden.

Det er en høj prioritet, at ejerkommunerne og andre samarbejdspartnere, herunder observatorkommunerne, oplever åbenhed, gennemsigtighed og gode samarbejdsrelationer. Direktøren for ejerrelationer sørger for en lettilgængelig kontakt og god dialog mellem ejerne og HOFOR.

Virksomhedens fællesfunktioner understøtter forsyningerne med administrative ydelser, afregning af kunder, kundeservice, IT, strategi, juridisk rådgivning, forretningsudvikling, miljø mv. Endvidere har HOFOR i 2013 sammenlagt målerområdet, lager og projektkontorerne for at udnytte stordriftsfordelene indenfor de enkelte områder og skabe stærke faglige miljøer. Ansvar for HOFORs fællesfunktioner er fordelt på alle fire direktørområder.

FORRETNINGSMÆSSIG ORGANISATION

LEDELSESBERETNING

Hoved- og nøgletal for koncernen	2013	2012	2011	2010	2009
mio. kr.					
Hovedtal					
Nettoomsætning	4.401	4.039	2.882	3.125	2.656
Bruttoresultat	1.380	1.205	563	509	410
Resultat af primær drift	154	116	135	79	16
Finansielle poster, netto	-159	-122	-56	-62	-13
Årets resultat	-19	107	73	11	-1
Balancesum	21.346	20.101	8.101	8.104	7.043
Investering i materielle anlægsaktiver	1.218	735	425	470	542
Egenkapital	7.780	7.760	3.805	3.732	4.421
Nøgletal					
Overskudsgrad	3,4%	2,9%	4,7%	2,5%	0,6%
Bruttomargin	31,4%	29,8%	19,5%	16,3%	15,4%
Aktiver/Egenkapital	2,7	2,6	2,1	2,2	1,6
Egenkapitalforrentning	1,8%	1,8%	1,9%	0,3%	0,0%

ÅRETS RESULTAT

Hovedtallene for HOFOR er baseret på koncernregnskabet for HOFOR Forsyning Holding P/S.

Som omtalt i årsrapporten for 2012 omfattede koncernregnskabet pr. 31. december 2012 aktiver og passiver for samtlige selskaber i HOFOR koncernen. Derimod omfattede koncernens resultatopgørelse alene indtægter og udgifter for den periode hvori de enkelte koncernselskaber har været omfattet af koncernen. Dette indebærer, at resultatopgørelsen for omegnskommunernes indfusede vandselskaber alene blev medtaget for perioden 1. juli til 31. december 2012 mens resultatopgørelsen for omegnskommunernes indfusede spildevandsselskaber alene blev medtaget for perioden 16. til 31. december 2012.

Koncernregnskabet for 2013 omfatter indtægter og udgifter for samtlige koncernselskaber for et helt år.

Årets resultat før skat og minoritetsinte-

resser er et underskud på 5,4 mio.kr., hvilket er en bedring på 0,8 mio.kr. i forhold til 2012.

Koncernregnskabet for 2013 er påvirket af en ekstraordinær nedskrivning af de materielle anlægsaktiver på 55 mio.kr.

De finansielle nettoomkostninger er faldet med 29 mio.kr. primært som følge af en lavere renteomkostning på obligationslånene på i alt 4,8 mia.kr. der er optaget i KommuneKredit og blev anvendt til indfrielse af gældsbreve med Københavns Kommune.

Koncernregnskabet for 2012 var påvirket af salget af KE Transmission A/S, der indbragte en gevinst inkl. renteindtægter på 79,5 mio.kr.

KUNDER, PRISER OG YDELSER

Amagerværket

I juli måned udsendte HOFOR en pres-

semeddelelse, der offentliggjorde købet af Amagerværket. Selvom overtagelsen af kraftvarmeværket først skete 1. januar 2014, kom købet til at sætte sit præg på en stor del af 2013 hos HOFOR. Først var der forhandlingerne om købsaftalen med de hidtidige ejere, svenske Vattenfall, og siden fulgte forberedelserne til overtagelsen af værket, som blev intensiverede efter konkurrencemyndighedernes endelige godkendelse af købet i november måned.

Købet af Amagerværket skal ses som et vigtigt skridt i HOFORs strategi om at levere fjernvarme til hovedstadsområdet til en fornuftig pris og med højest mulige forsyningssikkerhed. Som ansvarlig forsyningssikkerhed har HOFOR pligt til at sikre sine godt 500.000 fjernvarmekunder en stabil og konstant varmeforsyning – også når de ældre værker som Svane-mølleværket og H.C. Ørstedsværket efter planen udfases i løbet af de kommende år.

Den grønne dimension var dog også et vigtigt parameter omkring købet af Amagerværket. Som ejer kan HOFOR nemlig

sikre en hurtigere omstilling til grønnere varmeproduktion i København. Helt konkret er planen at omlægge hele værket til 100 pct. biomasse.

Amagerværkets blok 1 fyrer med biomasse efter en ombygning i 2004, mens den noget større blok 3, der i dag fyrer med kul, efter planen skal ombygges, så hele produktionen af el og varme på værket bliver baseret på vedvarende energi.

Amagerværket dækker med sin to aktive kraftvarmeblokke cirka 12 pct. af det sjællandske elforbrug og næsten 30 pct. af varmebehovet i hovedstadens fjernvarmesystem.

Forbrugervalg i vand- og spildevands-selskaberne

I efteråret 2013 kunne HOFOR for første gang afholde forbrugervalg til bestyrelsen for virksomhedens 14 vand- og spildevandsselskaber. Her skulle der findes to forbrugerrepræsentanter og fire suppleanter. Valget kom som følge af vandsektorlovens nye bekendtgørelse om forbrugerindflydelse i vandselskaberne.

Der blev lagt et stort arbejde i annonceringen af valget med annoncer og omtaler i en række lokale medier samt på hofor.dk og flere af ejerkommunernes hjemmesider. Desværre prægede tendensen fra landets øvrige forsyningsselskaber også HOFORs forbrugervalg: Valgdeltagelsen var meget lav.

I alt stillede 34 kandidater op til valget til HOFORs bestyrelse, mens 2.000 forbrugere valgte at registrere sig til at stemme. Hver af de 2.000 forbrugere havde to stemmer, de kunne afgive. Der blev samlet afgivet 1.680 stemmer. Et relativt lille antal set i forhold til de omkring en mio. forbrugere, der havde stemmeberettigelse. De to forbrugerrepræsentanter tiltræder bestyrelsen fra foråret 2014 og er valgt for en toårig periode.

Status på vandsektorloven

Ifølge vandsektorloven skal den statslige

Ved årsskiftet 2013/14 overtog HOFOR Amagerværket fra svenske Vattenfall. Værket skal i løbet af de næste år omlægges til at fyre med 100 pct. biomasse.

reguleringsmyndighed Forsyningssekretariatet hvert år fastsætte et prisloft for de enkelte vand- og spildevandsselskaber, som angiver et loft over selskabernes samlede indtægter. Forsyningssekretariatet benchmarker endvidere årligt selskaberne mod hinanden og pålægger på denne baggrund selskaberne et effektiviseringskrav.

HOFOR er enig i intentionen om at hæve effektiviteten i vandsektoren, men kritisk over for den model, som Forsyningssekretariatet anvender til at beregne selskabernes effektiviseringspotentiale. Det er HOFORs opfattelse, at modellen ikke giver et korrekt billede af potentialerne i de enkelte selskaber, idet modellen ikke tager de nødvendige individuelle hensyn.

HOFOR anerkender, at koncernens egne selskaber ligesom resten af branchen har et effektiviseringspotentiale, men når Forsyningssekretariatets beregninger indikerer, at et selskab kan spare 80 pct. af de omkostninger, der bruges til at drive selskabet i dag, er det HOFORs vurdering, at det potentiale er overvurderet.

HOFOR har i 2013 deltaget aktivt i evalueringen af vandsektorloven og har gennem flere workshops og interviews bidraget med sit syn på loven og forslag til forbedringer. HOFOR indgår samtidig i samarbejder med Forsyningssekretariatet med det overordnede formål at opnå generelle forbedringer af reguleringen.

Sammen med en række andre vandselskaber har HOFOR i 2013 klaget over prislofterne for 2012. Klagen medførte, at Konkurrenceankenævnet med en kendelse i september 2013 hjemviste prislofterne til fornyet behandling. Dette har givet mere klarhed omkring reglerne, men forsinket fastsættelsen af vand- og spildevandspri- serne for 2014. Flere af priserne er derfor først blevet offentliggjort i begyndelsen af 2014 og er under betingelse af efterfølgende kommunal godkendelse.

Prisudviklingen på forsyningsområderne

Der er forskellige priser og prisreguleringer for vand- og spildevand i HOFORs otte ejerkommuner. Dette skyldes primært, at investeringer og opgaver varierer fra kommune til kommune. I nogle kommuner skal der i

de kommende år investeres store beløb i nye vandledninger eller klimatilpasning. I andre kommuner skal prisen reguleres op eller ned, fordi indtægter og udgifter ikke balancerede korrekt i foregående år. I alle tilfælde ligger det fast, at hver enkelt forbruger kun betaler for de udgifter, der er forbundet med vand- og spildevandforsyningen i egen kommune. Og da udgifterne er forskellige fra kommune til kommune, er priserne også forskellige.

Vand- og spildevandspriserne i Hvidovre, Rødovre og Brøndby falder i 2014 med mellem 4,2 og 15 pct., mens priserne i Albertslund, Dragør, Herlev og Vallensbæk stiger med mellem 1,4 og 3,7 pct.

Vand- og spildevandspriserne i København falder med 6,1 pct. Herudover stiger prisen for bygas med 3 pct. og fjernvarmen med 5 pct. En kunde i København vil således opleve en samlet prisstigning på fjernvarme, bygas, vand og spildevand på 2,4 pct. i 2014, hvilket hovedsageligt skyldes højere afgifter til staten på fjernvarmen.

HOFOR har et mål om en jævn prisudvikling over årene og til hensigt at harmonisere priser og serviceniveauer mellem HOFORs ejerkommuner.

Gravearbejder

Mange steder i hovedstadsområdet er HOFOR i gang med gravearbejder. Arbejderne er tegn på, at hovedstadsområdet får længere metrostrækninger, mere miljøvenlig fjernvarme, skybrudssikring og nye robuste ledninger.

Selvom gravearbejderne munder ud i positive resultater, er HOFOR bevidst om de gener, gravearbejder medfører for omgivelserne. Derfor er der stor fokus på håndteringen af gravearbejder i HOFOR.

Gravearbejder koordineres naturligvis internt imellem HOFORs forskellige forsyningsarter, men også med eksterne ledningsejeres projekter og kommunernes asfaltarbejde.

HOFOR sørger for at skilte fyldestgørende,

både i forbindelse med planlagte og akutte gravearbejder, og udsender løbende nyhedsbreve under overskriften 'Undskyld vi går i vejen' om større kommende og igangværende gravearbejder. Nyhedsbrevene suppleres af andre informationskanaler - f.eks. mail og opslag i opgange - alt efter gravearbejdets omfang, og ved meget store projekter har HOFOR god erfaring med at holde borgermøder.

Nyt klagesystem

Selvom HOFOR i det daglige stræber efter at løse sine opgaver mest hensigtsmæssigt, så sker det, at kunderne klager over HOFOR.

I bestræbelserne på hele tiden at forbedre effektiviteten og kvaliteten blev der i 2013 iværksat et projekt med henblik på at optimere klageprocessen internt i HOFOR. Baggrunden for projektet var, at næsten hver tiende klage i 2012 handlede om manglende tilbagemelding på kundeoplevelser.

Løsningen er blevet, at der er oprettet et nyt tværgående klageteam. Teamet fungerer decentralt på tværs af alle HOFORs forsyningsarter samt kundeservice og projektafdelingen. Udover klageteamet er der oprettet en fælles klagepostkasse, hvor klager registreres og behandles.

Med indførelsen af klagepostkassen er klagens vej gennem HOFOR blevet mere gennemskuelig for de involverede medarbejdere, og klageprocessen er blevet gjort hurtigere og lettere for kunderne. Det er blevet tydeligere, hvor man skal klage, og der går højst fem hverdage, fra kunderne har klaget, til de som minimum har fået et foreløbigt svar fra en medarbejder.

HOFOR registrerede i alt 546 klager i 2013, hvor størstedelen omhandlede HOFORs gravearbejder.

HOFOR foretager meget gravearbejde og er bevidst om de gener, som det medfører. Derfor koordineres arbejdet både internt og eksternt, så det forstyrrer mindst muligt.

SAMARBEJDE

BIOFOS – Danmarks største rens-fællesskab

Et nyt samarbejde mellem spildevands-selskaberne i 15 kommuner i hovedstads-området så i 2013 dagens lys, da selskabet Vores Rens, der siden fik navnet BIOFOS, blev en realitet. Samarbejdet er det største af sin art i Danmark og skal medvirke til, at affaldsstofferne i spildevandet bliver brugt bedst muligt til produktion af bæredygtig og miljøvenlig energi.

Med oprettelsen af BIOFOS vil ejerne gerne fortælle, at rensaanlæg ikke læn-gere blot er et filter, men anlæg, der både renser spildevandet, udvinder nye ressourcer af det, og giver det rene vand tilbage til naturen. Derfor fik selskabet også en blå blomst som logo, hvor bladene går fra mørkeblå til lyseblå. Logoet illustrerer, at vandet går fra det mørkeblå spildevand til det rene og lyseblå vand.

Selskabet ejer de tre rensningsanlæg Ly-netten, Avedøre og Damhusåen, der til-sammen renser 130 mio. m³ spildevand fra 1,4 mio. mennesker i hovedstadsom-rådet hvert år. Af affaldet fra spildevandet produceres der CO₂-neutral strøm, gas og fjernvarme til borgerne i hovedstadsom-rådet.

BIOFOS er ejet af samarbejdskommunerne og er oprettet som et aktieselskab. HOFOR ejer fra 1. januar 2014 61,45 pct. af selska-bet gennem HOFOR Spildevand Holding A/S, der tæller kommunerne Albertslund, Herlev, Hvidovre, København og Rødovre. Dragør Kommune er med i HOFOR Spilde-vand Holding A/S, men ejer ikke aktier i BIOFOS.

BIOFOS beskæftiger 155 ansatte samt en række elever, lærlinge og studentermed-arbejdere.

HOFOR og BIOFOS vil fremover arbejde tæt sammen på en lang række områder,

herunder bl.a. om intelligent håndtering af spildevand, så anlæg i begge selskaber udvikles og drives så effektivt som muligt, og det faglige kompetencefællesskab ud-nyttes bedst muligt.

Samarbejde med andre organisationer

Når HOFOR ønsker at løse forskellige ud-fordringer på klimaområdet, er videndeling og samarbejde med andre en vigtig faktor. Derfor engagerer HOFOR sig i flere forskel-lige samarbejdsfora såsom Regnvandsfo-rum, KLIKOVAND, Vand i Byer og 3 Vand.

HOFOR bruger deltagelsen i de forskellige fora aktivt. Gennem Regnvandsforum var HOFOR i 2013 eksempelvis initiativtager til et stort samarbejde omkring Harre-strup Å, der er et godt eksempel på et bredt, tværgående samarbejde. Ti kom-muner arbejder nu sammen om at skabe en fælles plan mod de oversvømmelser, der forekommer ved Harrestrup Å ved sky-brud. Regnvandsforum blev også brugt til at afholde et stormøde med kommunerne i hovedstadsområdet omkring skybruds-beredskab.

Deltagelsen i foraene giver HOFOR mulig-hed for at mødes med kommuner, forsy-ninger, vidensinstitutioner og virksomhe-ders for at dele viden og diskutere arbejdet med konkrete projekter.

HOFOR er ligeledes en aktiv medspiller i en række interesseorganisationer, der bl.a. tæller DANVA, Dansk Fjernvarme og Dansk Energi. Desuden er HOFOR medejer af virksomheden Dansk Gasteknisk Cen-ter. En virksomhed, der udfører rådgivning, udvikling, undervisning m.m. inden for gasanvendelsesområdet.

Det kommunale samarbejde

Samarbejde var et af nøgleordene, da fusionen mellem vandselskaberne i HOF-ORs otte ejerkommuner blev en realitet, og samarbejde er fortsat et fokusområde hos HOFOR. Uanset om det handler om de store, overordnede perspektiver på tværs af kommunegrænser eller igangsættelsen

af et nyt projekt helt tæt på kunderne, så er det essentielt, at det foregår i tæt dia-log med kommunerne.

Hos HOFOR er direktørområdet Ejerrela-tioner sat i verden for at være med til at sikre en god og fortsat dialog med kommunerne. Dialogen foregår på flere planer.

Udover repræsentationen i bestyrelser-ne mødes HOFOR og kommunerne i kon-taktudvalget, ligesom medarbejdere fra HOFOR har kontinuerlige møder med kommunernes plan- og miljøchefer og naturligvis med sagsbehandlerne i de konkrete sager.

HOFOR oplever i den daglige dialog med kommunerne en positiv og konstruktiv til-gang til samarbejdet hos de kommuner, der allerede er med i ejerkredsen. Det sam-me gør sig gældende for dialogen med de kommuner, der er med på sidelinjen som observatører med henblik på et potentielt fremtidigt samarbejde.

Hæder til klimaplaner

I september måned blev København hæd-ret med INDEX: Award, der bliver betragtet som verdens største designpris.

Prisen blev givet for den klimatilpasnings-plan, som Københavns Kommune sammen med KE/HOFOR udarbejdede i 2010 for at ruste København til fremtidens voldsom-mere vejr. Planen blev i 2012 suppleret med en skybrudsplan, som specifikt sigter på at forhindre de store skader ved skybrud, byen oplevede i sommeren 2011. En del af juryens begrundelse for at give København prisen var evnen til at se klimatilpasning som en mulighed. I stedet for at se det som et problem, så man et potentiale for eksempelvis at skabe nye byrum.

Kort tid efter blev der uddelt endnu en pris, hvor HOFOR også har sat sit finger-aftryk. Københavns Kommune blev nemlig tildelt 'Cities Climate Leadership'-prisen, som blev uddelt i London af Siemens og

Et af HOFORs miljømål er at beskytte grundvandsressourcen, så danskerne også i fremtiden kan drikke gratis, rent vand fra kommunernes vandposter i stedet for at købe det på flaske.

verdens 40 største byer med New Yorks borgmester Michael Bloomberg i spidsen. I konkurrence med byer fra hele verden blev Københavns Kommune hædret for implementeringen af byens ambitiøse klimaplan.

KLIMA OG MILJØ

HOFORs vision er at skabe bæredygtige byer baseret på klima- og miljørigtige forsyningsløsninger. HOFOR ønsker at opfylde denne vision gennem CO₂-neutral forsyning, klimasikring og beskyttelse af grundvandsressourcen.

Bæredygtige projekter

Hvis hovedstadsområdet i fremtiden skal være bæredygtigt, er det vigtigt, at der passes på ressourcerne. Det er en stor udfordring, der ikke kun ligger hos forsyningsselskaberne, men også hos kunderne. Derfor gør HOFOR en stor indsats for

at vejlede kunderne bedst muligt, samtidig med at produkterne bliver mere effektive og miljøvenlige.

HOFORs bidrag i 2013 har eksempelvis været en 30 pct. grønnere bygasser, Operation Lækagejagt og et pilotprojekt med blødt vand i Brøndby Kommune.

I et samarbejde med Lynettefællesskabet begyndte HOFOR i efteråret at tilsætte biogas fra spildevand i bygassen, som derved blev 30 pct. mere CO₂-neutral. Målet er, at bygassen i 2025 skal være 100 pct. CO₂-neutral, og HOFORs teknikere undersøger allerede nu, om målet kan mødes endnu tidligere.

Et andet stort projekt, som HOFOR gennemførte i 2013, var Operation Lækagejagt, der skulle finde utætheder i fjernvarmenettet. Ved at tilsætte et ufarligt, grønt sporstof i fjernvarmevandet ville kunderne opleve, at det varme vand blev grønt, hvis

der var en utæthed i kundens varmtvandsbeholder. Projektet blev en stor succes, og HOFOR fik under hele forløbet ikke en eneste klage fra kunderne. Hovedsageligt på grund af en omfattende orientering af kunderne gennem medier og presse, hjemmeside og VVS branchen.

Det sidste store projekt, som blev iværksat i 2013, var projektet med blødt vand i Brøndby Kommune. Den sjællandske undergrund er meget kalkholdig, og det opleves tydeligt, når man koger vand eller går i bad. Kalken bliver siddende i elkedelen og på fliserne. Derfor er HOFOR og Brøndby Kommune blevet enige om at trække kalken ud af vandet. I 2014 går et pilotprojekt i gang, og om alt går vel kan HOFOR levere blødt vand til hele Brøndby Kommune i 2016. Erfaringerne vil blive brugt til at vurdere, om andre værker med fordel kan ombygges til blødgøring.

HOFORs projekter er som førnævnt dog

ikke nok til at skabe bæredygtige byer alene. Gode vaner hos kunderne er essentielle, og dem gør HOFOR en stor indsats for at informere bedst muligt om.

Et godt eksempel kan findes i efteråret 2013, hvor HOFOR for anden gang stod for konkurrencen Save-Shoot-Share på tre kollegier. Konkurrencens formål er at få kollegianerne til at tænke over deres vandforbrug, så de i fremtiden vil få bedre vaner og bruge mindre vand.

Vandsparekampagnen MAX100 er et andet godt eksempel. Kampagnens mål er, at forbruget hos HOFORs kunder i København skal sænkes til 100 liter vand i døgnet for at mindske presset på grundvandsressourcen på Sjælland. Dette gøres f.eks. ved at tilbyde gratis undervisningsdage til børn i 1. og 2. klasse. Ved at give børn forståelse for vigtigheden af at spare på vandet, vil de forhåbentlig tage de gode råd med hjem til familien og hjælpe med at sprede de gode vaner.

Klimasikring

Det har i 2013 været en vigtig opgave for HOFOR at skabe et godt grundlag for samarbejder om klimatilpasning på tværs af kommuner og forsyninger. Ikke kun inden for ejer- og observatørkommunerne, men også med andre kommuner og forsyninger i oplandet.

Når det er så vigtigt at samarbejde, er det

fordi, en effektiv klimatilpasning kræver, at kommuner og forsyninger i fællesskab får skabt de bedste forhold for afledning af vand f.eks. ved skybrud. Vandet kender ikke til kommunegrænser, og kommunerne er f.eks. fælles om at aflede regnvand til de store åer, hvorfor en koordineret indsats er nødvendig for at skabe omkostningseffektive og miljømæssigt bæredygtige løsninger.

For at bidrage til at skabe et overblik over situationen i hovedstadsområdet udviklede HOFOR i 2013 en stor hydraulisk model, der kunne levere oversvømmelses- og risikokort til kommunerne, som de kunne bruge som grundlag for at udarbejde deres klimatilpasningsplaner. Disse planer blev endeligt godkendt i kommunalbestyrelserne ultimo 2013 og primo 2014. På baggrund af planerne skal det videre samarbejde omkring klimatilpasningen fortsætte.

HOFOR er på forskellige stadier i gang med en del projekter, der skal afhjælpe problemerne ved skybrud. Bl.a. kan nævnes projekterne ved Damhusåen, St. Vejleå, Kagsåen og Harrestrup Å, der alle er tværkommunale projekter. Projekterne har til formål at udvide og/eller udnytte kapaciteten i åløbene bedst muligt, så de berørte kommuner kan undgå oversvømmelser ved skybrud.

Vindmøller

HOFORs ambition er at gøre København CO₂-neutral i 2025, og allerede i 2015 skal der være skåret 20 pct. af byens CO₂-ud-

ledning. For at nå dette ambitiøse mål skal der opstilles mellem 120 og 130 vindmøller, som placeres enten på land eller til havs.

HOFOR er kommet tættere på målet i 2013, men virksomhedens vindmølleprojekter har oplevet både med- og modvind.

Året har blandt andet været præget af en stigende usikkerhed blandt lokalpolitikere rundt i landet. Det skyldes ofte lokal modstand fra naboer til vindmølleprojekter, der føler sig utrygge ved konsekvenserne af nye vindmøller i deres område. På den positive side har HOFOR i 2013 sat fire projekter i gang, hvoraf to blev færdige i slutningen af året.

Blandt projekterne findes HOFORs første selvudviklede vindmølleprojekt, der resulterede i tre vindmøller ved Prøvestenen på Amager. Den ene vindmølle blev udbudt som andele til naboerne i området. Vindmøllerne begyndte at snurre i december, men den officielle indvielse var først i januar 2014.

I oktober satte HOFOR tre vindmøller på Ravlundvej ved Billund i drift – et projekt HOFOR har købt rettighederne til. Ligesom vindmøllerne ved Prøvestenen blev den ene udbudt som andele.

Foruden de to afsluttede projekter har HOFOR købt rettighederne til to nye projekter på Lolland. Fem vindmøller i Tjørneby er allerede færdige, og yderligere tre vil blive opstillet i Knuthenborg SafariPark, som alle ventes at stå klar til drift i 2014. Ved begge projekter vil en af vindmøllerne blive udbudt som andele.

Fjernkøling

HOFOR Fjernkøling har oplevet en solid fremgang i 2013. Forretningen fik nye kunder, en ny fjernkølingscentral blev taget i brug, og HOFOR Fjernkøling blev udnævnt til Gazellevirksomhed af Dagbladet Børsen. Den nye fjernkølingscentral ligger på Tietgensgade 33 tæt ved Rådhuspladsen og er med til at levere køling til det sam-

Vindmøller spiller en stor rolle i HOFORs plan om at gøre København CO₂-neutral i 2025.

Når HOFOR graver rør ned, er det vigtigt, at der bliver skiltet tydeligt. På den måde er de berørte kunder og borgere opmærksomme på, hvorfor der er gravearbejde, og hvem de kan kontakte ved spørgsmål eller klager.

lede køleforsyningsnet, hvor kunder som Tivoli Hotel & Congress Center, Magasin og Berlingske Media er tilkøbt.

HOFOR Fjernkøling indgik aftaler med otte nye kunder i 2013, der tæller f.eks. Rigshospitalet, ATP og Nordea Ejendomme. Desuden blev der tilsluttet nye kunder til fjernkølingsnettet i 2013 f.eks. Hotel d'Angleterre og Rigsarkivet. Rigshospitalet var den sidste kunde i 2013, der blev indgået aftale med om levering af fjernkøling, og denne aftale var medvirkende til, at HOFOR nåede sit mål for indgåede aftaler om levering af fjernkøling til virksomheder i dette år.

HOFOR Fjernkøling blev som førnævnt også tildelt titlen som Gazellevirksomhed 2013 af Dagbladet Børsen. Titlen kom som følge af, at blandt andet omsætningen er fordoblet på fire år samt summen af det primære resultat er positiv, hvilket indikerer at fjernkøling har formået at tiltrække flere store kunder i København.

Dampkonvertering

Nogle af HOFORs kunder bruger stadig damp i stedet for varmt vand til at opvarme deres ejendomme, og det er hverken miljømæssigt eller økonomisk rentabelt. Det er

dyrere at producere fjernvarme som damp, der er et større varmetab fra dampledning end fra nye ledninger med fjernvarme, og vedligeholdelsen af fjernvarmeledninger til damp er op til ti gange større pr. meter ledning i forhold til vand. Derfor arbejder HOFOR intensivt med at konvertere de sidste kunder fra damp til vand.

Konverteringen er gået hurtigt fremad, og fra 2012 til 2013 var antallet af ejendomme, der brugte damp, faldet fra omkring 1.000 til under 900. Konverteringen kræver, at HOFOR graver nye rør ned og får tilsluttet de konverterede bygninger til fjernvarmenettet. Der er igangsat en analyse af, om HOFOR med fordel kan gennemføre konverteringerne før 2025, som ellers var målet.

Projektet beløber sig samlet til ca. to mia. kr., men giver en brændselsbesparelse svarende til energibehovet i 25.000 parcelhuse om året. Samtidig reduceres driftsomkostningerne betydeligt, hvilket betyder besparelser på flere hundrede millioner om året, når konverteringerne er gennemført.

Nordhavn

Den nye bydel i Nordhavnen er stadig et spændende projekt, hvor HOFOR har stor

mulighed for at medvirke til byens udvikling. Området skal huse 40.000 beboere og 40.000 arbejdspladser, når det er endeligt færdigt omkring 2060. By & Havn står for udviklingen af området.

Projektet giver HOFOR - i samarbejde med By & Havn - en unik mulighed for at tænke forsyningsløsninger helt fra bunden og på tværs af forsyningsarter. Det er en fantastisk mulighed, men også et stort ansvar, da løsningerne skal være fremtidssikrede og eksempler på det moderne København.

I 2013 har HOFOR gennemført det første ledningsarbejde, udarbejdet et projektforslag vedrørende fjernvarmeforsyning af området og undersøgt muligheden for et geotermisk anlæg beliggende i den sydvestlige del af Nordhavn. HOFOR har også indgået en aftale med By & Havn vedrørende etablering af forsyningsledninger for vand, spildevand, varme, bygas og fjernkøling i Århusgadekvarteret. HOFOR vil på sigt overtage ejerskab og drift af ledningerne.

KULTUR OG MEDARBEJDERE

Omorganisering

Med vandfusionen nåede HOFOR et stort og ambitiøst mål i virksomhedsstrategien. Et andet strategisk mål er i højere grad at arbejde tværorganisatorisk som én virksomhed for at imødekomme de opgaver, som ejere, kunder og samarbejdspartnere forventer, bliver løftet.

Fremtidens forsyning stiller krav til løsninger, der går på tværs af forsyningsarterne, og derfor blev der gennemført en ny organisering, som betyder en lang række fordele. Den er med til at styrke samarbejdet på tværs og skaber en organisation, der er klar til at håndtere fremtidens udfordringer. Både i forhold til varmeproduktion og prislofter for vand- og spildevandselskaberne, i forhold til at skabe forsyningsløsninger til fremtidens bæredygtige byer med klimatilpasning og i forhold til vandbeskyttelse og at være attraktiv for fusionspartnere og medarbejdere.

En af de væsentligste ændringer er, at de klassiske forsyningsaktiviteter nu er samlet under samme tekniske direktør for at sikre, at man både internt og eksternt oplever, at HOFOR er en virksomhed, der træffer beslutninger ud fra et samlet hen-syn på tværs af forsyningsarterne. Samtidig blev målerområdet, lager, logistik og projektkontorerne lagt sammen for at sikre koordinering på tværs.

En anden konsekvens af organisationsændringen er, at HOFORs nye forretningsområder, Vind, Sol og Fjernkøling, har fået et mere kommercielt sigte. De er trukket ud af de fire klassiske forsyningsarter, så de i dag er placeret under direktørområdet Økonomi og Forretning.

Fortsættelsen af lederudviklingsprogrammet

I takt med at de forretningsmæssige udfordringer og mål skærpes, stilles der højere krav til lederne. Det er en del af baggrunden for, at der i maj måned blev

sat et nyt toårigt lederudviklingsprogram (LUP) i gang.

I et forløb, der strækker sig frem til 2015, skal virksomhedens ledere på den ene side arbejde med at forankre en ny og stærkere fælles kultur, mens LUP på den anden side skal fremme, at lederne bliver bevidste om, hvad de har af udviklingsbehov i deres lederskab.

Lederudviklingsprogrammet skal blandt andet:

- Skabe en fælles forståelse for, hvad HOFORs ønskede kultur er – og en erkendelse af, hvad det betyder for lederskabet og arbejdet med at nå de forretningsmæssige mål.
- Fremme, at der bliver tænkt i helheder og arbejdet koordineret på tværs af de siloer, som forretningsområder og koncernfunktioner udgør, samtidig med at der tænkes på tværs af de decentrale driftsorganisationer og de centrale funktioner.
- Fortsætte integrationsarbejdet af de forskellige kulturer, som er bragt ind i virksomheden i forbindelse med vandfusionen og opkøbet af Amagerværket.

Kulturudviklingsprogram (FremtidsCamp og Specialistspor)

HOFOR arbejder på mange fronter med projekter og opgaver, der styrker visionen om at skabe bæredygtige byer over for virksomhedens kunder, samarbejdspartnere og andre interessenter. En forudsætning for at lykkes med strategien – arbejde for bæredygtige byer og fortsat udvikle virksomheden – er imidlertid også, at der bliver sat initiativer i gang, der får visionen til at leve internt.

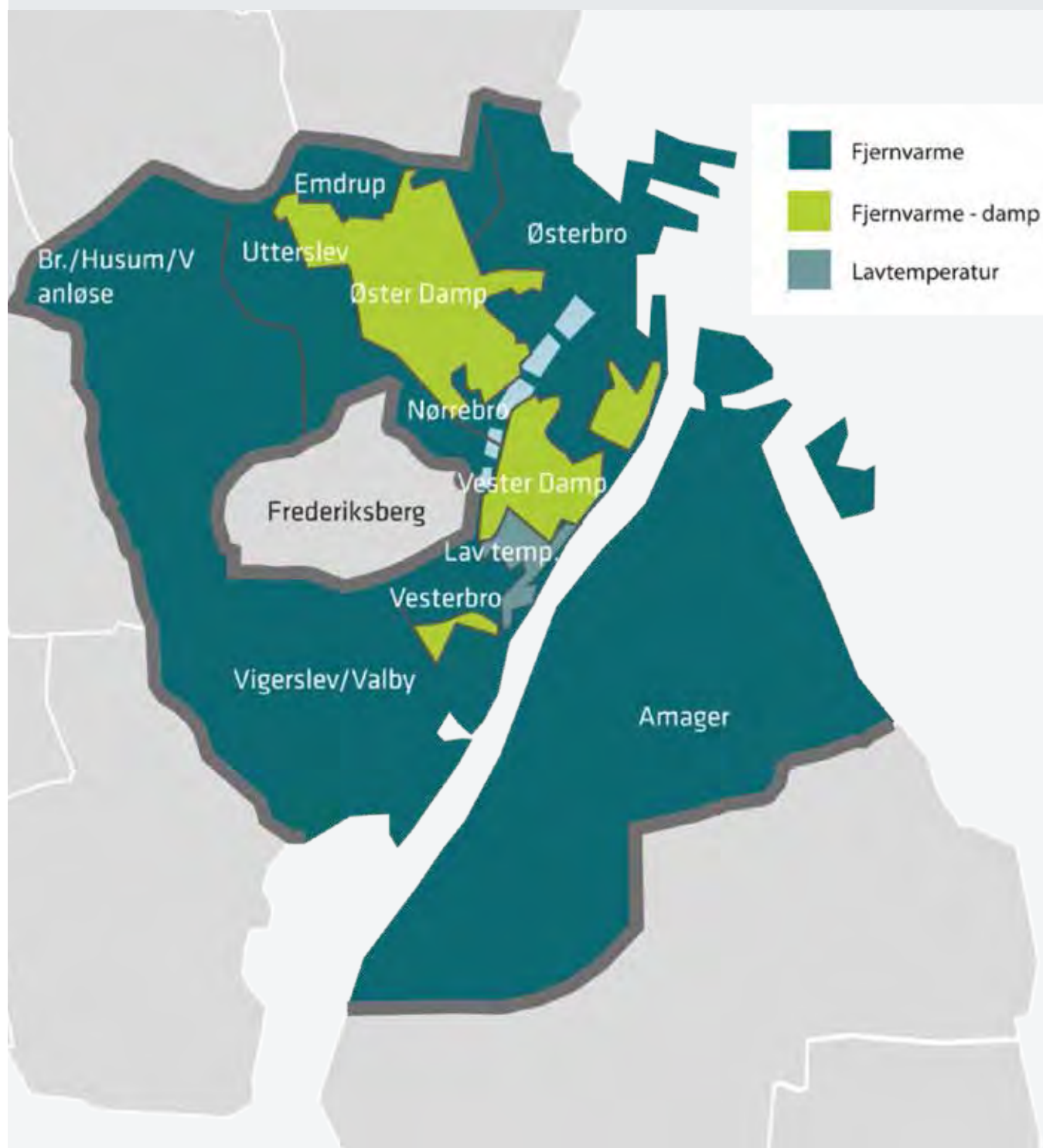
For at styrke HOFORs brand og vision internt og udvikle en stærk og handlekraftig kultur skal der arbejdes med en fælles identitet på tværs af forsyninger – herunder en fælles opfattelse af indholdet i visionen om "bæredygtige byer".

Det var en del af baggrunden for, at 'FremtidsCamp' og 'Specialistsporet' – to kulturprojekter – blev søsat i 2013. Begge tiltag inddrager en større medarbejdergruppe i arbejdet med at definere, idéudvikle, motivere og forankre visionen om bæredygtige byer internt.

Fremtidens klimaudfordringer kræver løsninger på tværs af forsyningerne, og derfor har HOFOR fået en ny organisering.

HER LEVERER VI FJERNVARME

FJERNVARME

Mio.kr.	2013	2012
Nettoomsætning incl. andre driftsindtægter	3.116,0	2.871,0
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-2.422,9	-2.172,3
Andre eksterne omkostninger	-242,6	-220,4
Afskrivninger	-398,9	-389,3
Finansielle poster, netto	-95,3	-104,1
Årets resultat før skat	-43,8	-15,1
Anlægsaktiver	5.951	6.021
Egenkapital	2.182	2.226
Årets investeringer	329	324

FORRETNINGSOMRÅDE

Ved udgangen af 2013 aftog ca. 32.000 kunder fjernvarme. Heraf er knap 60 pct. parcelhuse m.m., ca. 30 pct. er etageejendomme og resten er aftagere inden for kontor og handel, industri, offentlige bygninger samt øvrige erhverv.

Ca. 98 pct. af varmebehovet i København dækkes af fjernvarme.

Fjernvarmen leveres enten som varmt vand eller som damp, henholdsvis via et 1.335 km langt vandbaseret ledningsnet og et 103 km langt dampbaseret net.

Ca. 2/3 af fjernvarmen indkøbes fra transmissionsselskabet CTR I/S, mens resten, hovedsageligt i form af damp, indkøbes direkte fra varmeproducenter, primært DONG Energy A/S og – siden overtagelsen 1. januar 2014 af Amagerværket fra Vattenfall A/S – HOFOR Energiproduktion A/S.

Størstedelen af fjernvarmen fremstilles på Avedøreværket, Amagerværket, H.C. Ørsted Værket og Svanemølleværket samt fra de tre affaldsforbrændingsanlæg i hovedstaden. En mindre del af fjernvarmen fremstilles på et geotermianlæg på Amager.

Varmelast.dk foretager den daglige fordeling af varmeproduktionen mellem DONG Energy A/S og Vattenfall A/S/HOFOR Energiproduktion A/S. Varmelast.dk er et

samarbejde mellem HOFOR Fjernvarme P/S og transmissionsselskaberne CTR I/S og VEKS I/S. Lastfordelingen af både vand og damp foretages som en samlet økonomisk optimering af el- og varmeproduktionen på værkerne i hovedstaden.

UDVIKLING I ÅRET

Selskabets resultatopgørelse for 2013 udviser et underskud på 43,8 mio. kr., og selskabets balance pr. 31. december 2013 udviser en egenkapital på 2.182 mio. kr.

Årets resultat skal vurderes i lyset af, at de prisrelaterede over-/underdækninger er indregnet i omsætningen. Omsætningen i 2013 er reguleret ned med en overdækning på 108,1 mio. kr.

Varmesalg og varmekøb har udviklet sig bedre end forventet, og dermed blev dækningsbidraget væsentligt større end budgetlagt. Dette er hovedforklaringen på den betydelige overdækning i 2013.

Omsætningen opgjort uden over-/underdækning udgjorde 3.224 mio. kr., hvilket er otte pct. mere end i 2012. Omsætningsstigningen skyldes primært højere varmempriser.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer (primært køb af varme) udgjorde 2.423 mio. kr., hvilket er 12 pct. mere end i 2012. Stigende priser er hovedforklaringen på denne udvikling.

Andre eksterne omkostninger, der primært vedrører omkostninger fra driftsselskabet HOFOR A/S, udgjorde 243 mio. kr., hvilket er 22 mio. kr. eller ti pct. mere end i 2012. Hele omkostningsstigningen kan henføres til stigende udgifter til energibesparelse, der udgjorde 40,1 mio. kr. i 2013. Udgifter til energibesparelser er blevet en tung omkostningspost i varmeregnskabet, da det er dyrt at identificere energibesparelser i et forsyningsområde, hvor der ikke er tung industri.

Afskrivningerne udgjorde 399 mio. kr., hvilket er 2,4 pct. mere end i 2012.

De finansielle poster udviser nettorentesudgifter på 104 mio. kr., hvilket er ni pct. mindre end i 2012.

Pengestrømmen i HOFOR Fjernvarme P/S har været positiv i 2013. Den rentebærende nettogæld er nedbragt med 188 mio. kr. til 3.447 mio. kr. ultimo 2013.

Salget af varmeenergi udgjorde 4.483 GWh i 2013, hvilket er 0,5 pct. mere end i 2012. Målt ved graddage var 2013 knap én pct. varmere end 2012. Effektsalget udgjorde 4.026 MW, hvilket stort set er uændret ift. 2012.

ÅRETS INVESTERINGER

Årets investeringer udgjorde 329 mio. kr. Herudover er der driftsført investeringer på 18,7 mio. kr. (primært varmecentraler hos kunder, der har konverteret fra damp til vandbaseret fjernvarme).

Københavns Kommune godkendte i 2009 en konverteringsplan med henblik på at omlægge den dampbaserede fjernvarme til vandbaseret fjernvarme. Dampkonverteringen skal fremtidssikre fjernvarmeforsyningen i København ved at sikre adgang til billigere og mere miljørigtig varme samt bidrage til at reducere nettab. Dette understøtter således også målet om at gøre Københavns Kommune CO₂-neutral i 2025. Med udgangen af 2008 var der ca. 1.280 dampbaserede installationer hos HOFORs

kunder. Det er planlagt, at dampkonverteringen skal afsluttes i 2025, men der er igangsat analyser af, om HOFOR med fordel kan gennemføre konverteringen hurtigere.

Der er i 2013 anvendt 134 mio. kr. på dampkonverteringen i form af anlæg af nye ledninger og varmecentraler. 69 dampcentraler er i løbet af året ombygget til ny fjernvarme. Ultimo 2013 resterer konvertering af ca. 895 kunder og anlæg af ca. 65 km fjernvarmeledninger. Behovet for produktion af damp er ultimo 2013 reduceret til ca. 200 MW mod ca. 280 MW ultimo 2008.

Udover etablering af mange mindre fordelings- og stikledninger i Indre By og på Nørrebro er der i 2013 gennemført en række større ledningsarbejder på Lersø Parkalle, Tagensvej, Studiestræde, Nørre Alle, Baldersgade, Toldbodgade og i Universitetsparken.

Der er renoveret ledninger for i alt 46 mio. kr. i 2013. Det drejer sig især om fjernelse af Kulbroen henover Banedanmarks areal mellem Ingerslevsgade og Vasbygade samt hovedledninger i Østrigsgade/Holmblads-gade og Sankt Annæ Gade, hvor udtjente betonkanaler er erstattet af moderne præ-isolerede fjernvarmerør. Derudover er der lavet fiberledningsprojekter for at forbinde varmeværkerne. Endelig er der renoveret udvalgte betonkamre, så de opfylder arbejds miljøreglerne.

Nyinvesteringer til udbygning af ledningsnettet og tilslutning af nye kunder har udgjort 64 mio. kr. i 2013. Der er tilsluttet en del nye kunder i 2013, hvilket kan tilskrives nybyggeriet i København og tilslutning af Carlsberg-området.

BaneDanmark er i gang med de forberedende arbejder forud for anlæggelsen af den nye banestrækning mellem København og Ringsted. Det har medført betydelige ledningsomlægninger i Valby ved Vigerslevvej, Frugtmarkedet og Kulbanevej. Der er anvendt 23 mio. kr. hertil i 2013, og

når arbejdet er afsluttet i 2014, forventes den samlede udgift at være vokset til 38 mio. kr.

Sundholm Varmecentral, der fungerer som spidslastcentral, blev i 2013 renoveret. Seks ældre kedler med 12 brændere til letolie er udskiftet med fire nye kedler med fire brændere til letolie og en kedel med en brænder til bygas. Det samlede budget er på 41 mio. kr.

ÅRETS AKTIVITETER

Energiaftale

Marts 2012 indgik et bredt flertal i Folketinget en energiaftale. Med energiaftalen er der indført en ny afgift, forsyningssikkerhedsafgiften, der pålægges varme fra såvel fossile som fra biomassebaserede brændsler. Afgiften er indført med virkning fra 1. februar 2013 for fossile brændsler. Afgiften på biomassebaserede brændsler drøftes i øjeblikket politisk og vil i givet fald medføre stigende varmepriser.

Endvidere har alle energiselskaber fået øget kravet til dokumenterede energibesparelser hos kunderne. For HOFOR Fjernvarme P/S er energisparekravet i 2013 mere end fordoblet ift. 2012.

Varmeplan Hovedstaden

Arbejdet med "Varmeplan Hovedstaden 3" blev igangsat i efteråret 2013 i et samarbejde med CTR I/S og VEKS I/S.

Formålet med "Varmeplan Hovedstaden 3" er bl.a. at afstemme de større investeringer, der skal foretages i net og produktion de næste 10-15 år i hovedstadsområdet. Endvidere er formålet at vurdere affaldsforbrændingsanlæggenes rolle i fjernvarmeforsyningen i fremtiden samt at analysere fjernvarmesystemets mulighed for at bidrage til indpasning af svingende elproduktion i fremtidens energisystem. Også mulighederne for øget sammenbygning med fjernvarmenet i bl.a. Nordsjælland vil blive undersøgt.

Det er hensigten at informere og involvere kommuner, forsyningsselskaber og affaldsselskaber i hovedstadsområdet i udarbejdelsen af "Varmeplan Hovedstaden 3" samt at koordinere med Region Hovedstaden, således at analyserne vil være et indspil til den strategiske energiplanlægning i regionen på fjernvarmeområdet.

Projektets resultater forventes at forelægge forår 2014 og indgår desuden som et centralt input til Region Hovedstadens projekt vedr. strategisk energi planlægning for hele hovedstads regionen.

Bæredygtig biomasse

Det er vigtigt, at den biomasse, der anvendes til kraftvarmeproduktion, er bæredygtig. HOFOR stiller derfor bæredygtighedskrav til HOFOR Energiproduktion for biomassen, der anvendes på Amagerværkets blok 1, og til DONG Energy og CTR for biomasse på Avedøreværkets blok 2.

Biomassen leveres som halmpiller/halm-baller fra Danmark og som træpiller, primært fra lande indenfor EU. Bæredygtighedskravene omhandler dokumentation for bl.a. bæredygtighed i dyrkningsleddet og oprindelsesgaranti.

HOFOR fortsætter arbejdet med bæredygtighedskravene blandt andet i kraftværksregi i form af det såkaldte SBP initiativ samt sammen med Dansk Energi. Målet er at medvirke til, at der kan opstilles fælles branchekrav, som HOFOR kan tilslutte sig.

Fjernaflæsning

Etablering af fjernaflæsning til de større ejendomme fortsatte i stort omfang i 2013. Dermed er yderligere 1.070 fjernvarmemålere koblet op til fjernaflæsning. Totalt har ca. 8.300 ejendomme med fjernvarme nu fjernaflæsning. Projektet afsluttes medio 2014, hvorefter knap 85 pct. af fjernvarme-forbruget i København kan fjernaflæses.

Ud over at anvende aflæsningerne til kundernes fjernvarmeregning vil dataene fra målerne blive logget flere gange i døgnet.

For at lette processen med aflæsning af varmemålere er HOFOR i gang med at installere elektroniske, fjernaflæste målere. Målerne vil også give kunderne mulighed for at følge deres varmekonsum via nettet.

På denne måde kan vigtige informationer om varmekonsum og temperaturer i fjernvarmesystemet anvendes til øget målerkontrol og energistyring af de større fjernvarmeanlæg.

Intelligent energistyring

Med basis i de mange fjernaflæste data har HOFOR indgået aftaler om servicepakker for fjernaflæsning i form af webløsninger, hvor kunderne effektivt kan følge bygningernes energiforbrug og sikre effektiv energistyring og driftsoptimering. HOFOR forventer, at denne form for intelligent energistyring kan give store besparelser for kunderne og medvirke til at nå kommunens klimamål indenfor varmebesparelser.

Lækagejagt – lækagesøgning med grønt sporstof

For at kunne identificere utætheder i kundernes fjernvarmeinstallationer valgte HOFOR i 2013 at tilsætte et grønt sporstof i fjernvarmenettet i København. Det grønne sporstof er ufarligt, men gør det

nemt for kunden at identificere utætheder i varmtvandsbeholdere.

Forinden tilsætningen i de enkelte forsyningsområder var der en omfattende orientering af borgerne gennem medier og presse, hjemmeside og VVS branchen. Projektet med tilsætning af sporstof er gennemført med succes. HOFOR har fået forbavsende få direkte henvendelser med spørgsmål, hvilket formentligt skyldes det gode informationsniveau, som har gjort, at kunderne har taget direkte kontakt til VVS-firmaer. HOFOR arbejder på at få tilladelse til en permanent løbende tilsætning af sporstof til fjernvarmenettet.

Nye kunder

I 2013 blev ca. 330 nye kunder tilsluttet i København. Størstedelen af disse kunder var nybyggeri. Den største enkeltkunde, som blev tilsluttet i 2013, var de eksisterende bygninger på Carlsberg grunden. I Nordhavn var der i 2013 fokus på at etablere nye fjernvarmeledninger i Århusgade

kvartieret. Der vil i de kommende år skyde mange nybyggerier op i området, som planlægges forsynet med fjernvarme.

Energispareaktiviteter

Lovgivningen har fra 2013 pålagt alle varmeforsyningsselskaber at dokumentere dobbelt så mange energibesparelser hos kunderne i forhold til 2012, og for HOFOR Fjernvarme P/S udgjorde kravet til energibesparelser 156 GWh i 2013. Kravet blev opfyldt med gennemførte energibesparelser på 147 GWh sammen med opsparede energibesparelser fra tidligere år. Der er indgået aftaler med flere storkunder om energibesparelser, men også generel energirådgivning til bolig- og erhvervsjendomme, nye fjernvarmekunder, optimering af ledningsnettet samt omlægning af dampforsyningen har bidraget til at nå energisparemålet.

Optimering af fremløbstemperatur

Generelt kan der spares energi, hvis fremløbstemperaturen i fjernvarmenet-

I 2013 tilsatte HOFOR grønt sporstof til fjernvarmevandet for at identificere utætheder i kundernes fjernvarmeinstallationer.

tet sænkes, men dette skal afbalanceres i forhold til, at alle kunder sikres tilstrækkelig varme.

Tidligere blev fremløbstemperaturen i fjernvarmenettet styret manuelt af "kontrolrummet" med en fastlagt sammenhæng mellem udetemperatur og fremløbstemperatur. Der er nu etableret realtidssimulering af nettet, således at nettet regnes igennem hver time, hvorefter modellen kalibreres med målte data inden næste gennemregning.

Ud fra vejrprognoser beregnes en prognose for det fremtidige varmebehov, som danner basis for, at realtidsmodellen kan optimere fremløbstemperaturen i nettet.

Modellen har nu kørt et par år og har medvirket til en markant nedsættelse af den gennemsnitlige fremløbstemperatur og dermed et reduceret ledningstab.

Forrentning af indskudskapital

Varmeforsyningslovens prisregler foreskriver, at der i varmeprisen kan indregnes en rimelig forrentning af ejernes indskudskapital, således som defineret i

varmeforsyningsloven. Energitilsynet har truffet afgørelse om, at den prismæssige indskudskapital kan reguleres op efter nærmere regler for værdiansættelse af anlægsaktiver ved ikrafttræden af varmeforsyningslovens prisregler tilbage i 1981.

HOFOR har til Energitilsynet anmeldt en forhøjelse af den prismæssige indskudskapital i HOFOR Fjernvarme P/S samt en forrentning af samme. Anmeldelse skete første gang i oktober 2006. Sagen har siden været under behandling. Energitilsynet har meddelt, at en afgørelse i sagen afventer afgørelse i andre otte lignende sager, hvilket forventes at ville ske i løbet af 2014 eller 2015. HOFOR finder det utilfredsstillende, at HOFOR Fjernvarme P/S som landets største varmeselskab endnu ikke er udvalgt til sagsbehandling.

MÅLSÆTNINGER OG FORVENTNINGER FOR DET KOMMENDE ÅR

I 2014 forventes et resultat omkring nul. Varmepriserne i 2014 er forhøjet med fem pct., og det skyldes overvejende højere priser ved indkøb af varme, der kommer som følge af højere afgifter til staten.

Temperaturforholdene i vintermånederne er af meget stor betydning for salget af varme, og større afvigelser fra et såkaldt normalgradsår kan påvirke de enkelte års resultater, herunder over-/underdækninger væsentligt - i såvel negativ som positiv retning.

LANGSIGTEDE MÅL

Det er målsætningen, at fjernvarmeforsyningen er CO₂-neutral i 2025.

Omstilling af kraftvarmeproduktionen fra kul til biomasse på Avedøreværket og Amagerværket vil betyde, at fjernvarmeforsyningen i hovedstadsområdet vil tage et væsentligt skridt i retning mod at blive CO₂-neutral.

I København nedlukkes to kraftværksblokke hurtigere end ventet, dels er Svaneølleværkets blok 7 lukket, dels lukkes H.C. Ørsted Værkets blok 7. Dermed bliver grundlastkapaciteten i varmesystemet reduceret. Der er derfor igangsat analyser med henblik på at vurdere behov og mulighed for at erstatte den reducerede kapacitet.

Endvidere er HOFOR i samarbejde med CTR I/S og VEKS I/S i gang med at udarbejde et beslutningsgrundlag for et større geotermianlæg.

HOFOR fortsætter analyser af økonomien i at etablere en stor elvarmepumpe som et demo-/udviklingsprojekt. En af de væsentlige forudsætninger for at komme videre med et evt. geotermianlæg er at få afprøvet en større elvarmepumpe, da denne også skal indgå i et geotermianlæg. Endelig arbejdes der med mulighederne for etablering af bypass på kraftvarmeverkerne (reduktion af elproduktion til fordel for ekstra varmeproduktion) samt etablering af en elpatron på spidslastværk. Dette bidrager til større fleksibilitet med hensyn til indregulering af vindkraft i elsystemet.

VORES BYGASNET

BYGAS

Mio.kr.	2013	2012
Nettoomsætning inkl. andre driftsindtægter	151,6	129,1
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-39,4	-31,3
Andre eksterne omkostninger	-44,1	-42,9
Afskrivninger	-17,8	-17,1
Finansielle poster, netto	-1,3	-1,5
Årets resultat før skat	49,0	36,3
Anlægsaktiver	617	595
Egenkapital	563	515
Årets investeringer	51	37

FORRETNINGSOMRÅDE

HOFOR Bygas P/S varetager produktion, distribution og salg af bygas.

Selskabet har ca. 142.000 afregningskunder, hvoraf ca. 138.000 kun anvender bygas til kokebrug. Hovedparten af bygassen aftages af erhvervskunder.

Forsyningsområdet omfatter Københavns Kommune og dele af Rødovre, Tårnby og Hvidovre kommuner. Hertil kommer salg af bygas til Frederiksberg Kommune, der videre sælger bygassen til kommunens knapt 20.000 bygaskunder. Samlet forsyner selskabet omkring 300.000 københavnere og borgere på Frederiksberg.

Bygassen bliver fremstillet på to værker Kløvermarken Gasværk og Strandvænget Gasværk ved at blande naturgas, biogas og atmosfærisk luft. Fra gasværkerne leveres bygassen til kunderne via et distributionsnet på ca. 860 km.

UDVIKLING I ÅRET

Selskabets resultatopgørelse for 2013 udviser et overskud på 49,0 mio. kr., og selskabets balance pr. 31. december 2013 udviser en egenkapital på 563,4 mio. kr.

Årets resultat er 12,6 mio. kr. bedre end i 2012. Det gode resultat skal ses i sammenhæng med et grundsalg, hvor salgsprovenuet var 20 mio. kr. større end den bogførte grundværdi. Årets resultat var som forventet, bortset fra grundsalget,

der først var forventet realiseret i 2014. Omsætningen steg med 2,6 mio. kr. til 131,5 mio. kr. Bygaspriserne var lidt lavere i 2013 i forhold til 2012. Den større omsætning skyldes derfor øget salg af bygas – primært som følge af tilgang af en stor erhvervskunde.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer (primært indkøb af naturgas) udgjorde 39,4 mio. kr. Det er 8,1 mio. kr. mere end i 2012. Stigningen skyldes dels dyrere naturgas, dels større salg af bygas.

Andre eksterne omkostninger, der primært vedrører omkostninger fra driftsselskabet HOFOR A/S, udgjorde 44,1 mio. kr., hvilket er 1,2 mio. kr. mere end i 2012. Det bemærkes, at omkostningerne i 2012 var særligt lave på grund af en engangspost i driftsselskabet. Korrigeret for dette forhold udviser andre eksterne omkostninger et betydeligt fald.

De finansielle poster udviser en nettoudgift på 1,3 mio. kr., hvor posten i 2012 udgjorde 1,5 mio. kr. Forbedringen skal ses i sammenhæng med afviklingen af gæld og billigere finansiering.

Pengestrømmen i HOFOR Bygas P/S har været positiv. Den rentebærende nettogæld udgjorde 43 mio. kr. ultimo 2013. Dette er nogenlunde det samme som ultimo 2012. Derimod er den koncerninterne gæld faldet fra 35 mio. kr. ultimo 2012 til et tilgodehavende på knap 9 mio. kr. ultimo 2013.

Det samlede salg af bygas udgjorde 26,3 mio. m³, hvilket er 4,5 mio. m³ eller 21 pct. mere end i 2012. Fremgangen skyldes primært aftaget fra en stor erhvervskunde, der blev tilsluttet i sommeren 2012 samt tilslutning af nye erhvervskunder. Den massive satsning på at øge gassalget i erhvervssegmentet har således båret frugt, idet salget er steget med ca. 60 pct. i perioden 2009-2013.

ÅRETS INVESTERINGER

Årets investeringer udgjorde 50,4 mio. kr. Der er renoveret ledninger for 14,6 mio. kr., primært i form af relining af gamle gasrør. Derudover er der foretaget investeringer i biogasanlæg: renseanlæg, biogasledning og nyt produktionsanlæg på i alt 27,6 mio. kr.

ÅRETS AKTIVITETER

Øget salg af bygas

Der er igangsat flere konkrete aktiviteter for at fremme salget. Selskabet har lanceret en markedsføringskampagne over for en lang række boligforeninger under navnet "Det ideelle vaskerum". Kampagnen informerer om de økonomiske og miljømæssige fordele ved at skifte el tørretumbler ud med nye gastørretumbler. I 2013 er der tilsluttet 66 nye tørretumbler til bygas og flere er på vej i 2014.

Selskabet har arbejdet videre med "Gasentusiasterne", hvor kunderne har mulighed for via Facebook at tale med hinanden og med HOFOR om gastronomi, gasgrej og gassens ABC. Ved årets udgang var der opnået næsten 5.000 "likes" på Facebook.

VVS installatører er vigtige samarbejdspartnere i forbindelse med salg af bygas, idet alt installationsarbejde skal udføres af autoriseret personale. I 2013 har selskabet fortsat samarbejdet med VVS branchen, blandt andet ved VVS hotline og VVS Nyt, hvor der informeres om nye apparater til bygas, installationstips, miljø mv. til gavn for alle parter, herunder gaskunderne.

I 2013 lykkedes det at få tilsluttet Sund-

Renseanlægget Lynetten er med til at levere biogas til HOFORs bygasnet. Biogassen, der produceres fra renselanlæggets spildevand, er 100 pct. CO₂-neutral og udgør en tredjedel af den samlede bygasforsyning.

holm Varmecentral til bygasforsyningen. Varmecentralen fungerer som spidslast og reserveforsyning for fjernvarmen i København og kan, afhængig af vejrforholdene, aftage store mængder bygas. Selskabet vil aktivt forsøge at tiltrække flere store erhvervskunder fremover, og konkret vil man i 2014 påbegynde ledningsarbejder til forsyning af flere store erhvervskunder.

Indkøb af naturgas

Der er indgået aftale med HMN Gasandel om naturgasleverancer til bygasproduktionen i 2014. Aftalen er baseret på en naturgaspris, der følger spotprisen på den hollandske gasbørs (TTF). I 2013 fulgte naturgasprisen Gaspoint Nordic – erfaringerne med indkøb på spot markedet har været gode.

Biogas fra spildevand

Der er etableret rensesfaciliteter til biogas, der leveres fra Lynettefællesskabet I/S, og produktionsanlægget til bygas på Kløvermarken Gasværk er modificeret, så det også kan modtage biogas. Arbejdet med

biogasledningen, der transporterer biogassen fra Lynetten til produktionsanlægget på Kløvermarken, er afsluttet i 2013.

Det forventes, at der kan tilsættes omkring 30 pct. biogas til bygasnettet, hvilket vil bidrage til at gøre bygasforsyningen CO₂-neutral.

Gasværksgrunde

Københavns Kommune købte pr. 31. december 2013 grunden, hvor Sundby Gasværk var beliggende på Amager Strandvej 1. Salgsprisen var 30,5 mio. kr. Salgsprovenuets benyttelse til at udvikle gasforretningen, herunder nedbringelse af gælden.

For at skabe øget sikkerhed i forsyningen, efter nedlæggelse af gasbeholdere, er der erhvervet en grund til etablering af ny produktionskapacitet på Mørkhøjvej 80A. Det nye produktionsanlæg forventes sat i drift ultimo 2014.

Finansieringsordning for gasinstallationer

I 2013 er der formaliseret en finansierings-

ordning for gasinstallationer i ejendomme. Selskabet tilbyder at etablere gasstik og interne gasinstallationer i en ejendom mod, at ejendommen betaler et årligt finansieringsbidrag. Tilbuddet gælder ved nybyggeri og ved udskiftning af eksisterende gasinstallationer. Finansieringsbidraget kan minimeres, hvis ejendommen vælger at afregne gassen uden måling af forbruget i den enkelte lejlighed, såkaldt flatrate afregning. Denne afregningsform kræver dog dispensation af kommunen. Flere ejendomme overvejer at tilslutte sig ordningen.

MÅLSÆTNINGER OG FORVENTNINGER FOR DET KOMMENDE ÅR

Økonomien i HOFOR Bygas P/S udvikler sig positivt. Bygas prisen er hævet med ca. tre pct. pr. 1. januar 2014 for husholdningskunder. Pt. koster bygas under det halve af el pr. kWh. De lave bygaspriser styrker bygassens konkurrencedygtighed, og dette forventes at understøtte bestræbelserne på at øge bygassalget. Selskabet forventer et noget lavere overskud i 2014 end i 2013.

LANGSIGTEDE MÅL

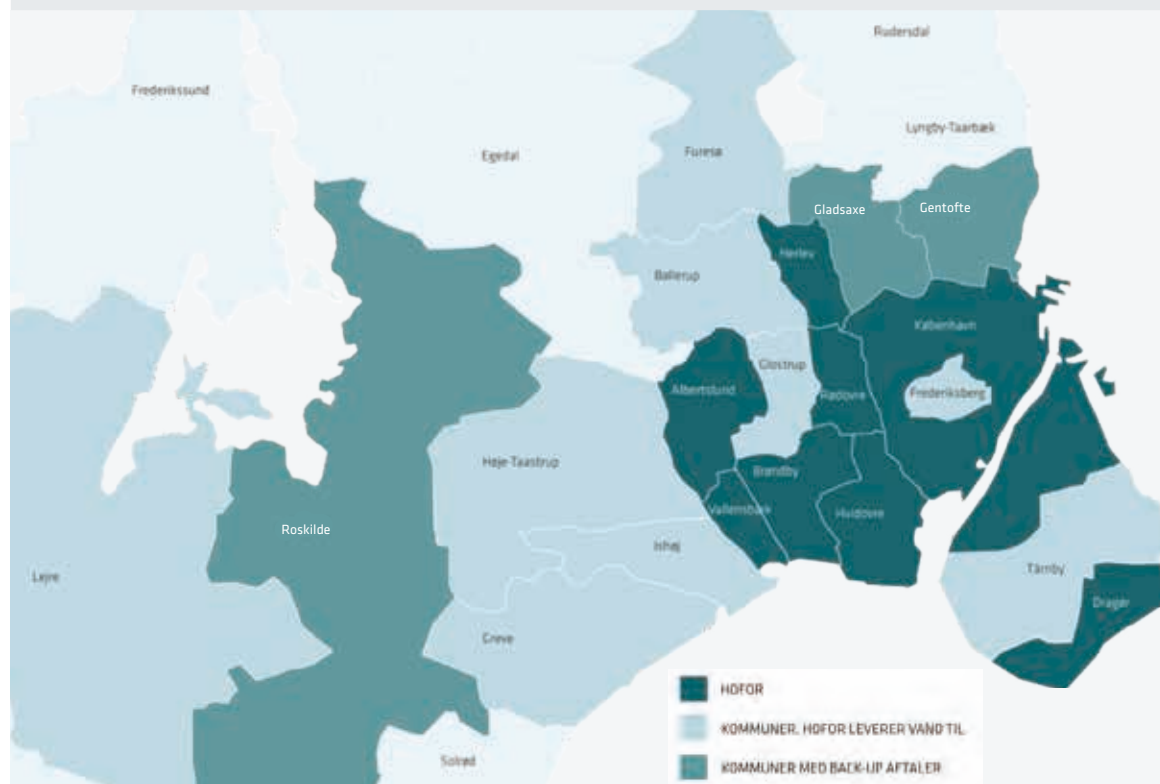
Bygassalget forventes øget i de kommende år, dels via indsatsen for at fastholde og tiltrække husholdningskunder, dels via øget salg af bygas til erhvervskunder. Selskabet vil fortsat tilbyde etablering af bygasforsyning i nye byområder til gavn for kunder og miljøet.

Målsætningen er 100 pct. CO₂-neutral bygas senest i 2025 gennem anvendelse af forskellige former for miljøvenlig biogas. For at begrænse omkostningerne mest muligt er det fortsat målet, at kunder, der kun bruger bygas til komfuret, overgår til afregning uden måling af forbruget (flatrate). Derved opnås betydelige administrative besparelser. Selskabet forventer at overgå til den nye afregningsform pr. 1. januar 2015.

HER LEVERER VI VAND

VORES VANDVÆRKER

VAND

Mio. kr.	2013	2012
Nettoomsætning incl. andre driftsindtægter	447,6	432,0
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-16,9	-14,0
Andre eksterne omkostninger	-239,2	-255,9
Afskrivninger	-147,5	-142,4
Finansielle poster, netto	-26,1	-38,6
Årets resultat før skat	17,9	-18,9
Anlægsaktiver	4.076	4.014
Egenkapital	2.111	1.885
Årets investeringer	198	157
Mængder - mio. m ³	50,4	50,0

FORRETNINGSOMRÅDE

Den fælles vandkoncern i HOFOR sælger og distribuerer rent drikkevand til omkring en million borgere i HOFORs forsyningsområde. Produktionen af drikkevand fordeler sig på syv regionale værker og otte lokale vandværker. Herfra leveres alt drikkevand til kunder, indbyggere og virksomheder mv. i de otte ejerkommuner Albertslund, Brøndby, Dragør, Herlev, Hvidovre, København, Rødovre og Vallensbæk. Desuden leveres drikkevand til ni forsyninger i hovedstadsområdet, og der er indgået aftaler om gensidig backup med to forsyninger.

Vandkoncernen oppumper årligt omkring 55 mio. m³ vand på de 15 vandværker, der har en samlet teknisk produktionskapacitet på 65 mio. m³ vand. Koncernen har samlet 2.000 km rentvandsledninger, 70.000 stik og 70.000 målere. Dette gør HOFOR til Danmarks største vandselskab.

De enkelte vandselskaber i koncernen er ikke fusioneret, hvorfor selskaberne har selvstændig økonomi og individuelle priser. HOFOR arbejder dog på at harmonisere priser og serviceniveauer selskaberne imellem, ligesom stordriftsfordele i koncernen kommer kunderne i alle selskaberne til gode.

UDVIKLING I ÅRET

Årets resultat for de otte vandselskaber i HOFOR koncernen blev et overskud på 17,9 mio.kr. før skat, hvor 2012 udviste et underskud på 18,9 mio.kr. Resultat før skat er således forbedret med 36,8 mio.kr.

Årets resultat skal vurderes i lyset af, at de regulatoriske over-/underdækninger er indregnet i omsætning. Omsætningen i 2013 er opreguleret med en underdækning på 30 mio.kr., hvor omsætningen i 2012 blev reguleret ned med en overdækning på 41 mio.kr.

Omsætningen opgjort uden over-/underdækning udgjorde samlet 417,4 mio.kr., hvilket er 12 pct. lavere end i 2012, hvor den udgjorde 473 mio. kr.

Renteomkostningerne er samlet set faldet med 12,4 mio.kr. fra 2012 til 2013. Største parten af gælden i selskaberne vedrører et obligationslån i HOFOR Vand København A/S på 1.718 mio.kr., der er optaget i KommuneKredit og anvendt til indfrielse af gældsbrev med Københavns Kommune. Kommunen har givet tilsagn om indskud af kapital i selskabet for at sikre, at virksomheden er i stand til at betale renterne til KommuneKredit, og foretage de nødvendige investeringer. Indskuddet kan maksimalt udgøre renteudgifterne ved det lånekonverterede gældsbrev. På den baggrund er der i 2013 indskudt kapital i HOFOR Vand København A/S på 20 mio.kr.

I 2013 blev der solgt 50,4 mio. m³ vand. Heraf blev 10,3 mio. m³ solgt til andre vandselskaber udenfor HOFOR, mens 8,4 mio. m³ blev solgt internt mellem vandselskaberne i HOFOR. I 2012 blev der solgt 50 mio. m³, hvoraf 10,2 mio. m³ blev solgt til vandselskaber udenfor HOFOR, mens 8,5 mio. m³ blev solgt internt mellem vandselskaberne i HOFOR.

ÅRETS INVESTERINGER

Årets investeringer blev i alt 198 mio.kr. De største investeringer i 2013 vedrører renovering og fornyelse af ledninger i København.

Der er desuden investeret i renovering af kildepladser samt i bygningen af det nye Marbjerg Vandværk

Prislofter

Forsyningssekretariatet fastsætter hvert år et prisloft for det enkelte selskab, som sætter et loft over selskabets samlede indtægter. Da de enkelte vandselskaber i HOFOR koncernen fortsat er selvstændige selskaber, har de egne prislofter.

HOFOR deltog i 2012 i en samlet klage fra brancheorganisationen DANVA over Forsyningssekretariatets prisloftfastsættelse. Konkurrenceankenævnet gav i juni 2012 branchen medhold og hjemviste prislofterne for 2012 til fornyet behandling. I forbindelse med Forsyningssekretariatets genbehandling indførte sekretariatet en såkaldt 'luftkorrektion', som sænkede selskabernes prislofter betydeligt.

Sammen med en række andre vandselskaber klagede HOFOR over denne praksis, som virksomheden ikke fandt i overensstemmelse med lovgivningen. Konkurrenceankenævnet gav branchen medhold i klagen og hjemviste med en kendelse i september 2013 igen prislofterne for 2012 til fornyet behandling. Da prisloftet for 2012 danner grundlag for prislofterne i 2013 og 2014, måtte den endelige afgørelse af prislofterne for disse år afvente genbehandlingen.

Ifølge vandsektorloven skal alle selskaber have deres endelige prislofter for det følgende år inden 1. oktober, men som følge af usikkerhed om reglerne har dette ikke kunnet lade sig gøre for 2013 og 2014. HOFOR har således modtaget de endelige prislofter for 2013 og 2014 i januar 2014 og har derfor måtte lægge budget for begge år, inden de økonomiske rammer var kendte. Forsinkelserne har betydet, at kommuner-

nes godkendelse af lovligheden af priserne for 2014 er blevet forsinket i seks ud af HOFORs otte ejerkommuner.

HOFOR har fortsat indvendinger imod den model, som Forsyningssekretariatet anvender til at benchmark vandselskaber mod hinanden, fordi den ikke tager tilstrækkelig højde for, at forsyningerne har forskellige miljømål og serviceniveauer. HOFOR søger derfor at gøre sin indflydelse gældende i forbindelse med Miljøministeriets igangværende evaluering af vandsektorloven, således at der kan blive tilvejebragt en mere rimelig og gennemskuelig model.

HOFOR tilstræber at holde en stabil udvikling i taksterne, men dette vanskeliggøres af de mange og ofte store efterreguleringer i de indtægtsrammer for selskaberne, som fastsættes af Forsyningssekretariatet.

En række af vandselskaberne i HOFOR - og i landet i øvrigt - står også bag en sag mod SKAT vedrørende den skattemæssige værdiansættelse af visse vandselskabers åbningsbalancer. Selskaberne er uenige i SKATs fremgangsmåde, og DANVA er gået ind i sagen på branchens vegne.

Grundvandsbeskyttelse

Drikkevandet hentes op dybt nede fra undergrunden. Det tager som regel naturen 35-50 år at danne grundvandet, men nogle steder er grundvandet flere hundrede år gammelt. Grundvandsbeskyttelse kræver derfor langsigtet planlægning, når det skal sikres, at kommende generationer fortsat kan få drikkevand, der er baseret på rent grundvand.

HOFOR beskytter blandt andet grundvandet ved at rejse ny skov ved de regionale kildepladser og indgå aftaler om miljøvenlig drift af landbrugsarealer. Ved udgangen af 2013 er der rejst 976 hektar af de knap 4.000 hektar skov, der indgår i samarbejdsaftalen mellem de involverede kommuner, HOFOR og staten. Der er endvidere indgået aftaler med lodsejere om pesticidfri landbrugsdrift på yderligere ca. 15 hektar, så det samlede areal på HOFORs kildepladser nu er knapt 400 hektar. HOFOR indgår derudover i man-

ge forskellige samarbejder med lokale vandværker, vandforsyninger, borgere og lokale myndigheder om at beskytte grundvandet.

Alle aktiviteterne til beskyttelse af grundvandet har til og med 2013 været finansieret gennem en særlig grundvandspulje. I puljen har indgået 50 øre pr. m³ vand leveret af HOFOR Vand København A/S - årligt i alt ca. 24 mio. kr. Fra 2014 er det ikke længere muligt at afsætte midler til en grundvandspulje, men aktiviteterne er opretholdt.

Grundvandsforurening

I sommeren 2013 væltede en stor marksprøjte med 4.000 liter fortyndet ukrudtsmiddel ved Hule Mølle kildeplads i Lejre Kommune. Kun 150 meter fra en af HOFORs vandindvindingsboringer. For en sikkerheds skyld blev pumpningen på boringen straks standset. Vandkvaliteten i boringen er efterfølgende blevet kontrolleret løbende og har endnu ikke vist tegn på forurening. HOFOR har i hele forløbet været i tæt og positiv dialog med Lejre Kommune, og forurenere har gennemført oprensning og afværgeforanstaltninger - sådan som Lejre Kommune påbød det. I foråret 2014 skal det undersøges, om de udførte afværgeforanstaltninger er tilstrækkelige.

Indvindingsstrategi

HOFOR igangsatte i 2013 arbejdet med en indvindings- og forsyningsstrategi, der har til formål at fremtidssikre en effektiv, bæredygtig og sikker drikkevandsforsyning for kunderne i forsyningsområdet. I det forløbne år er der etableret et overblik over vandkvaliteten og tilstanden af indvindings- og produktionsanlæggene. På den baggrund er en strategi samt de dertil hørende overordnede handlingsplaner under udarbejdelse. Kommunerne vil blive inddraget i processen i 2014.

Indvindingstilladelser

HOFOR Vand København A/S har for de regionale værker indsendt ansøgninger til de relevante kommuner om fornyede indvindingstilladelser. Tilsvarende udestår der i Albertslund og Dragør indvindingstilladelser på dele af indvindingen.

For de regionale værkers vedkommende er kommunernes sagsbehandling blevet for-

sinket af poststyret om vandplanerne, som Natur- og Miljøklagenævnet sendte tilbage til Naturstyrelsen i december 2012 til fornyet behandling. I 2013 sendte Naturstyrelsen udkast til kommuneplantillæg, VVM-tilladelse og tilhørende VVM redegørelse for HOFORs fremtidige regionale indvinding i høring. Derefter udgav styrelsen i november en sammenfattende redegørelse.

Først når vandplanerne foreligger, kan Naturstyrelsen udsende det endelige materiale, der skal ligge til grund for kommunernes sagsbehandling. Processen for vedtagelse af vandplanerne er endnu ikke udmeldt fra Naturstyrelsen.

I kommuneplantillægget er de mængder, som HOFOR skal have tilladelse til på de enkelte kildepladser, udmeldt. HOFOR har en god dialog med kommunerne, og forventer derfor ikke, at der vil være væsentlige problemer forbundet med at få de nødvendige indvindingstilladelser. Der vil blive fastsat vilkår, der sikrer at hovedstadens vandforsyning tilgodeses, samtidig med at der tages de nødvendige natur- og miljøhensyn, for at opnå den størst mulige grad af bæredygtighed i den fremtidige vandindvinding.

Kvalitetssikring

I 2013 blev over 90 pct. af HOFORs drikkevand produceret efter kravene i den internationale fødevarerstandard ISO 22000. Til daglig kaldet DDS - Dokumenteret Drikkevands Sikkerhed.

DDS stiller skærpede krav til håndteringen af drikkevandet og sikrer, at HOFOR gennem risikovurderinger, planlægning og forebyggende styring sørger for optimal drikkevandssikkerhed på hele vandets vej fra indvinding til forbruger.

De syv regionale vandværker i HOFOR har været DDS certificerede siden 2008.

På de lokale vandværker er der i 2013 foretaget risikovurdering og gennemgang af hygiejnestandarden med henblik på DDS certificering. Det forventes, at de lokale værker vil være certificerede med udgangen

af 2014, så alt vand, der leveres af HOFOR, vil leve op til kravene i DDS.

Vandkvalitet

Der er i oplandet til de lokale værker udfordringer med en vanskelig, naturlig vandkvalitet (herunder bl.a. forhøjet nikkelindhold), samtidigt med at der er mange aktiviteter, der potentielt kan true grundvandskvaliteten. Indvindingen er derfor i samarbejde med kommunerne underlagt et skærpet analyseprogram for overvågning af vandkvaliteten. Vandet, som ledes til kunderne, har en god kvalitet, der naturligvis overholder kvalitetskravene. I tilfælde af overskridelser tages straks omprøver, og der er beredskab til at håndtere eventuelle kvalitetsproblemer.

Prøvetagning og kvalitetskontrol er i 2013 videreført på et højere niveau end før dannelsen af HOFOR. HOFOR har sit eget vandkvalitetslaboratorium i Valby, der foretager kontrol af hele koncernens leverance af vand. I 2013 tog laboratoriet 900 lovpligtige vandprøver og 12.200 prøver udover de lovpligtige for at sikre vandkvaliteten.

I november 2013 afholdt HOFOR et møde for vandmyndighederne i ejerkommunerne om vandkvalitet og overvågningsprogrammer. Hensigten var at sikre fælles forståelse omkring arbejdet med vandkvalitet.

Blødt vand

Undersøgelser gennemført i 2012 for bl.a. HOFOR og Naturstyrelsen viste, at der både er økonomiske og miljømæssige gevinster ved at afkalke drikkevandet. I nabolandene Sverige og Tyskland fjerner man mange steder kalken fra vandet af miljømæssige og økonomiske årsager.

Nogle af de samfundsmæssige gevinster vil være, at færre kemikalier og sæberester skal renses ud af spildevandet. CO₂-belastningen vil også blive reduceret, da energiforbruget til varmforsyning og opvarmning i hjemmets forskellige apparater og maskiner falder, når rørene ikke kalkes til.

Efter en forbrugerundersøgelse blandt bor-

gere og erhvervsvirksomheder i Brøndby ansøgte HOFOR i foråret 2013 Brøndby Kommune om principiel tilladelse til blødgøring af alt drikkevand i Brøndby. Samtidig søgtes tilladelse til at teste kalkfældning ved pelletmetoden på Brøndbyvester Vandværk. Kommunalbestyrelsen gav sin tilladelse i december 2013. Forud for tilladelsen opnåede Brøndby Kommune i september 2013 sundhedsmyndighedernes accept til projektet.

I løbet af foråret 2014 tester HOFOR blødgøringsprocessen på Brøndbyvester Vandværk i et pilotforsøg. Ved blødgøringsprocessen sænkes vandets hårdhed fra 26 °dH til 10 °dH.

Efter endt forsøgsperiode indsender HOFOR en ansøgning til Brøndby Kommune om tilladelse til ombygning af vandværket og etablering af kalkfældningsanlæg. Virksomheden forventer at kunne levere blødgjort vand til Brøndby Kommune primo 2016. I forbindelse hermed vil HOFOR gennemføre informationskampagner for både private og erhvervsvirksomheder.

Distribution

Der er i 2013 gennemført områdeundersøgelser i Albertslund, Brøndby, Dragør, Herlev og Vallensbæk. Ved en områdeundersøgelse gennemgår man systematisk hele vandledningsnettet for lækager, funktionstest på alle ventiler, kontrol af mærker og skilte m.v. I Hvidovre er sektioneringen af ledningsnettet færdiggjort. I København er der gennemført tunnelefftersyn, ligesom hovedledninger og de store ventiler er efterset.

Godt 20 km af vandledningsnettet er renoveret i 2013. Ved planlægningen er der taget udgangspunkt i opdaterede brud-statistikker samt HOFORs viden om ledningernes tilstand og driftsrelaterede problemer i de enkelte forsyningsområder. Herudover foretages en koordinering med de øvrige ledningsejeres arbejder og kommunernes vejprojekter.

HOFOR har i 2013 afholdt møder med kommunernes beredskabschefer og brandchefer. Formålet har været at indgå i dialog om en

fælles brandhanestrategi, som tilgodeser både det fremtidige vandledningsnet og behovet for vand til brandslukning.

I samarbejde med IBM og Grundfos har HOFOR indledt projektet "Smarter Cities". Projektet skal bl.a. via en række målestationer i ledningsnettet i København give et væsentligt bedre overblik over vandstrømmene i vandledningsnettet. Med dette overblik kan HOFOR forbedre sporingen af lækager.

Som følge af anlægget af Ringstedbanen har det været nødvendigt at flytte den store transportledning fra Regnemark til København på en 800 meter strækning gennem Brøndby. Ledningen fra Regnemarkværket er anlagt i perioden 1962-63, og er en såkaldt Bonna ledning (jernbeton ledning), der er 1,2 meter i diameter. Til flytningen lykkedes det at skaffe en Bonnaledning i Frankrig. Det er første gang i ca. 40 år, at der er etableret en vandforsyningsledning i Danmark af Bonna jernbeton.

Omlægningsarbejdet blev påbegyndt i januar 2013, og den omlagte ledning blev sat i drift primo september 2013. Arbejdet har kostet 19,7 mio.kr., hvoraf Banedanmark har betalt de 15,7 mio.kr.

Ledningen måtte lukkes i en periode pga. flytningen, men imens blev vandforsyningen fra de andre regionale værker forøget, så der ikke opstod gener for kunderne.

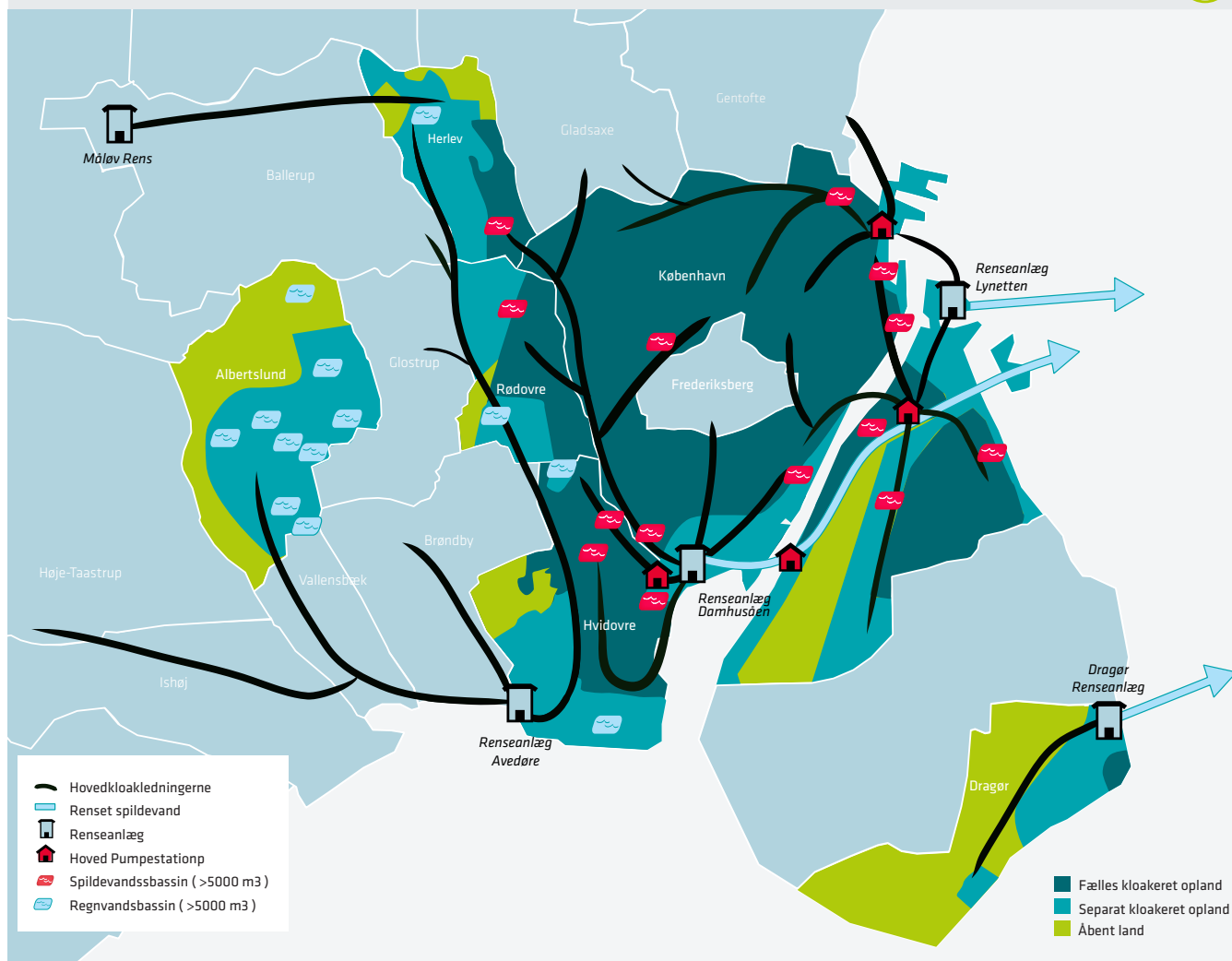
LANGSIGTEDE MÅL

Det er HOFORs mål at nedbringe omkostningerne. Der er fokus på løbende effektiviseringer og forbedringer samt optimering af kapacitetsudnyttelsen. En bedre og mere effektiv forsyning skal også sikres gennem samarbejder med branchen.

Et vigtigt skridt i den rigtige retning var etableringen af en fælles vandkoncern, og et andet kan være bidraget til at skabe en sammenhængende forsyningsstruktur på Sjælland.

Endelig har HOFOR en ambition om at gøre forsyningen CO₂-neutral i 2025.

HER HÅNDTERER VI SPILDEVAND

SPILDEVAND

Mio. kr.	2013	2012
Nettoomsætning inkl. andre driftsindtægter	724,0	698,1
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-251,4	-340,2
Andre eksterne omkostninger	-135,3	-148,4
Afskrivninger	-269,8	-211,9
Finansielle poster, netto	-35,7	-58,4
Årets resultat før skat	31,8	-60,8
Anlægsaktiver	7.595	7.416
Egenkapital	4.362	3.834
Årets investeringer	447	264
Mængder mio. m ³	37,5	37,1

FORRETNINGSOMRÅDE

Spildevandsselskaberne i den fælles spildevandskoncern i HOFOR står for transport af overfladevand (regnvand) og spildevand i Albertslund, Dragør, Herlev, Hvidovre, København og Rødovre.

Selskaberne har tilsammen 2.300 km ledninger, 65 regnvandsbassiner samt 38 spildevandsbassiner. Selskaberne ejer 260 pumpestationer, som pumper spildevand frem til rensningsanlæggene i den nye rensekonsort BIOFOS. Endelig ejer HOFOR et rensningsanlæg i Dragør med en kapacitet på 22.000 personekvivalenter.

UDVIKLING I ÅRET

Årets resultat for de seks spildevandselskaber i HOFOR koncernen blev samlet et overskud på 31,8 mio.kr. før skat, hvor 2012 udviste et underskud på 60,8 mio. kr. Resultat før skat er således forbedret med 92,6mio.kr.

Årets resultat skal vurderes i lyset af, at de regulatoriske over-/underdækninger er indregnet i omsætning. Omsætningen i 2013 er nedreguleret med en overdækning på 124 mio.kr., hvor omsætningen i 2012 blev reguleret ned med en overdækning på 21 mio.kr.

Omsætningen opgjort uden over-/underdækning udgjorde samlet 848 mio.kr., hvilket er 18 pct. højere med i 2012, hvor den udgjorde 719 mio.kr.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer er faldet fra 2012 til 2013 med 88,8 mio.kr., hvilket primært skyldes lavere betaling til Lynettefællesskabet for rensning af vand i 2013.

Afskrivninger er steget fra 2012 til 2013 med 57,9 mio.kr, hvilket primært skyldes en ekstraordinær nedskrivning af de tekniske anlæg og maskiner i HOFOR Spildevand Dragør A/S.

Renteomkostningerne er samlet set faldet med 22,7 mio.kr. fra 2012 til 2013. Størsteparten af gælden i selskaberne vedrører et obligationslån i HOFOR Spildevand København A/S på 3.058 mio.kr., der er optaget i KommuneKredit og anvendt til indfrielse af gældsbrev med Københavns Kommune. Kommunen har givet tilsagn om indskud af kapital i selskabet for at sikre, at virksomheden er i stand til at betale renterne til KommuneKredit, og foretage de nødvendige investeringer. Indskuddet kan maksimalt udgøre renteudgifterne ved det lånekonverterede gældsbrev. På den baggrund er der i 2013 indskudt kapital i HOFOR Spildevand København A/S på 35 mio.kr.

Spildevandskoncernen afledte i 2013 37,5mio. m³ spildevand. I 2012 blev der afledt 37,1 mio. m³. Der er således en stigning i de samlede afledte mængder på 1 pct.

ÅRETS INVESTERINGER

Årets investeringer blev i alt 447 mio.kr.

I Hvidovre anlægges en ny "kæmpetunnel" langs Damhusåen, hvorefter der vil ske udbygning fra tunnelen og ind i oplandene. Når tunnelen forventeligt er anlagt i 2016-17, vil grundejerne i områderne tættest på åen opleve en stor forbedring af beskyttelsen mod kraftige regnhændelser. Samtidigt vil åen blive beskyttet mod de mange overløb af fortyndet spildevand, som sker i dag. Vandkvaliteten i åen og Kalveboderne vil dermed få et stort løft. Det samlede projekt vil strække sig over de næste 20 til 30 år.

Prislofter

Spildevandsselskaberne er underlagt samme regulering som vandselskaberne og møder de samme udfordringer med hensyn til prislofter mv. Se herom under afsnittet om vand.

Nye regler om betaling af vandafledningsbidrag (Trappemodellen)

Som led i regeringens vækstpakke skal spildevandsselskaberne indføre en rabat på erhvervskunders spildevandsregning. Folketinget har besluttet, at den variable del af spildevandsbetalingen skal reduceres, hvis virksomhedens årsforbrug af vand er større end 500 m³ om året. Rabatten træder i kraft 1. januar 2014, såfremt erhvervskunden er tilmeldt ordningen på www.trappetilmelding.dk.

Rabatten er opdelt i tre trin og kaldes derfor trappemodellen. På trin et, der omfatter virksomheder med vandforbrug under 500 m³ pr. år, gives ingen rabat. På trin to nedsættes betalingen i 2014 med fire pct. for den del af forbruget, der ligger imellem 500 og 20.000 m³. På trin tre gives en yderligere rabat på 12 pct. for det forbrug, der ligger over 20.000 m³.

Rabatordningen optrappes over de kommende fem år, og rabatten på det højeste trin stiger således fra 12 pct. i 2014 til 60 pct. i 2018.

Det har været en stor administrativ opgave at implementere trappemodellen, og det

har været en udfordring for HOFORs kunder at gennemskue, om de er omfattet af ordningen. Virksomheden har derfor i 2013 haft flere dialoger med både kunder og Naturstyrelsen for at få afklaret reglerne.

Formålet med den nye model er at styrke virksomhedernes konkurrenceevne ved at lette deres omkostninger. Den nye betalingsmodel vil omvendt belaste spildevandsselskabernes privatkunder, men da der er forholdsvis få erhvervsvirksomheder med stort vandforbrug i HOFORs område, bliver påvirkningen af privatkundernes takster dog beskeden.

Nye leveringsbestemmelser for spildevand

Som følge af de nye betalingsregler skulle leveringsbestemmelserne for de seks spildevandsselskaber konsekvensrettes. HOFOR har samtidig - i samarbejde med kommunerne - opdateret og ensrettet bestemmelserne, således at der nu er et fælles administrationsgrundlag. De nye leveringsbestemmelser er efterfølgende blevet godkendt i kommunalbestyrelserne. Harmoniseringen af bestemmelserne gør det lettere for såvel HOFORs kunder som medarbejderne i forsyningen at orientere sig om, hvad der gælder.

Samarbejde om Udvikling af SpildevandsSystemet

HOFOR har i 2013 deltaget i projektet SUSS, der er en fortsættelse af samarbejdet om spildevandshåndtering mellem de otte kommuner: Frederiksberg, Gentofte, Gladsaxe, Herlev, Hvidovre, København, Lyngby-Taarbæk og Rødovre, deres forsyninger og renseanlæggene i Lynettefællesskabet.

I projektet Intelligent SpildevandsHåndtering (ISH), som forløb i årene 2008-2012, arbejdede man med at udvikle forslag til en optimal styring af det samlede spildevandssystem på tværs af kommune- og selskabsgrænser. Projektet har den fordel, at man bl.a. udnytter så meget af bassin-kapaciteterne, som det er muligt, inden der

opstår overløb af spildevand til åer, søer og havet. På den måde ledes spildevandet til renseanlæggene i det tempo, der er kapacitet til.

Som en del af projektet blev der bl.a. opbygget en fælles beregningsmodel for spildevandssystemet og udarbejdet et scenariekatalog, der indeholder en beskrivelse af forskellige forslag til optimeringer. Der blev også planlagt anlægsprojekter, opstillet vurderingsmodeller og gennemført beregninger for udvalgte optimeringsforslag.

Beregningsresultaterne viser, at der er potentiale for at optimere det samlede spildevandssystem. Det gælder overvejende i forhold til reduktion af overløb på renseanlæggene.

Det nye projekt, SUSS, har til formål at sikre opdatering og vedligeholdelse af de fælles modeller og værktøjer. Projektet skal også bidrage til optimering og koordinering af kommende spildevandsanlæg.

Med etableringen af den nye rensekoncern BIOFOS er der lagt an til at fortsætte og udbygge det nære samarbejde mellem HOFOR og renseanlæggene. BIOFOS råder over renseanlæggene i Avedøre, ved Damhusåen og på Lynetten. HOFOR ejer 61,45 pct. af koncernen gennem HOFOR Spildevand Holding A/S.

Klimatilpasning

En af de væsentlige grunde til dannelsen af HOFOR var ønsket om at samarbejde tæt omkring klimatilpasning og skybrudssikring. Oplevelsen af det store skybrud i juli 2011 og erkendelsen af, at vandet ikke kender til kommunegrænser, gav det fælles udgangspunkt, at de store investeringer i klimasikring skal koordineres, for at opnå størst mulig nytte-værdi og synergi i fællesskab.

Det har derfor været en vigtig opgave i 2013 at skabe grundlaget for et godt samarbejde om klimatilpasningen på tværs af kommuner og forsyninger. HOFOR har ikke ladet sig begrænse til at sikre samarbejde med

og mellem ejer- og observatørkommuner, men har rakt ud mod alle i oplandet, som ønsker at samarbejde.

Samarbejde om Klimatilpasningsplaner

Kommunerne skulle i 2013 efter aftale mellem KL og miljøministeren som noget nyt udarbejde klimatilpasningsplaner. Planerne indeholder en kortlægning af risikoen for oversvømmelse og skaber overblik over og prioriterer indsatsen.

HOFOR satte sig derfor for at udvikle en fælles hydraulisk model for hele oplandet omkring sine ejer- og observatørkommuner, som kunne bruges i planlægningen. En sådan model er ikke lavet før, og det endte med at blive en meget stor og kompleks digital model. Ved hjælp af modellen lavede HOFOR oversvømmelses- og risikokort til kommunerne, som de kunne bruge i deres klimatilpasningsplaner. HOFOR producerede desuden et kort over hele hovedstadsområdet med angivelse af de naturlige skybrudsveje ud fra modellen.

Kommunernes klimatilpasningsplaner skal fremlægges politisk, og de sidste forventes godkendt i 2014. På baggrund af planerne skal det videre arbejde og samarbejde omkring klimatilpasningen fortsætte.

Konkretisering af skybrudsplaner i København

I København er man allerede langt fremme i forhold til planlægningen af klimatilpasning. Allerede i 2011 udarbejdede kommunen sin klimatilpasningsplan, der i 2012 blev fulgt op af en skybrudsplan.

I 2013 er denne plan blevet udmøntet i skybrudskonkretiseringsplaner for 7 delområder. Københavns Kommune, HOFOR, Frederiksberg Kommune, Frederiksberg Forsyning, Gentofte og Gladsaxe kommuner samt Nordvand A/S har arbejdet intenst med at færdiggøre de syv skybrudskonkretiseringer. Planerne har til formål at anskueliggøre, hvordan de fire kommuner kan sikres mod skadevoldende oversvømmelser i forbindelse med skybrud, og hvad det vil koste.

Vandet kender ikke til kommunegrænser, så når HOFOR skal sikre hovedstadsområdet mod skybrud, gennemføres projekterne ofte som store, tværkommunale projekter.

Målet er over de næste 20-30 år at forsyne byen med et helt nyt 'lag' af infrastruktur. Veje, pladser og grønne områder tænkes indrettet til håndtering af store vandmængder under skybrud, uden at det skal gå ud over byens normale funktion i tørvejr.

Skybrudssikring i Indre by

Det tager tid at lave den nødvendige planlægning og projektering af alle de store anlægsprojekter, der skal til for at klimasikre København.

Der har dog i 2013 været gennemført nogle konkrete anlæg - bl.a. i Indre By, hvor der er etableret et nødudløb til havnen gennem riste. Med dette undgår man, at vandet samler sig bag kajkanten og løber ned i kældre, sådan som det skete ved skybruddet 2. juli 2011. Udløbene er sikrede mod indtrængende havvand, så da stormen "Bodil" og den efterfølgende stormflod ramte København, skete der ikke oversvømmelser med havvand.

HOFOR har sikret området omkring Nationalbanken og Holmens Kirke på denne måde.

Harrestrup Å

Ti kommuner har afledningsmæssig tilknytning til Harrestrup Å, og problemer i åens kapacitet er med til at skabe oversvømmelser ved skybrud.

I efteråret 2013 blev det aftalt at igangsætte et nyt samarbejdsprojekt omkring åen, hvor HOFOR påtog sig projektledelsen. Projektet bruger en udvidet udgave af HOFORs hydrauliske model, der omfatter hele oplandet til åen. Det giver mulighed for i fællesskab at undersøge forskellige løsningsmuligheder og scenarier.

Der er i projektet udarbejdet en samarbejdsaftale, hvori parterne forpligter sig til at samarbejde efter en række "spilleregler". Der har været en meget positiv stemning i forløbet, og det tegner godt for en fremtidig løsning af udfordringerne med åen.

København Kommune har i samarbejde med Frederiksberg Kommune udarbejdet en helhedsplan for Harrestrup Å, med en række løsninger/scenarier for åens udvikling. I samarbejdet omkring Harrestrup Å er det aftalt, at helhedsplanen afventer samarbejdets fremdrift, idet man ønsker at sikre, at der ikke udføres projekter, som modarbejder bestræbelserne på at opnå en fælles løsning.

St. Vejleå

Der er i 2013 arbejdet videre med det store projekt omkring St. Vejleå. Der er tale om omlægning og klimatilpasning af et af landets største regnvandstekniske anlæg. Ved skybrud er der risiko for, at åen løber over sine bredder og oversvømmer boligkvarter-

rene i området. Både Ishøj og Vallensbæk har tidligere været hårdt ramt af skybrud, der har sat tunneller, veje og kældre under vand.

I projektet anlægges nye regnvandsanlæg, og ved hjælp af disse vil regnvandet fremover blive ledt væk fra boligområder, så man undgår oversvømmelser her. Anlægget forventes etableret i 2015.

Kagsåen

Ved Kagsåen arbejdes med et andet stort tværkommunalt projekt, som HOFOR er involveret i sammen med Nordvand og Herlev og Gladsaxe kommuner. Åen overbelastes ved kraftig regn, og det skaber oversvømmelser af boligerne langs åen. To af HOFORs kildepladser bliver også ramt. Der opstår også opstuvning i afløbssystemet og derved kælderoversvømmelser. Kagsåen modtager desuden mange overløb af urensset spildevand fra både Herlev og Gladsaxe, og dette skal der i konsekvens af de statslige vandplaner gøres noget ved.

Parterne ønsker at finde en fremtidssikret løsning, der rummer en klimatilpasning af afløbssystemet i de tilhørende oplande, så det opfylder serviceniveauet, der er fastlagt i kommunernes spildevandsplaner.

I 2013 har der været arbejdet med afklaring af konsekvenser for anlægs- og driftsudgifter for hhv. kommunerne og forsyningerne ved forskellige finansieringsprincipper. I december har de tekniske udvalg i begge kommuner vedtaget, at der skal arbejdes videre med et projekt, hvor Kagsåen optages i kommunernes spildevandsplaner som et regnvandstekniske anlæg.

Damhusåen

HOFOR er ved at etablere to afløbstunneller langs med Damhusåen i hhv. Hvidovre og Københavns kommuner, som både reducerer forureningen af Damhusåen og sikrer området bedre under skybrud. Ledningerne er henholdsvis 3 og 2,5 meter i diameter, og begge etableres ved boring af tunneller for at skåne naboerne og miljøet.

Projekterne udgør - sammen med den tilhørende ombygning af Åmarken Pumpestation - en samlet investering på godt 3/4 milliard. En i spildevandssammenhæng meget stor investering og HOFORs absolut største anlægsprojekt på spildevandsområdet.

Anlægsarbejderne startede i foråret 2013 og begge projekter er kommet godt fra start. Der er en del forberedende arbejde, og selve tunnelboringen opstartes primo 2014. Arbejderne forventes afsluttet i 2016.

HOFOR gør sig stor umage med at holde naboer og øvrige interessenter godt orienterede om arbejdet, hvilket indtil nu har resulteret i en overvejende positiv stemning omkring projekterne. Dette på trods af at borgerne (især i Hvidovre) har disse store anlægsarbejder meget tæt på.

Ringstedbanen

I forbindelse med BaneDanmarks etablering af den nye Ringstedbane gennem bl.a. Hvidovre og København skal der anlægges et nyt bassin til håndtering af 6.000 m³ overfladevand. Der placeres et bassin på hver side af Harrestrup Å i henholdsvis Hvidovre og Københavns kommuner. Bassinerne skal håndtere vand fra HOFOR, BaneDanmark og Vejdirektoratet.

I Hvidovre etableres et traditionelt forsinkelsesbassin med overløb til Harrestrup Å. Forsinkelsesbassinet har forbindelse under Harrestrup Å til et "grønt" rensbassin, som etableres i Vigerslevparken, og som renser vandet inden det udledes til åen. Så i dette tilfælde kommer HOFOR til at "gå under åen efter vand", der forsynes med renere vand end det, der udledes i dag.

I forbindelse med arbejdet på banen udfører BaneDanmark en åbning af åen på strækningen mellem Holbækmotorvejen og Vigerslev Allé, der i dag er rørlagt. Sammen med etableringen af det grønne bassin bidrager den åbne å til at øge de rekreative værdier i Vigerslev Parken.

Vandmiljø og badevandskvalitet

Det er unikt, at havnevandet i en millionby som København er så rent, at man kan bade i det. Men det kan man i hovedstaden, hvor der er mindre end én kilometer fra centrum til tre havnebade.

HOFOR har i alt 16 underjordiske bassiner, som er den direkte årsag til, at vandet ved kysterne og i havnene i og omkring København i dag er så rent, at man kan bade i det. Under skybrud, hvor pladsen er trang i kloaksystemet, opbevares spildevandet i de store bassiner. På den måde sikres det, at spildevandet ikke længere ledes direkte ud i havet.

Foreløbig har det rene vand resulteret i, at der er etableret havnebade på Islands Brygge, ved Fisketorvet og i Sydhavnen samt badestrande ved Amager Strandpark i Svanemøllebugten og ved Hvidovre Strand. Endvidere er der sket genopretning af et godt vandmiljø ved flere åer - bl.a. Harrestrup Å.

Det tværkommunale samarbejde om regnvandshåndteringen skal medvirke til at sikre et godt vandmiljø i hovedstadsområdets vandløb og søer samt rent badevand ved kysterne. Der er som nævnt flere projekter i gang i ejerkommunerne, som netop har som formål at begrænse overløb af urensset spildevand til åer, søer og havet ved kraftige regnskyl. Dette arbejde fortsætter og med endnu større vægt på det tværkommunale samarbejde.

Ledningsrenovering

HOFOR foretager ledningsrenovering baseret på TV-inspektion. Kriterierne for udvælgelse af de strækninger, der TV-inspiceres og om nødvendigt renoveres, baserer sig dels på, hvor kommunerne har planer om at udføre asfaltarbejder og dels på HOFORs viden og erfaringer omkring driftsproblemer. Hvis der er sammenfald mellem kommunernes asfaltprojekter og HOFORs driftsproblemer, slås to fluer med et smæk. Er der ikke sammenfald, kommer

kommunens projekter som udgangspunkt i første række.

HOFOR har i 2013 foretaget TV-inspektion på 75 km hovedledning, hvilket har resulteret i renovering af 3,2 km hovedledning. Endvidere er 431 stik renoveret og 386 stik afproppet.

Rotter

Ledningsrenoveringerne er blandt andet vigtige i bestræbelserne på at holde roterne nede i kloaknettet, så de ikke kan søge ud i boligområderne og skabe risiko for uhygiejniske forhold og smittefare. Når HOFOR fra kunder eller kommuner modtager meldinger om huller eller andre tegn på rotteproblemer, tilses stedet hurtigst muligt. Hvis der er tale om brud på kloakken, udbedres denne straks.

LANGSIGTEDE MÅL

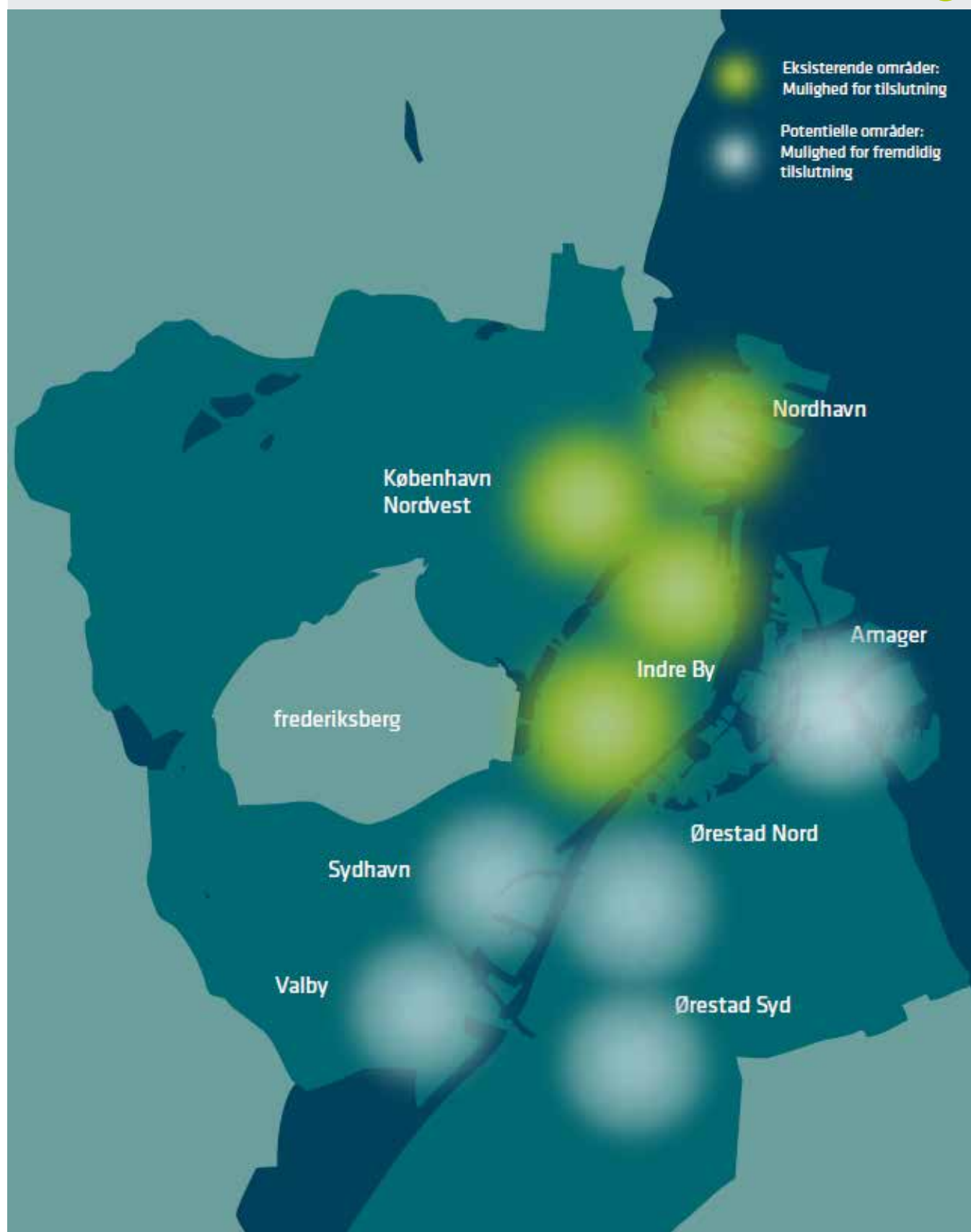
Det gode samarbejde, der er grundlagt mellem forsyningerne og kommunerne i hovedstadsområdet, skal gerne udvikle sig til planlægning, projektering og gennemførsel af konkrete anlægsprojekter, der kan afhjælpe konsekvenserne af klimaforandringerne. Anlægsaktiviteten vil i de kommende mange år være høj anlægsaktivitet, og det skal sikres, at disse anlæg får maksimal samfundsmæssig nytteværdi, og at der tages størst muligt hensyn til at undgå gener for byernes indbyggere og brugere i anlægsfasen.

Vandkvaliteten i oplandets søer og åer, langs kyster og i havneområderne skal fortsat forbedres ved intelligent håndtering af spildevandet.

Der bruges energi på at pumpe spildevand og regnvand frem til rensningsanlæggene. HOFOR arbejder på at mindske energiforbruget og på at basere energiforbruget på vedvarende energikilder. Målet er, at afløbsforsyningen er CO₂-neutral i 2025.

FJERNKØLING

FJERNKØLING

Mio.kr.	2013	2012
Nettoomsætning inkl. andre driftsindtægter	23,6	14,5
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-3,3	-1,8
Andre eksterne omkostninger	-7,5	-6,4
Afskrivninger	-7,5	-4,9
Finansielle poster, netto	-2,1	-
Årets resultat før skat	3,2	1,4
Anlægsaktiver	377	263
Egenkapital	83	19
Årets investeringer	122	91

FORRETNINGSOMRÅDE

HOFOR Fjernkøling A/S påbegyndte sine aktiviteter medio 2009. I foråret 2010 stod den første kølecentral i Adelgade ved Kongens Nytorv færdig sammen med et ledningsnet til forsyning af kunderne i området. Efterfølgende er ledningsnettet udvidet til området omkring Rådhuspladsen, der siden sommeren 2013 har fået fjernkøling fra endnu en kølecentral i Tietgensgade.

Fra fjernkølingsanlægget sendes koldt vand ud til kunderne gennem et sammenhængende rørsystem – på samme måde som fjernvarme.

Den centrale produktion af køling giver både driftsmæssige og miljømæssige fordele i forhold til individuelle køleanlæg. Virksomheder, der vælger at erstatte deres individuelle køleanlæg med fjernkøling, reducerer deres elforbrug med op til 80 pct. og deres CO₂-udledning med op til 70 pct.

Potentialet for fjernkøling i København er stort, og det samme er interessen for den nye forsyningsform, der i dag produceres på tre forskellige måder:

- Frikøling, hvor kulden produceres ved hjælp af koldt havvand, som trækkes ind til køleanlægget fra Københavns Havn.
- Absorptionskøling, hvor kulden produceres ved hjælp af havvand og damp fra fjernvarmenettet.

- Kompressorkøling, hvor kulden produceres ved hjælp af eldrevne kølekompressorer. Havvand anvendes i den forbindelse til køling af kondensatoren, hvilket sikrer en effektiv produktion (høje virkningsgrader).

UDVIKLING I ÅRET

Selskabets resultatopgørelse for 2013 udviser et overskud før skat på 3,2 mio. kr., og selskabets balance pr. 31. december 2013 udviser en egenkapital på 82,8 mio.kr.

Årets resultat er bedre end forventet, jf. at selskabet er i en opbygningsfase, hvor underskud i de første år var forventet.

Omsætningen udgjorde 23,6 mio. kr., og bruttoresultatet til dækning af afskrivninger og renteudgifter udgjorde 12,9 mio. kr.

Afskrivninger udgjorde 7,5 mio. kr. – en relativ stor omkostningspost, hvilket skal ses i lyset af, at fjernkøling er meget kapitaltung.

Kundetilgangen i 2013 har været som forventet. Der blev indgået aftale med otte nye kunder i 2013 f.eks. Rigshospitalet, ATP og Nordea Ejendomme. Desuden blev der tilsluttet nye kunder til fjernkølingsnettet i 2013 f.eks. Hotel d'Angleterre og Rigskarkivet.

Ultimo 2013 var der totalt indgået 36 leveringsaftaler med en samlet kontraheret

tilslutningseffekt på 35 MW. Dermed er 66 pct. af effektaftaget i den nuværende udbygningsplan allerede kontraheret. Den fysiske tilslutning til nettet ultimo 2013 omfatter 20 leveringsaftaler med en samlet tilslutningseffekt på 15 MW.

I årets løb er der totalt afregnet effekt for 14,2 MW og leveret køling for 9,7 GWh. Køleforbruget/-salget var mindre end forventet, hvilket primært må tilskrives færre og senere tilslutninger end forventet.

ÅRETS INVESTERINGER

Årets investeringer udgjorde i alt 122 mio. kr. Heraf vedrørte det meste opførelsen af kølecentralen ved Rådhuspladsen (Tietgensgade) samt udbygningen af ledningsnettet mod Københavns Universitet og Rigshospitalet.

Investeringer i nye ledninger koordineres i vidt omfang med fjernvarmeforsyningsens omlægning af dampledninger til vandledninger i den indre by (samgravning). Begge forsyninger har fordel heraf i form af lavere udgifter til nedlægning af nye ledninger.

ÅRETS AKTIVITETER

Udbygningen af fjernkøling i områderne omkring Rådhuspladsen og Kongens Nytorv fortsatte i 2013. Arbejdet med at opføre en ny fjernkølingscentral ved Rådhuspladsen forløb planmæssigt, og Tietgensgade kølecentral kunne derfor indvies i sommeren 2013.

Ligeledes har udbygningen i området København Nordvest omkring Rigshospitalet/Københavns Universitet/Nørre Campus været i fuld gang i 2013. Dette område vil blive forbundet med det eksisterende net via en ny hovedledning fra kølecentralen i Adelgade til Fredens Park – en strækning på 1,5 km. Køleledningen etableres i den eksisterende varmetunnel, og København Nordvest forventes tilkoblet fjernkøling i 2014.

Havnevandet i København hjælper med at køle nogle af byens største bygninger gennem fjernkøling. I fremtiden håber HOFOR at udbrede fjernkøling til endnu flere kunder.

Der er også sat etablering af fjernkøleledninger i gang i Århusgadekvarteret, Nordhavn, så området fra 2015 kan tilbydes fjernkøling.

HOFOR Fjernkøling blev tildelt titlen som Gazellevirksomhed 2013 af Dagbladet Børsen. Titlen har sin baggrund i stor vækst de senere år, herunder tilgang af flere store kunder i København, samtidig med at selskabets indtjening har været positiv.

MÅLSÆTNINGER OG FORVENTNINGER FOR DET KOMMENDE ÅR

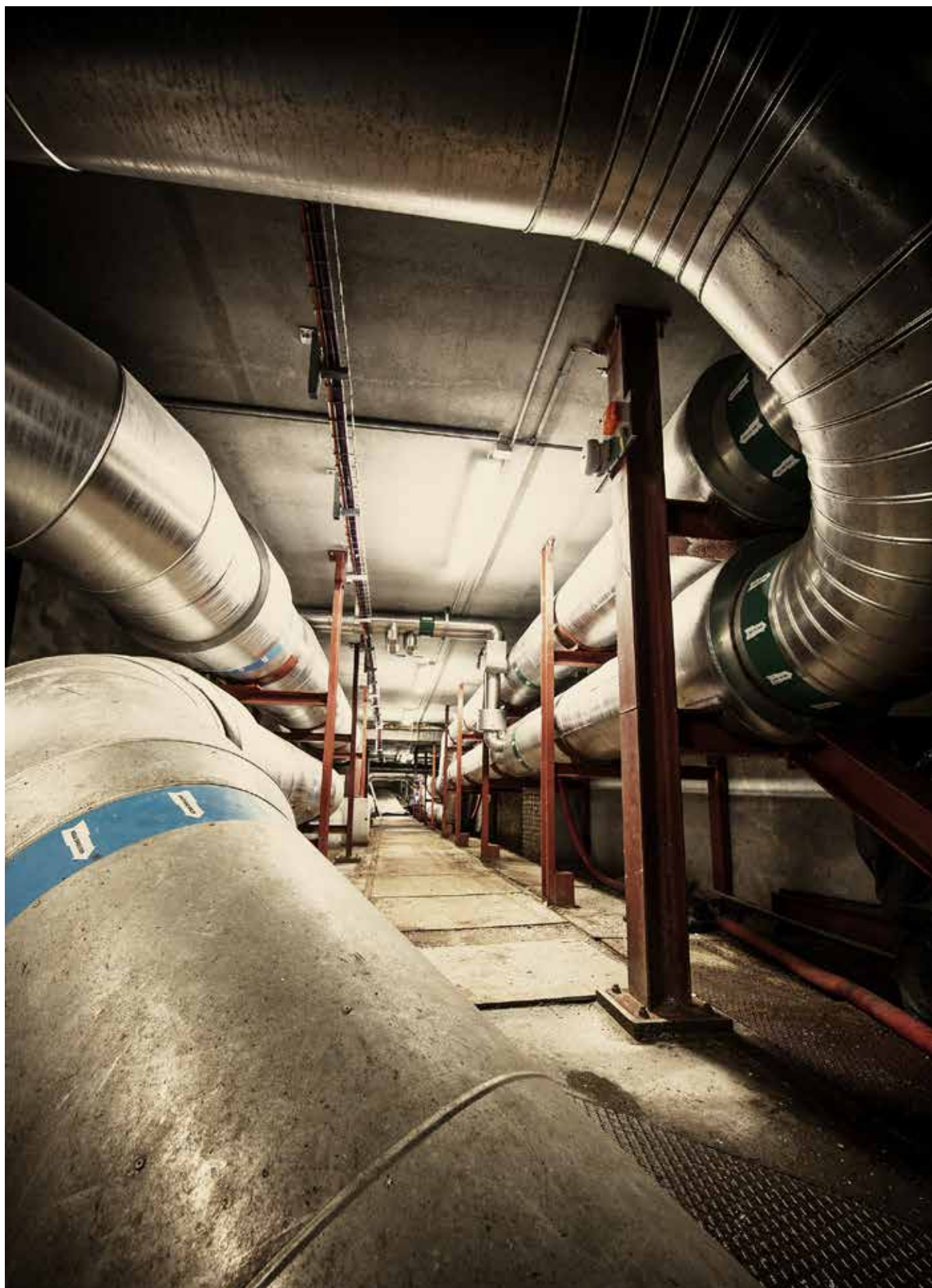
I takt med at flere kunder tilsluttes – og en bedre kapacitetsudnyttelse dermed opnås – forventes det, at regnskabet udviser stigende overskud i årene fremover

Fjernkøling er billigere og mere miljøvenlig end individuelle køleanlæg, og skærpede miljøregler i 2015 vil nødvendiggøre udskiftning af mange af disse.

Alt i alt er konkurrencesituationen for fjernkøling i København gunstig, men på den anden side medfører den aktuelle lavkonjunktur, at mange virksomheder er tilbageholdende med at udskifte egne køleanlæg med fjernkøling.

LANGSIGTEDE MÅL

Det er ambitionen, at forsyningen med fjernkøling skal udbygges yderligere til endnu flere områder i København. Der pågår undersøgelser af områderne omkring Ørestad Nord og Syd, Sydhavn, Valby og Amager, som er interessante i forhold til en fjernkølingsforsyning. Udbygnings-takten vil afhænge af kundebehovet, der vurderes løbende

PLAN FOR VINDMØLLER I DANMARK

DRIFT

UNDER ANLÆG

FORUNDERSØGELSE

VIND OG SOLCELLER

Mio. kr.	2013	2012
Nettoomsætning inkl. andre driftsindtægter	3,2	0,4
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-0,9	-0,3
Andre eksterne omkostninger	-12,2	-6,2
Afskrivninger	-1,5	-0,4
Finansielle poster, netto	-0,1	0,3
Årets resultat før skat	-11,5	-6,3
Anlægsaktiver	140	14
Egenkapital	62	74
Årets investeringer	126	9

FORRETNINGSOMRÅDE

HOFOR Vind A/S blev stiftet i 2010. Selskabets formål er at forberede grundlaget for opstilling af vind- og solcelleanlæg og opføre, eje, drive, finansiere og yde rådgivning om anlæg vedrørende vind- og solenergi. HOFORs interesse i vind- og solenergi skal ses på baggrund af Københavns Kommunes klimaplan sammen med forretningsområdet potentiale for at styrke HOFORs profil og indtjeningsgrundlag.

Som den første hovedstad i verden skal København i 2025 være CO₂-neutral. Vindmøller er i den forbindelse udpeget som en af de væsentligste indsatser for at nå det ambitiøse klimamål. Klimaplanens mål for vindmølleaktiviteter svarer til i alt ca. 360 MW eller mellem 120-130 store vindmøller i drift i 2025.

I en tæt by som København er der kun plads til et begrænset antal vindmøller. Derfor omfatter vindmølleplanerne også placeringer uden for København - både på landjorden og på havet, offshore.

HOFOR Vind A/S har arbejdet med at realisere strategien, således at den nu omhandler udvikling af egne projekter i og udenfor København samt opkøb af vindmølleprojekter under udvikling i landets øvrige kommuner. På offshore området er HOFORs strategi at indgå partnerskaber med etablerede aktører inden for branchen.

UDVIKLING I ÅRET

Årets resultat blev et underskud på 11 mio. kr. før skat. Heri er medregnet den første indtægt fra vindmøllerne på Ravlundvej og Prøvestenen. Underskuddet svarer til forventningerne og afspejler, at selskabets aktivitet stadig er under opbygning.

ÅRETS INVESTERINGER

Årets investeringer var på ca. 126 mio. kr. Investeringerne omfatter primært køb og udvikling af projekterne Ravlundvej, Tjørneby og Knuthenborg og anlæg af vindmøllerne på Prøvestenen. Herudover er der investeret i udvikling af mulige vindmølleplaceringer.

ÅRETS AKTIVITETER

Vindmøller på land

Prøvestenen

Prøvestenen på Amager er det første projekt, hvor HOFOR Vind A/S selv har stået for hele projektudviklingen. I 2013 blev vindmøllerne opført og idriftsat. Vindmøllerne på Prøvestenen består af tre 2 MW V80 Vestas vindmøller, hvoraf den ene forventes solgt til andelshavere, der har købt andele inden for rammerne af køberetsordningen. Ved udgangen af januar måned er 2.755 af de 4.055 andele i møllen solgt til andelshavere.

Ravlundvej

Ravlundvej ved Billund er et projekt, hvor HOFOR har købt rettighederne til at opføre tre vindmøller. Vindmøllerne blev opført og

sat i drift i oktober 2013. Der er tale om tre 2,3 MW Siemens vindmøller, hvoraf den ene er solgt til lokale andelshavere

Tjørneby

Tjørneby på Lolland er også et projekt, hvor HOFOR har købt rettighederne til at opføre og eje vindmøller. Anlægsfasen er afsluttet og idriftsættelse af vindmøllerne skete primo 2014. Der er tale om i alt fem 3 MW gearløse Siemens vindmøller, hvoraf én er solgt til lokale andelshavere.

Knuthenborg

Knuthenborg på Lolland er det seneste projekt, hvor HOFOR har overtaget retten til at opføre vindmøller. Projektkøbet faldt på plads ultimo 2013, og parken forventes at komme til at bestå af tre vindmøller med en effekt på op til 3,3 MW. Vindmøllerne forventes idriftsat i 2014, og ligesom med de andre projekter forventes en af vindmøllerne solgt til lokale andelshavere.

Portefølje landvindmøller

En forudsætning for, at HOFOR kan udvikle egne vindprojekter, er, at der findes egnede områder og interesserede jordejere. I 2013 har HOFOR indgået 27 optionsaftaler om mulige vindmølleopstillinger fordelt på fem områder. Det vurderes, at de arealer, HOFOR har aftaler på inden for disse fem områder, kan rumme vindmøller på i alt 45 MW. En endelig beslutning om opstilling vil først ske i forlængelse af mere detaljerede beregninger af økonomi, herunder vindforhold samt gennemførelse af VVM-undersøgelser (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Offshore vindmøllermøller – Kystnære vindmøller og havvindmøller

I 2013 har der været særligt fokus på forbedelserne til at kunne deltage i det statslige udbud på opstilling af kystnære vindmøller i Danmark. Udbuddet skal medføre etablering af samlet 450 MW vindmøller fordelt på op til seks kystnære områder. Vindmøllerne skal opføres og være i drift inden 2020.

HOFOR har i 2013 arbejdet med vindmølleprojekter ved Billund, på Lolland og Amager. Samtidig er der planer om solceller på flere af HOFORs egne lokationer.

Arbejdet har primært bestået af en økonomisk og teknisk analyse af de seks områder. Herudover har der været arbejdet med udvikling af partnerskaber og budstrategi.

I relation til HOFORs deltagelse i de kommende havvindmølleparker i Danmark, herunder også Horns Rev 3 og Kriegers Flak på i alt 1.000 MW, der forventes etableret i perioden 2017-2020, har HOFOR ført drøftelser med mulige partnere i vindmøllebranchen.

Solceller

På solcelleområdet har HOFORs strategi været tostrengt. Opsætning af solcelleanlæg på egne lokationer, primært Vandværker og formidling og hjælp til opsætning af anlæg på Københavnske boligforeningers tage. Rationalet for forretningsområdet har også været tostrengt, nemlig en grøn, sikker og billig forsyning og en understøttelse af Københavns Kommunes klimaplan.

Gentagne lovændringer og en general usikkerhed om vilkårene på området har i 2013 skabt en betydelig usikkerhed

blandt boligforeninger og boligselskaber, og mange har udskudt beslutningen om at etablere solcelleanlæg. Set i lyset heraf har HOFOR revurderet det strategiske grundlag for virksomhedens solcellestrategi, og besluttet sig til ikke længere at arbejde med opsætning af anlæg i boligforeninger.

HOFOR har til gengæld besluttet at etablere en række anlæg på HOFORs egne lokationer, der hovedsagelig er knyttet til vandforsyningen. I 2013 er der opstillet et 50 kW solcelleanlæg ved HOFORs vandlaboratorium på Parkstien på 50 kW.

Arbejdet med at etablere yderligere solcelleanlæg fortsætter i 2014, og forventningen er, at der samlet vil blive opstillet anlæg i størrelsesordenen 2 MW.

MÅLSÆTNINGER OG FORVENTNINGER TIL DET KOMMENDE ÅR

HOFOR har et mål om at have sat vindmøller på i alt 62 MW op i 2015. For at opnå det skal porteføljen i løbet af 2014 udvides, og flere projekter skal komme i hus.

Offshoreaktiviteterne kommer til at fylde mere i det kommende år, da det er en væsentlig faktor for at nå 2025 målet. Der arbejdes konkret med udvalgte projekter og med at finde eksterne partnere i relation til disse projekter.

For 2014, hvor otte vindmøller forventes at være i drift hovedparten af året, og hvor minimum tre nye vindmøller forventes opført - hvoraf én forventes solgt til lokale andelshavere - forventes et positivt resultat af den primære drift.

LANGSIGTEDE MÅL

Det er et mål for HOFOR at drive en rentabel virksomhed for vedvarende energi og samtidig medvirke til at opfylde Københavns Kommunes klimaambitioner ved i 2025 at have mindst 360 MW vindmøller i drift og/eller under opførelse.

HOFOR vil være veletableret på det danske marked for vedvarende energi og opfattes som en attraktiv, samfundsansvarlig samarbejdspartner.

HOLDING AKTIVITETER

Mio. kr.	HOFOR Holding A/S 1)		HOFOR Vand Holding A/ S 1)		HOFOR Spildevand Holding A/S 1)	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Resultat før skat	-11,5	139,2	-16,3	51,7	48,9	-22,9
Egenkapital pr. 31. december	4.514,3	4.428,0	2.116,3	2.112,9	4.361,8	4.277,8

1) Inkl. resultatandele i tilknyttede selskaber. Resultat af kapitalandele i HOFOR Albertslund Vand A/S, HOFOR Vand Brøndby A/S, HOFOR Vand Dragør A/S, HOFOR Vand Herlev A/S, HOFOR Vand Hvidovre A/S, HOFOR Vand Rødovre A/S og HOFOR Vand Vallensbæk A/S er medregnet med virkning fra 1. juli 2012. Resultat af kapitalandele i HOFOR Spildevand Albertslund A/S, HOFOR Spildevand Dragør A/S, HOFOR Spildevand Herlev A/S, HOFOR Spildevand Hvidovre A/S og HOFOR Spildevand Rødovre A/S er medregnet med virkning fra 17. december 2012.

HOFOR Holding A/S

HOFOR Holding A/S' hovedformål er at eje kapitalandele i følgende 100 pct. ejede dattervirksomheder: HOFOR Vind A/S med underliggende datterselskaber, HOFOR Fjernkøling A/S og HOFOR Energi-produktion A/S. Selskabet ejer herudover væsentlige kapitalandele i HOFOR Vand Holding A/S og HOFOR Spildevand Holding A/S.

Resultatet blev et underskud før skat på -11,5 mio. kr. en forværring på 150,7 mio. kr. i forhold til 2012. Resultatet for 2012 var påvirket af gevinst inkl. renter ved salg af kapitalandelen i KE Transmission A/S på 79,2 mio. kr.

HOFOR Vand Holding A/S

HOFOR Vand Holding A/S' formål er gennem datterselskaber at drive forsyningsvirksomhed samt at varetage dermed beslægtede opgaver.

Selskabet blev stiftet den 1. juli 2012 ved indskud af kapitalandele i HOFOR A/S, HOFOR Albertslund Vand A/S, HOFOR Vand Brøndby A/S, HOFOR Vand Dragør A/S, HOFOR Vand Herlev A/S, HOFOR Vand Hvidovre A/S, HOFOR Vand København A/S, HOFOR Vand Rødovre A/S og HOFOR Vand Vallensbæk A/S.

Resultatet blev et underskud før skat på -16,3 mio. kr. en forværring på 68,0 mio. kr. i forhold til 2012.

HOFOR Spildevand Holding A/S

HOFOR Spildevand Holding A/S' formål er gennem datterselskaber at drive forsyningsvirksomhed samt at varetage dermed beslægtede opgaver.

Selskabet blev stiftet den 18. december 2012 ved indskud af kapitalandele i HOFOR Spildevand Albertslund A/S, HOFOR Spildevand Dragør A/S, HOFOR Spildevand Herlev A/S, HOFOR Spildevand Hvidovre A/S, HOFOR Spildevand København A/S og HOFOR Spildevand Rødovre A/S.

Resultatet blev et overskud før skat på 48,9 mio. kr. En forbedring på 71,8 mio. kr. i forhold til 2012.

ØVRIGE AKTIVITETER

Mio. kr.	HOFOR A/S		KE Transmission A/S	
	2013	2012	2013	2012
Resultat før skat	-0,3	-0,4	19,7	
Egenkapital pr. 31. december	29,0	29,3	-	

HOFOR A/S

HOFOR A/S' formål er at være administrations- og bemandingsselskab for selskaberne i HOFOR koncernen, herunder at levere drifts-, vedligeholdelses- og administrationsydelser samt anlægsarbejder til HOFOR Fjernvarme P/S, HOFOR Bygas P/S, HOFOR Fjernkøling A/S, HOFOR Vind A/S, HOFOR Vand Holding A/S med underliggende datterselskaber samt HOFOR Spildevand Holding A/S med underliggende datterselskaber. Desuden har selskabet leveret administrationsydelser til HOFOR Forsyning Holding P/S, HOFOR Holding A/S og HOFOR Forsyning Komplementar A/S.

Selskabet leverer generelt disse ydelser på basis af de afholdte omkostninger tillagt en forrentning af selskabets egenkapital.

Ud over drifts-, vedligeholdelses- og administrationsydelser samt anlægsarbejder består selskabets aktiviteter primært i styring af anlægsprojekter for forsyningskunder, administration af tidligere tjenesteboliger m.v.

Årets resultat før skat udgør for regnskabsåret et underskud på 0,3 mio. kr., hvilket er en forbedring på 0,1 mio. kr. i forhold til 2012. Egenkapitalen udgør pr. 31. december 2013 19,0 mio. kr.

Koncernens afregningssystem har været i EU-udbud. Ny afregningsmaskine forventes klar til brug medio 2014.

KE Transmission A/S

KE Transmission A/S's aktivitet bestod i

at eje, drive og vedligeholde 132 kV transmissionsnettet i Københavns, Tårnby og Dragør kommuner. KE Transmission A/S havde bevilling til at udøve el transmissionsvirksomhed frem til år 2023. Transmissionsnettet anvendtes til at transportere el energi fra danske og udenlandske produktionsanlæg til overordnede knudepunkter i distributionsnettene.

Selskabet samarbejdede med det systemansvarlige selskab i Danmark, Energinet.dk og med øvrige østdanske transmissionselskaber om transporten af el energi.

Selskabet blev afhændet pr. 20. august 2012 til Energinet.dk.

RISICI

HOFOR kortlægger og styrer risiko inden for koncernens forskellige forretningsområder efter koordinerede og ensartede metoder. De identificerede risici vurderes i forhold til sandsynlighed og konsekvens.

FORSYNINGSRISICI

Operationelle risici

Operationel risiko håndteres gennem investeringsplanlægning og tilstandsbaseret vedligeholdelse, vagtordninger, beredskabsplaner, procedurebeskrivelser og forsikringer.

Beredskabsplaner og procedurer

HOFOR har etableret kommunikative og tekniske beredskabsplaner på alle væsentlige områder, der er knyttede til virksomhedens aktiviteter. Målet med planerne er at skabe tryghed hos kunderne og give teknikerne ro til at udføre deres arbejde hurtigt og effektivt.

Beredskabsplanerne dækker alt fra skader på anlæg og distributionsnet til hændelser forbundet med it-nedbrud og strømafbrydelser, og ved hvert enkelt problem er der en klar fordeling af roller, ansvarsområder og opgaver. Det medfører, at HOFOR kan reagere hurtigt og effektivt, hvis der f.eks. opstår en forurening af drikkevandet.

Til oplæring og i forbindelse med uafhængig kvalitetssikring af funktioner anvendes procedurebeskrivelser.

Indvindingstilladelser

HOFORs vandindvindingstilladelser udløb formelt i 2010. Tilladelserne skal gives af de lokale kommuner, som dog først kan give tilladelserne, når de statslige vandplaner er endeligt vedtaget. Der er opstået forsinkelser med vandplanerne og således også med muligheden for at få fornyet tilladelserne. Derfor har HOFOR i lighed med andre vandselskaber i samme situation ved lov modtaget midlertidige forlængelser af tilladelserne. Udskydelsen af indvindingstilladelserne giver problemer, da virksomhedens behov for at arbejde

langsigtet ikke kan tilgodeses, når det gælder investeringer i vedligeholdelse af kildepladser, værker og distributionsnet.

Miljørisici

Forurening af kildepladszoner har stor betydning for HOFORs indvindingsmuligheder og dermed vandforsyningen. Oprensning, afværgeboringer, renoveringer, nye boringer og eventuelt etablering af helt nye kildepladser kan være meget kostbart.

HOFOR gør en stor indsats for at sikre, at forurennet jord fra HOFORs udgravninger ikke bliver anvendt steder, hvor der f.eks. er risiko for grundvandsforurening. Dette sikres bl.a. ved separate oplagssteder og jordhåndtering hos jordmodtagerne og krav om at HOFOR skal godkende alle slutdeponeringssteder.

Der er på alle HOFORs lokationer gjort en stor indsats for at fjerne så mange miljøskadelige kemikalier som muligt samtidigt med, at der er fokus på at uddanne medarbejdere omkring substitution af miljøfarlige kemikalier. Samtidigt er det, igen gennem produktionsomlægninger, lykkedes at reducere brug af miljøfarlige kemikalier væsentligt.

Selvom HOFOR gør alt for at undgå miljøskader, vil drift og anlægsaktiviteter altid indebære en vis risiko. I tilfælde af eventuelle skader sørger HOFOR for oprydning hurtigst muligt.

FORRETNINGSMÆSSIGE OG FINANSIELLE RISICI

Forretningsmæssige risici

HOFOR driver aktiviteter inden for flere områder med vidt forskellige lovmæssige reguleringer. Ændringer i reguleringerne kan have stor påvirkning på virksomhedens resultat, balance og finansielle stilling. HOFOR har derfor valgt at tage en aktiv rolle i relevante branchegrupper samt at holde en tæt dialog med de regulerende myndigheder.

Forsikrede risici

HOFORs største forsikrede risici vedrører driften af forsyningsnet og anlæg inden for forretningsområderne fjernvarme, bygas, vand, spildevand, vind, fjernkøling og kraftvarme. I vurderingen af risici er det valgt ikke at forsikre ca. 5.000 km. ledningsnet. Værdien af nettet er høj, men da risikoen for skader anses for meget lille, har virksomheden fravalgt forsikring, da denne ville blive meget dyr. Til gengæld har HOFOR i 2013 valgt at tegne en all-risk forsikring af Amagerværket for at beskytte den nye investering.

Alle risici bliver løbende vurderet, og forsikringerne justeres ved større ændringer. Seneste større ændring skete i forbindelse med dannelsen af HOFOR, hvor alle selskabers forsikringer blev samlet under samme forsikringsprogram. Endvidere har forsikringen af Amagerværket været i EU-udbud.

Finansielle risici

Finansielle risici styres gennem risikopolitikker samt løbende risikoovervågning og vurdering af virksomhedens eksponering.

Renterisici

HOFORs selskaber har lån og kreditter for i alt 9,9 mia. kr., der fordeler sig med 4,8 mia. kr. som obligationslån, 4,2 mia. kr. i banklån og 0,9 mia. kr. i uudnyttede trækningssrettigheder.

Banklånene er primært optaget i KommuneKredit mod garantistillelse af HOFORs ejerkommuner – hver ejerkommune for egen forsyning. Koncernen arbejder aktivt med lånenes renteprofil - f.eks. ved at planlægge tidspunkt for låneoptagelse og ved at optage lån med forskellige løbetider og rentebindinger.

Obligationslånene er optaget af HOFOR Vand København A/S og HOFOR Spildevand København A/S i forbindelse med refinansiering af tidligere gældsbeviser til Københavns Kommune. Kommunen har givet tilsagn om at ville indskyde kapital

Der er mange risici ved at drive en stor forsyningsvirksomhed, f.eks. forurening af drikkevandet og arbejdet med forurenet jord. HOFOR gør en stor indsats for at mindske disse risici, så naturen beskyttes bedst muligt.

i selskaberne for at sikre, at selskaberne er i stand til at betale renterne på obligationslånene. Indskuddet kan maksimalt udgøre renteudgifterne ved de lånekonverterede gældsbreve. Obligationslånene udløber november 2014, og det er HOFORs forventning, at lånene kan forlænges eller omlægges på uændrede vilkår.

HOFORs forventning er baseret på korrespondance fra økonomiforvaltningen i Københavns Kommune, hvoraf det fremgår at forvaltningen forventer at obligationslånet forlænges eller omlægges til et nyt lån med garanti, inden udløbsdato i 2014.

Endvidere er HOFORs forventning baseret på ejeraftalen mellem Københavns Kommune og de øvrige ejerkommuner i HOFOR Vand Holding A/S og HOFOR Spil-

devand Holding A/S, hvoraf det fremgår at Københavns Kommune indestår for at de øvrige ejerkommuner ikke påvirkes økonomisk af gældsforholdet afledt af obligationslånet.

Når der ses bort fra obligationslånene, er virksomhedens gennemsnitlige rentebinding 5,3 år, og den gennemsnitlige løbetid er 10,0 år. En stigning på ét procentpoint på banklånene vil øge renteomkostningen med ca. 14,4 mio. kr., og for obligationslånene øges renteomkostningerne med ca. 48 mio. kr.

Likviditetsrisici

I overensstemmelse med brancheforeningernes vejledning opkræver HOFOR a conto betaling 3-12 måneder forud hos størstedelen af virksomhedens kunder.

Modpartsrisici

HOFORs største modpartsrisiko er på samarbejdsbankerne. I HOFORs finanspolitik er der opsat kriterier for hvilke banker, der må samarbejdes med, og hvilke transaktioner der må udføres.

HOFOR eksponeres desuden for modpartsrisici gennem salget til kunder, entreprenørprojekter og forudbetalinger til leverandører. Ved større udbud fremsender leverandøren i forbindelse med prækvalifikation sit regnskab med henblik på kreditvurdering. Langt de fleste projekter udføres af et fåtal af større entreprenørselskaber kendt gennem et langvarigt samarbejde. HOFOR koncernen har ikke haft nævneværdige tab i forbindelse med de senere års konkurser i entreprenørbranchen.

HOFORs ARBEJDE MED SAMFUNDSANSVAR

Global Compact princip	Forpligtelser	Systemer
Menneskerettigheder 1. Virksomheden bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt proklamerede menneskerettigheder indenfor virksomhedens indflydelsesområde. 2. Virksomheden skal sikre, at den ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne. Arbejdstagerrettigheder 3. Virksomheden bør opretholde frihed til organisering og anerkende arbejdstagers ret til kollektive forhandlinger. 4. Virksomheden bør støtte afskaffelsen af alle former for tvangsarbejde. 5. Virksomheden bør støtte en effektiv afskaffelse af børnearbejde. 6. Virksomheden bør støtte afviklingen af diskrimination i arbejds- og ansættelsesforhold.	Personalepolitikker	
	Sygefravær	
	Elever/ studerende Sociale klausuler fleksjob	
	Arbejdsmiljøpolitik	OHSAS 18001
	Drikkevandspolitik	ISO 22000 (DDS)
	Spildevandspolitik	ISO 9001 (DSS)
Miljø 7. Virksomheden bør støtte en forsigtighedstilgang til miljømæssige udfordringer. 8. Virksomheden bør tage initiativ til at fremme større miljømæssig ansvarlighed. 9. Virksomheden bør opfordre til udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier.	Miljøpolitik	ISO 14001
	Transportpolitik	
	Indsatser i samfundet	
Anti-korruption 10. Virksomheden bør modarbejde alle former for korruption, inklusiv økonomisk udnyttelse og bestikkelse.	Indkøbspolitik	
	Kundevision/kundepolitik	Kundeambassadør

Handlinger i 2013	Udvalgte resultater fra 2013
Kvinder i ledelse; Måltal og politik for Hofo AS,	<ul style="list-style-type: none"> • Mål i 2015 er 30/70 % fordeling • Resultat 23 % kvinder/ 77 % mænd
Mål for 2013 på 5,4 dage/medarbejder	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsat faldende sygefravær • Resultat 4,86 dage/medarbejder
Nye elever antaget Speciale /ph.d. studerende mv	<ul style="list-style-type: none"> • 5 elever • 8 studerende • 2 lærlinge (sociale klausurer) • 14 fleksjobbere
Gennemført ny certificering	<ul style="list-style-type: none"> • Fået certifikat på OHSAS 18001 • Fastholdt lavt antal ulykker på 9
Gennemført ny certificering Gennemført recertificering VarmePlanHovedstaden 3 (VPH3) Energi- og Vandværkstedet Lækagejagt, Varmemærket	<ul style="list-style-type: none"> • Fået certifikat på 9001 i spildevandsforsyningen • Ca. 0,4 Gwh interne energibesparelser • Cykelbibliotek, transportvaneundersøgelse afsluttet • Køb af Amagerværket (Krav til bæredygtig biomasse) • 11.396 besøgende på EGV, Climate Box • Estimeret min. 180 opdagede lækager. • Registreret 48 varmemærker.
CSR i indkøbspolitik og leverandørstyring	<ul style="list-style-type: none"> • Start af arbejdet med 4 indsatsområder; review af indkøbspolitik, opstramning på udbudsprocesser, egenkontrol og kommunikation. • 56 henvendelser til kundeambassadøren

COMMUNICATION ON PROGRESS

SAMFUNDSANSVAR

HOFOR er bevidst om sit samfundsansvar. Herunder hensynet til virksomhedens kunder, medarbejdere, miljø og klima. I HOFOR arbejdes således med samfundsansvar på flere områder og planer. Flere af de aktiviteter, der er beskrevet andre steder i denne rapport, har et samfundsansvarligt sigte. Det drejer sig blandt andet om indsatserne inden for klimatilpasninger og det fremadrettede arbejde imod en CO₂-neutral forsyning.

Dette afsnit beskriver HOFORs mange øvrige aktiviteter i forhold til samfundsansvar og handler om virksomhedens påvirkning af samfundet, kunder, medarbejdere, ansvarligt indkøb samt klima og miljø.

HOFOR har en CSR-strategi, som støtter op om virksomhedsstrategien og visionen, men fordi HOFOR har en lang række politikker på områder som medarbejdere, miljø, arbejdsmiljø, klima, stress mv., har virksomheden valgt ikke at have en overordnet CSR-politik. HOFOR har heller ikke en konkret menneskerettighedspolitik af to årsager:

HOFOR er et nationalt forsyningsselskab uden aktiviteter i udlandet. Derfor er langt størstedelen af leverandørerne nationale eller europæiske, hvilket betyder, at arbejdstagerrettigheder og menneskerettighederne i stor udstrækning understøttes af lovgivning. For det andet er HOFOR medlem af Global Compact og støtter derigennem op om menneskerettighederne.

Vision Bæredygtige Byer

HOFOR har vedtaget en ny vision, som hedder "HOFOR skaber bæredygtige byer", og gennem forskellige indsatser arbejder virksomheden med at omsætte visionen til konkrete tiltag. Et eksempel på disse indsatser var efterårets fremtidscamp, hvor udvalgte medarbejdere drøftede, hvilke indsatser og fokusområder HOFOR skal have for at skabe bæredygtige byer. Arbejdet med at omsætte visionen til konkrete tiltag fortsætter i 2014.

INDSATSER I SAMFUNDET**Påvirkning af rammevilkår/lobbyarbejde**

En stor del af HOFORs arbejde er betinget af de rammevilkår, virksomheden arbejder under. Derfor har HOFOR et mål om, at kunne påvirke udviklingen af den offentlige politik, og har via virksomhedens størrelse og saglighed gode muligheder for at blive hørt. Arbejdet foregår dels gennem de brancheorganisationer, HOFOR er medlem af såsom DANVA, Dansk Fjernvarme og Dansk Energi og dels direkte over for ministerier, styrelser og andre myndigheder. I 2013 har HOFOR bl.a. fortsat arbejdet for at sikre fornuftige vilkår for de store skybruds- og klimainvesteringer, et mere sammenhængende

*HOFOR har vedtaget
en ny vision, som
hedder "HOFOR skaber
bæredygtige byer"*

lovkompleks for vand- og spildevandssektoren samt en mere hensigtsmæssig opgørelse af selskabets energibesparelsesinitiativer.

Carlsberg Byen

Det lokale varmemærke i Carlsberg byen blev lukket ned ved udgangen af 2013 og erstattet af miljørigtig fjernvarme. Det giver nogle væsentlige CO₂-besparelser for København – der bliver tale om en reduktion på mindst 2.680 ton CO₂ pr. år. Det lokale dampforsyningsnet er således blevet nedlagt og konverteret til vandbåren fjernvarme. Øvelsen giver store energibesparelser og miljøgevinster, mens den lokale forsyningssikkerhed øges, fordi Valbynettet bliver koblet sammen med nettet på Vesterbro.

Samarbejdet med Carlsberg Byen er meget frugtbar for HOFOR. Virksomheden får lov til at føre dens vision om bæredygtige byer

ud i livet og sparer, hvad der svarer til 1.300 villaers CO₂-udslip.

Aftalen medfører også, at Husbryggeriet Jacobsen fremover vil aftage bygas fra HOFOR - helt op mod 280.000 m³ af den miljøvenlige bygas, hvor 30 pct. af bygasen fra årsskiftet er biogas, der stammer fra det københavnske spildevand.

Varmemærket

Varmemærket er en frivillig mærkningsordning for energiforbrug i bygninger, som er udviklet af HOFOR sammen med Bygningsstyrelsen og indført på bl.a. Christiansborg.

Varmemærket kategoriserer bygningerne efter farverne rød, gul og grøn alt efter deres energiforbrug, så man derved kan gå ind og se, hvor der skal gøres de største tiltag. Bygningernes varmemeforbrug bliver også løbende aflæst via fjernaflæsning, så HOFOR kan hjælpe kunderne effektivt med energistyring og driftsoptimering.

Indtil videre har 48 lokaliteter fået udarbejdet et varmemærke.

Foredrag for VVS-firmaer

Gennem en række møder gav HOFOR gode råd og vejledning om energi og vand til en række VVS-firmaer. Formålet var, at VVS-folkene skulle få større fokus på klimavenlige og besparende tiltag, som kommer både kunderne og miljøet til gode.

Sharing Copenhagen

København har vundet EU-Kommissionens prestigefyldte pris European Green Capital 2014, fordi byen er god til at kombinere bæredygtige løsninger med vækst og livskvalitet. I hele 2014 er København derfor Europas Grønne Hovedstad.

Året har fået overskriften Sharing Copenhagen, og som en af de fire hovedpartnere i projektet har HOFOR i 2013 deltaget i planlægningen af flere aktiviteter.

I 2014 er HOFOR - herunder Energi- og

Vandværkstedet - på banen med aktiviteter, der er med til at vise, hvordan virksomheden skaber bæredygtige byer. I januar var HOFOR vært for to åbningsevents; indvielse af vindmøllerne på Prøvestenen og et vinterbadsevent ved Havnebadet på Islands Brygge.

Danmarksudfordringen

Nonprofit organisationen, INDEX Design to Improve Life, indledte i 2013 Danmarksudfordringen. En national konkurrence, hvor målet var at finde den bedste og mest innovative løsning mod fremtidens klimaudfordringer. Konkurrencen involverede mere end 3.000 elever fra 3. klasse til 3.g. HOFOR har været partner i projektet.

Finalen fandt sted i januar på Dansk Design Center som en del af åbningen af Sharing Copenhagen. Her udpegede konkurrencens jury sammen med to danske ministre 2.s fra Aarhus Katedralskole som vindere. Deres løsning var en drænflise, som leder regnvand ned under vejene, samtidig med at den sorterer snavs fra vandet. Drænflisen aflaster derfor kloakkerne og giver mulighed for at genbruge regnvandet. I juryen var HOFOR repræsenteret af forretningsudviklingschefen.

Målet er, at Danmarksudfordringen bliver en årlig, national konkurrence, hvor elever fra hele landet arbejder med at designe løsninger til nogle af samfundets store udfordringer.

Udviklings- og Innovationsprojekter

HOFOR har i mange år koncentreret sig om at udvikle teknikker og metoder, der f.eks. kan reducere vandspildet i virksomhedens rør, optimere udnyttelsen af afløbssystemet, reducere energiforbruget, og sikre vandkvaliteten.

Et af de nye udviklingsprojekter er blødgøring af vand, hvor man ved hjælp af en forholdsvis enkel metode kan fjerne meget af kalken i det hårde sjællandske grundvand. Det giver både økonomiske og miljømæssige fordele, såsom at elforbruget

I gennem bæredygtige projekter og forskellige indsatser i samfundet yder HOFOR en stor indsats for, at kunderne får det bedste produkt, uden at det sætter sit spor på naturen.

nedsættes, husholdningsmaskinerne lever længere, man slipper for at bruge afkalkningsmidler og sæbeforbruget reduceres. Et godt eksempel på en bæredygtig løsning, hvor økonomi, miljø og samfundsfordele går hånd i hånd.

På vandområdet bruges omkring 0,5 pct. af omsætningen på udvikling og innovation. Udbyttet er dog langt større – faktisk en faktor fire større. HOFOR samarbejder nemlig med andre forsyninger, rådgivere og forskningsinstitutioner, og investeringerne indgår derfor i en langt større pulje, hvor de genererer resultater og løsninger, som HOFOR ikke kunne have skabt alene.

To plus to giver faktisk i denne sammenhæng seksten, da HOFOR er med til at producere fire gange så meget ny viden, som virksomheden investerer.

KUNDER

HOFOR har en systematisk registrering af klager. I 2013 registrerede virksomheden

546 klager, hvor størstedelen drejede sig om klager over gebyrer eller gravearbejder. Det er vigtigt for HOFOR, at kunderne bliver hørt og taget seriøst, særligt set i lyset af at HOFOR er eneste udbyder på en del af virksomhedens forsyningsområder.

Hvis en kunde har fået et svar på en henvendelse eller klage, som denne ikke er tilfreds med, kan kunden henvende sig til HOFORs kundeambassadør for en uvildig vurdering.

Kundeambassadøren gennemgår herefter sagsforløbet og sikrer, at kunden har fået en ordentlig og fair behandling. Kunderne kan også kontakte kundeambassadøren, hvis de har forslag til forbedring af kundebetjening eller andre forretningsgange. Kundeambassadøren fik i 2013 henvendelser fra 56 kunder, hvilket er et fald i forhold til 2012. Henvendelserne vedrørte alt fra spørgsmål og forslag til HOFORs hjemmeside til klager over hændelser i forbindelse med driften eller et svar på en henvendelse. I 2013 er det forsat det

store antal gravearbejder, som i disse år præger bybilledet, der har givet mange henvendelser og spørgsmål.

Kundeambassadøren kan kontaktes via mail, brev eller direkte fra HOFORs hjemmeside www.hofor.dk.

INDKØB

Indkøbspolitik/Leverandørstyring

Der har i løbet af 2013 været stor fokus på at få afdækket og prioriteret indsatsen vedrørende bæredygtige indkøb i HOFOR. Dette har ført til et grundigt gennemsyn af den eksisterende indkøbspolitik, som har haft fokus på at gøre politiken mere konkret og brugervenlig. Det er besluttet at arbejde videre med følgende indsatser i 2014:

- CSR og bæredygtighed indarbejdes i standarder og kontraktskabeloner
- En øget kommunikationsindsats ift. brugen af opdaterede kontraktskabeloner
- Udarbejdelse af proces for egenkontrol af brugen af kontraktskabeloner

Sociale klausuler

Via krav i kontrakter har HOFORs entreprenører beskæftiget to lærlinge på virksomhedens bygge- og anlægsprojekter i 2013. De to lærlinge arbejder på projekt Damhusledningen som struktørlærlinge på betonarbejderne. HOFORs udbud af bygge- og anlægsopgaver samt tjenesteydelser er kendetegnet ved kort varighed og ikke specielt meget faglært arbejde, hvorfor det er sjældent, at det giver mening at have klausuler omkring lærlinge. Dette kompenserer HOFOR for ved selv at beskæftige elever og lærlinge både administrativt og i driften.

HOFOR har ved en række udbud indskrevet krav om overholdelse af mindstelønninger iht. ILO konventionen. Fremadrettet vil HOFOR arbejde for at kravet står som standard i virksomhedens aftaleskabeloner.

MEDARBEJDERE

Rummelig arbejdsplads

HOFOR er fortsat en rummelig arbejdsplads, der har plads til medarbejdere med nedsat erhvervsevne.

Reglerne for fleksjob (folk med varig nedsat erhvervsevne) blev ændret pr. 1.1.2013. Det blev blandt andet vedtaget, at der udbetales fleksjobbonus til arbejdsgivere, som ansætter personer i fleksjob på ti timer eller mindre pr. uge, i mindst seks sammenhængende måneder.

"HOFOR er fortsat en rummelig arbejdsplads, der har plads til medarbejdere med nedsat erhvervsevne"

I alt havde HOFOR 14 personer ansat i fleksjob med udgangen af december måned 2013.

Kvinder i ledelse

I 2012 vedtog folketinget et lovforslag gældende for de største virksomheder i Danmark vedrørende indførelse af måltal og politikker for det underrepræsenterede køn i ledelsesslag.

I HOFOR er fem bestyrelser omfattet af reglerne. I tre af de fem bestyrelser er der ligelig kønsfordeling. Det drejer sig om selskaberne HOFOR Fjernvarme P/S, HOFOR Vand København A/S og HOFOR Spildevand København A/S. I de to andre selskaber, HOFOR A/S og HOFOR Forsyning Holding P/S, er kønsfordelingen i bestyrelsen 80 pct. mænd og 20 pct. kvinder. Måltallet for den kønsmæssige repræsentation i disse bestyrelser er fastsat til 67/33 i 2016.

For HOFOR A/S er politikken: "I HOFOR arbejder vi for, at ledersammensætningen afspejler den samlede kønsfordeling i virksomheden, i koncernstrategiperioden frem til 2015."

Der er fastsat et måltal: "HOFORs ledersammensætning skal pr. 31. december 2015 være på 70 pct. mænd og 30 pct. kvinder."

Status for HOFOR pr. 1. januar 2014 er en ledersammensætning på 77 pct. mænd og 23 pct. kvinder og den samlede kønsfordeling er 72 pct. mænd og 28 pct. kvinder.

HOFOR A/S' bestyrelse er opmærksomme på, at det sædvanligvis er lederstillinger med forretningsansvar frem for administrative funktioner der baner vej - herunder kvinders vej - til virksomheders direktioner og bestyrelseslokale. I HOFOR arbejdes der med en undersøgelse af, hvordan ledere rekrutteres i HOFOR ("vejen til lederjobbet"), for at afdække på hvilke områder der bedst iværksættes tiltag.

Elever/lærlinge

I fortsættelse af ansættelsen af fire elever i 2012 er der i 2013 ansat yderligere fem elever. Der er ligesom tidligere år udarbejdet uddannelsesforløb og tilknyttet oplæringsansvarlige i de sektioner/afdelinger, hvor eleverne er tilknyttet i turnusordninger. På denne måde sikres det, at de får en allround indførelse i arbejdet. De fire elever, som blev færdige med deres uddannelse i 2013, er alle efterfølgende blevet ansat i HOFOR.

Studerende/praktikanter

HOFOR understøtter også forskellige andre uddannelsesbehov. I løbet af 2013 har der været otte studerende i HOFOR, som har skrevet eller løst opgaver som en del af deres uddannelse. Det har været alt fra specialestuderende og maskinmesterstuderende til almindelige skolepraktikanter fra 9. klasse. Emnerne har bredt sig fra "Enterprise arkitektur i praksis" til "Bæredygtigt arbejdstøj" og "Forandringsledelse i strategiprocesen".

HOFOR har fra 1. september 2013 haft en ph.d. studerende, som arbejder med em-

HOFOR ønsker at skabe det bedst mulige arbejdsmiljø for virksomhedens medarbejdere. Derfor arbejdes der målrettet mod at nedbringe sygefraværet og skabe de bedste rammer for medarbejderne – både fysisk og psykisk.

net "Energi i hverdagen – forbrugspraksisser og forandringspotentialer".

Nedbringelse af sygefraværet

Sygefraværet i HOFOR har været jævnt faldende i løbet af 2013. Fra januar til november er antal dage inkl. langtidsfravær faldet fra 8,03 dage i gennemsnit pr. medarbejder til 7,47.

I ovenfor omtalte antal dage er langtidsfraværet hhv. 38,30 pct. for januar 2013 og 31,53 pct. pr. 30.11.2013 – altså en faldende tendens.

Der arbejdes fortsat med at nedbringe både korttids- og langtidsygefraværet i et tæt samarbejde mellem personaleafdelingen og lederne, hvilket kan ses i ovenfor nævnte tal og procenter. Samarbejdet består af løbende opfølgning og aftaler om samtaler og kontakt til syge medarbejdere.

HOFORs mål for korttidsfraværet var i 2013 på 5,4 dage. Det opgjorte resultat er på 4,86 dage for hele 2013. Målet for 2014 er 5,2 dage.

Arbejdsmiljø

Arbejdsmiljøarbejdet har i 2013 stadig været præget af fusionen i 2012 og en større omorganisering i foråret 2013. Tiltag fra handlingsplaner udarbejdet som følge af fusionen er alle gennemført. Eksempelvis er der ved oprydninger på vandværker bortskaffet en mængde kemikalier og sikret tilgængelige arbejdspladsbrugsanvisninger på de resterende kemikalier.

Der er i 2013 registreret ni arbejdsulykker med fravær. Dermed fastholdes antallet af arbejdsulykker på et meget lavt niveau

Medarbejderdata	2013	2012
Antal fuldtidsmedarbejdere	843	810
Ansatte med overenskomst el. tjenestemænd	86,3 %	86,9 %
Ansatte uden overenskomst	13,7 %	13,1 %
Aldersfordeling i år: <30 / 30-50/ >50	3 % / 53 % / 44 %	4 % / 51 % / 45 %
Medarbejderomsætning	7,7 %	9,2 %

For at højne sikkerhed og sundhed har HOFOR overtaget sikkerhedskoordinerer og tilsyn på stort set samtlige af virksomhedens anlægsarbejder.

på trods af en stigning i medarbejderantal og nye arbejdsprocesser. De enkelte arbejdsskader behandles på de kvartalsvise arbejdsmiljøudvalgsmøder, hvor især forebyggelse omkring de enkelte skader drøftes. Der har fortsat været stor fokus på "nærvæd ulykker".

Psykisk arbejdsmiljø

Hele HOFOR gennemførte i foråret 2013 en ny runde med ArbejdsPladsVurdering. Umiddelbart var der ingen udtryk for større problemstillinger omkring psykisk

arbejdsmiljø, som ellers kunne være forventet i forbindelse med en fusion og en større omorganisering. Handlingsplaner i øvrigt er udarbejdet og under gennemførelse.

Arbejdsmiljøorganisationen er tilpasset den nye organisation således, at HOFOR har en slank og effektiv organisering på området. Arbejdet med at udvikle arbejdsmiljøorganisationen fortsætter, så den afspejler virksomheden.

Byggeherre ansvar

HOFOR har overtaget sikkerhedskoordination og tilsyn med sikkerheden på stort set samtlige af virksomhedens anlægsarbejder. Dette vurderes at have medført en betydelig højnelse af sikkerhed og sundhed på HOFORs anlægsarbejder.

Som eksempel kan nævnes en større ombygning af HOFORs varmespidslastcentral på Amager. Denne ombygning var kompliceret af håndtering af asbest og forekomst af PCB og blymaling, men renoveringen

Arbejdsmiljødata	2013	2012
Antal arbejdsulykker med fravær	9	8
Antal dødsfald som følge af arbejdsulykke	0	0
Frekvens af arbejdsulykker pr. 100 medarbejdere	1,15	1,11
Frekvens af tabte arbejdsdage i fm. arb.ulykker pr. 100 medarbejdere	5,51	8,73
Frekvensen af arbejdsbetingede lidelser pr. 100 medarbejdere	0	0,28

forløb planmæssig og uden komplikationer for miljø og arbejdsmiljø.

I forbindelse med København-Ringsted-banen projektet har HOFOR omlagt vand-, varme- og spildevandsledninger i området. Som et resultat af tidligere aktiviteter i området er jorden kraftigt forurenet med blandt andet tjære, olie og cyanidforbindelser. Den kraftige jordforurening har betydet, at der har været skærpet fokus på miljø- og arbejdsmiljøområdet fra såvel HOFOR, som fra myndigheder og arbejdstilsynet.

Foruden håndteringen og bortskaffelsen af den forurenede jord har HOFOR også forestået sikkerhedskoordineringen på anlægspladsen. Forureningen har visse steder været så kraftig, at der i anlægsfasen har været behov for at anvende kemikalieresistente dragter, støvler og handsker samt turbo åndedrætsudstyr. Dette har blandt andet været medvirkende til, at HOFOR fra projektets start valgte at have en fast medarbejder på byggepladsen.

KLIMA & MILJØ

Indsatser omkring miljø og klima ligger højt på HOFORs agenda. Det afspejles i virksomhedens strategi, og det ses af de konkrete mål, som fastlægges i virksomhedens forskellige afdelinger og funktioner.

Certificering under ét samlet ledelsessystem

HOFOR har i 2013 opnået ét samlet certificeret ledelsessystem på tre standarder; Miljø efter ISO 14001 standarden, Arbejdsmiljø efter OHSAS 18001 og Dokumenteret Spildevandssikkerhed (DSS) efter ISO 9001. Derudover har HOFOR en certificering på Dokumenteret Drikkevandssikkerhed (DDS) efter ISO 22000 standarden, som vil blive integreret i det samlede system i 2014.

HOFORs samlede ledelsessystem beskriver de aktiviteter, der udføres, for at lede

virksomheden på alle områder – ikke kun de certificerede. Systemet tydeliggør hvad der er vigtigt at styre på i alle driftssituationer, og det giver mulighed for overblik over effektive forretningsgange, for at prioritere og for at signalere troværdighed. Det integrerede system er ikke en beskrivelse af, hvordan virksomheden styrer og leder. HOFOR beskriver, hvad virksomheden gør for at styre effektivt, for at opfylde interne og eksterne krav samt løbende at udvikle kompetencer og skaber forbedringer og resultater.

HOFORs nye certifikat på spildevandsområdet har blandt andet betydet, at spildevandssystemet spiller sammen med virksomheden på en måde, som øger fokus på styring af risici, handlingsplaner og forbedringer.

HOFOR har som resultat af arbejdet med certificeringen samarbejdet omkring folkesundhed på en helt konkret opgave: At få styr på TBS ventiler på pumpestationer, der skal sikre, at spildevand ikke løber tilbage i den rene drikkevandsforsyning. I

øjeblikket er HOFOR i gang med at sikre omegnskommunernes afløbspumpestationer med samme ventilløsning.

Politikker og certifikater for miljø- og arbejdsmiljø, drikkevandssikkerhed og spildevandssikkerhed kan ses på www.hofor.dk.

Energi- og Vandværkstedet

Energi- og Vandværkstedet er et undervisningstilbud til børn og unge. Tidligere har det været et tilbud i Københavns Kommune, som nu skal udvides til HOFORs øvrige ejerkommuner. I 2014 laves en pilotfase med tre kommuner. Erfaringerne fra dette arbejde bruges ved implementeringen i de øvrige kommuner. I 2013 var der 11.396 besøgende, som benyttede de forskellige faste undervisningstilbud om energi- og vandforsyning. Andre gæstede stedet i forbindelse med særarrangementer og workshops.

Under Dansk Naturvidenskabsfestival havde elever uden for Københavns Kommune en unik mulighed for at besøge Energi- og Vandværkstedet.

I 2013 modtog HOFOR tre certificeringer på områderne Miljø, Arbejdsmiljø og Dokumenteret Spildevandssikkerhed. Alle blev opnået under ét samlet ledelsessystem.

Energi- og Vandværkstedet er et af HOFORs undervisningstilbud til børn og unge i København i samarbejde med Københavns Kommune. Fremadrettet skal tilbuddet udvides til HOFORs øvrige ejerkommuner.

Med støtte fra Nordea-fonden kunne 10. klasses elever og lærere fra Fredensborg Skole, Hillerød Lilleskole, Brøndby Strands Skole, Strandgårdsskolen i Ishøj og Gungehusskolen i Hvidovre opleve Naturvidenskabsfestivalens tema "Energi til Livet" på Energi- og Vandværkstedets to forløb: Vandets Kraft og Energiens Forunderlige Vej.

Gennem hands-on aktiviteter, interaktive 3D modeller, teori, leg og praksis kunne eleverne blive klogere på vandets kræfter, vandets kredsløb, hvad energi er, og hvordan man laver strøm og varme.

I 2013 opnåede Energi- og vandværkstedet at få tildelt to mio. kr. i støtte fra Velux Fonden til en ny udstilling om klimatilpasning. Udstillingen skal stå færdig i oktober 2014, og åbningsevenen indgår som en del af aktiviteterne under Sharing Copenhagen. I forbindelse med tildelingen af fonds-

"I 2013 var der 11.396 besøgende på Energi- og Vandværkstedet, som benyttede de forskellige faste undervisningstilbud om energi- og vandforsyning."

midlerne fra Velux Fonden blev kvaliteten af undervisningstilbuddet, samt Energi- og Vandværkstedet som organisation, vurderet yderst positivt af to eksterne eksperter, der var antaget af Velux Fonden.

Climate Box

Energi- og Vandværkstedet har fået doneret 'Climate Box' af Mærsk Line, som er en 40 fods container til undervisning af skolebørn og børnerettede events.

Climate Box består af tre sektioner; en biograf, et transportspil og et adfærdsspil. I transportspillet skal børnene agere kap-tajn og fragte sin last mest miljørigtigt, mens de i adfærdsspillet kan scanne helt almindelige dagligvarer på et indkøbsbånd for at se, hvor langt varerne har rejst, inden de nåede butikken.

Climate Box vil understøtte Energi- og Vandværkstedets udekørende aktiviteter.

Transportvaner

I HOFOR arbejdes der hele tiden på at nedbringe virksomhedens energiforbrug bl.a. fra transport, og dermed den tilhørende udledning af CO₂ til klimaet.

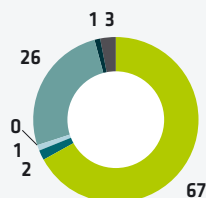
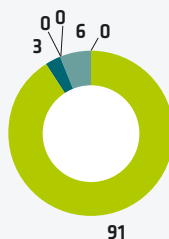
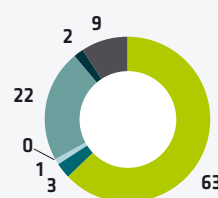
Gennem HOFORs transportpolitik arbejdes målrettet med at nedbringe miljøbelastningen fra transport ved fokus på optimering af kørsel, samt brug af alternative transportmuligheder. Virksomheden har ni elbiler, der benyttes i arbejdstiden, samt elcykler, ladcykler og almindelige cykler til arbejdsbrug.

HOFOR er medlem af Transportnetværk Amager og har i den forbindelse deltaget i en intern transportvaneundersøgelse af to omgange. 63 pct. af medarbejderne besvarede spørgeskemaet.

Resultatet fra 2. runde viste, at der er en svag stigning i brug af bil som pendlermiddel og ved transport i arbejdstiden. Dette sker på bekostning af cykel og offentlig transport. Udviklingen tilskrives fusionen i 2012, som har ændret medarbejdersammensætningen og HOFORs geografiske udbredelsesområde.

På den positive side har 68 pct. af medarbejderne kendskab til mobilitetstillæg i

Fordelingen af luftforurening fordelt på forbrug

Udledning af CO₂ fra HOFOR fordelt på forbrugUdledning af SO₂ fra HOFOR fordelt på forbrugUdledning af NO_x fra HOFOR fordelt på forbrug

HOFOR's energiforbrug fordeler sig på el, benzin og diesel til transport samt fyringsolie, naturgas og fjernvarme til opvarmning. Det ses, at forbrug af el og fyringsolie giver anledning til størstedelen af emissionerne.

HOFOR, og de nævner specifikt, at de er glædest for elbilerne og firmacyklerne.

Cykelbibliotek

I to uger kom et 'cykelbibliotek' til Vejlandshuset, der udlånte ti forskellige slags cykler. Idéen var at give medarbejderne nye, hurtige, sjove og alternative transportmuligheder til og fra arbejde eller ved ærinder i arbejdstiden.

Cykelbiblioteket er et innovativt forsøg på at skabe grønnere transport og tilbyde en anderledes måde at anskue transport på. Biblioteket var arrangeret i samarbejde med Københavns Kommune, Formel M, Bicycle Innovation Lab og Transportnetværk Amager.

Energiindeks

For andet år i træk har HOFOR deltaget i undersøgelsen "Energiindeks Danmark". Energiindeks Danmark sætter fokus på virksomheders og kommuners energistrategier. Åbenhed og videndeling er vigtig for HOFOR, og ved deltagelsen bidrager vi med viden til en analyse af, hvordan virksomheder arbejder med energireduktioner. Analysen peger på, at energiledelse har bidt sig fast i de større virksomheder, og at arbejdet med energireduktioner er forankret højt i virksomhederne. Hele analysen er offentliggjort i en publikation, der kan findes på www.mm.dk.

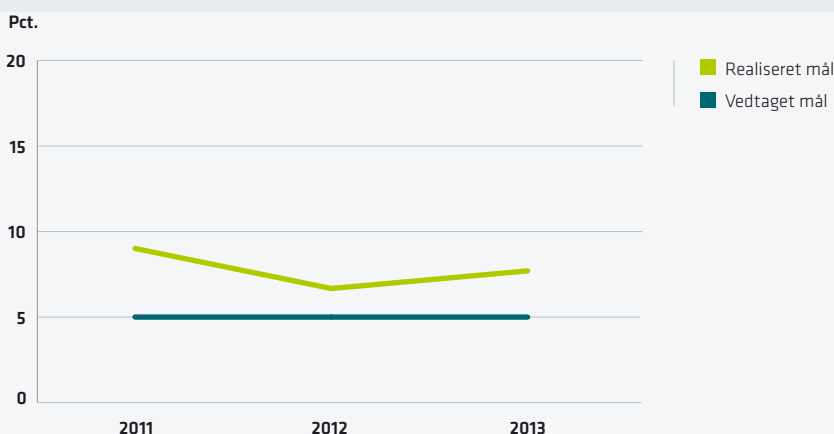
Energiforbrug

HOFORS strategi indebærer et miljø- og klimamål om en samlet besparelse på 2 GWh i strategiperioden (2010-2015). Efter et fald i indsatsen i 2012 pga. fusion er der i 2013 gennemført projekter, som har ført til en samlet estimeret årlig besparelse på ca. 400.000 kWh. Projekterne har drejet sig om energirenovering, optimering af IT-servere og udskiftning af kedler på et varmespidslastværk. Den samlede besparelse i strategiperioden er nu på ca. 1 GWh. Arbejdet med at nå de 2 GWh skal i det kommende år intensiveres, så HOFOR kan være sikre på at nå målet. Virksomheden

vil som i de forrige år reducere egetforbrug ved indsatser i hele virksomheden.

Generelt har der været arbejdet meget med energiforbruget i administrationsbygningen. Elforbruget i administrationsbygningen (Vejlandshuset) er i 2013 på 116 kWh/m². Det er et forholdsvis højt forbrug, men forklaringen ligger i at HOFOR har serverdriften internt i huset. Hvis serverne trækkes ud, er elforbruget på 65 kWh/m². Det er et lidt over middel forbrug, som virksomheden fortsat vil arbejde på at nedbringe.

Genanvendelsesgraden af jord

Figuren viser genanvendelsesgraden af jord fra aktiviteter i perioden 2011 - 2013.

For at skåne miljøet ønsker HOFOR at genanvende den opgravede jord fra virksomhedens gravearbejder bedst muligt. Det minimerer brugen af nye materialer og transport af jord til og fra anlægsprojekter.

Administrationsbygningen har i 2013 fået et Varmemærke, som viser at bygningen har en grøn smiley. Fjernvarmeforbruget i bygningen ligger nemlig lavt sammenlignet med andet kontorbyggeri. I 2013 var varmeforbruget på 69 kWh/m². Det er en meget lille stigning fra året før, som skyldes brugernes komfort.

På forsynings siden har HOFOR et energiforbrug for levering af drikkevand på ca. 0,3 kWh/m³ og for transmission af spildevand på ca. 0,2 kWh/m³. For både drikkevand og spildevand ligger virksom-

heden, også historisk, meget lavt i forhold til branchen. (se "Vand i tal 2012" fra DANVA).

Jordhåndtering

Håndtering af jord fra gravearbejder i forbindelse med nyanlæg og renovering af forsyningsledninger er et væsentligt miljøforhold, som HOFOR styrer og overvåger. Virksomheden ønsker bl.a. at minimere brugen af nye materialer ved at genanvende den opgravede jord (sand og grus som fyld over rørene/ledningerne) samt at minimere transporten af jord.

I 2013 blev 7,7 pct. af jorden fra HOFORs graveaktiviteter, der har været indvejet på modtageanlæg, kørt tilbage til egne udgravninger og genanvendt. Målet om en genanvendelsesgrad på fem pct. blev opfyldt. I 2013 har der været opgravet ca. 271.000 ton jord. Det er ca. 100.000 ton mere end ved tidligere opgørelser, hvilket især skyldes, at opgørelsen tidligere kun omfattede jord fra daværende Københavns Energis aktiviteter. Årets jordhåndtering har også været kendetegnet ved, at der har været flere meget store anlægsprojekter f.eks. ved ledningsomlægninger ved København-Ringstedbanen, spildevandsprojekter langs Damhusåen og anlæg af vindmøller på Prøvestenen.

HOFORs massebalance

På den følgende side er en oversigt over forbrug, leverancer og udledninger fra aktiviteter i 2013. Oversigten viser råmaterialer og energi, som indgår i HOFORs produktion og produkter. I tabellen over råmaterialer er f.eks. medtaget HOFORs køb af fjernvarme hos kraftvarmeproducenterne, som HOFOR videresælger til virksomhedens kunder. Data er indhentet fra driftsenheder og er målte, afregnede eller i få tilfælde skønnede værdier.

Visse forbrugskategorier er inddelt i henholdsvis eget forbrug (EF) og produktionsforbrug. Grunden til denne opdeling er, at HOFOR i forbindelse med selve produktionen ikke direkte har indflydelse på forbrugets størrelse, hvilket man omvendt har i forhold til virksomhedens egne forbrug.

I forhold til forbrug i 2012 ses der en mindre stigning i bl.a. el-forbrug og dieselforbrug. Stigningen skyldes hovedsagligt et forbedret datagrundlag for de fusionerede ejerkommuner.

HOFOR MASSEBALANCE 2013

El

EF/Produktion: 31.935 MWh

Vand

EF: 297.220 m³

Indvundet: 53,9 mio. m³

Varme

EF: 4.160 MWh

Indkøbt fjernvarme: mio. 18,6 mio. GJ

Produceret fjernvarme: 65.530 GJ

Gas

Indkøbt naturgas: 13,5 mio. Nm³

EF naturgas: 28.000 m³

EF Bygas: 9.800 m³

Afløb

Pumpet: 73,9 mio. m³

Fyringsolie

EF: 33,7 m³

Produktion spidslast: 1.891 m³

Brændstof

Miljødiesel: 192 m³

Benzin: 114 m³

Udvalgte kemikalieforbrug

Ammoniak tilført: 1,7 tons

Natriumhypoklorit: 0,2 tons

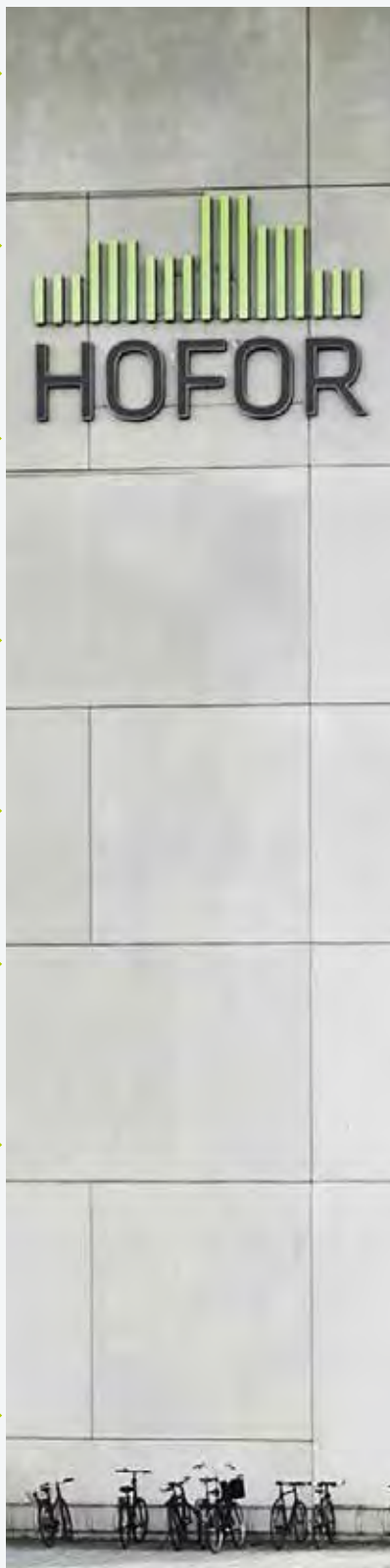
Vejsalt: 5,3 tons

Jernchlorid: 30 tons

Polymer: 8 tons

Øvrige organiske: 0,2 tons

Øvrige uorganiske: 1,8 tons

Leverancer

Vand: 50,4 mio. m³

Fjernvarme: 16,1 mio. GJ

Bygas: 26,3 mio. m³

Fjernkøling: 9,7 GWh

Spildevand Lynetten: 48,6 mio. m³

Spildevand Damhusåens Renseanlæg:
24 mio. m³

Spildevand Dragør Renseanlæg:
1,2 mio. m³

Emissioner til luft

20.000 tons CO₂

3 tons SO₂

16 tons NO_x

Affald

Genanvendelse: 3.511 tons

Specialbehandling: 962 tons

Forbrændingseget: 129 tons

Ikke forbrændingseget: 4.089 tons

Bortskaffet jord: 271.000 tons

Spildevand

Direkte til Øresund (aflastninger, U4):

100.000 m³

Filterskyllevand: 228.000 m³

Andet processpildevand: 67.400 m³

Tab

Vand, Umålt forbrug: 2,52 mio. m³

Gas: 0,9 mio. m³

Varme: 2,5 mio. GJ

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2013 for HOFOR Forsyning Holding P/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2013.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og selskabets aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og selskabets finansielle stilling.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 31. marts 2014

Direktion:

Lars Therkildsen

Jan Kauffmann

Bestyrelse:Leo Larsen
formandJakob Hougaard
næstformand

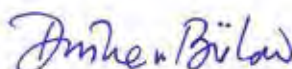
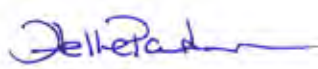
Bente Overgaard

Morten Kabell

Jesper Rasmussen

Bibi Shabeer
medarbejdervalgtDorthe von Bülow
medarbejdervalgtHelle Parsberg
medarbejdervalgt

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRINGER

Til kapitalejerne i HOFOR Forsyning Holding P/S

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for HOFOR Forsyning Holding P/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013. Koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregnskabet og i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2013 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2013 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Supplerende oplysninger vedrørende forhold i regnskabet

HOFOR Vand København A/S og HOFOR Spildevand København A/S omlagde i 2008 sin langfristede gæld, således at gældsbevis skyldigt til Københavns Kommune med 4.776 mio. kr. er blevet indfriet, og et lån på tilsvarende størrelse er blevet optaget hos KommuneKredit. Omlægningen skabte et ekstra finansieringsbehov i selskaberne svarende til renterne på de nye lån hos KommuneKredit. Uden at modificere vores konklusion henviser vi til note 22, hvoraf det fremgår, at det ekstra finansieringsbehov forventes dækket via periodiske, kontante kapitaltilførsler fra moderselskabet samt at lånet hos KommuneKredit forventes refinansieret senest november 2014.

Uden at modificere vores konklusion gør vi opmærksom på, at der er indregnet 495,2 mio. kr. under materielle anlægsaktiver baseret på, at ledelsen er af den opfattelse, at den regulatoriske åbningsbalance for HOFOR Vand København A/S bør forhøjes i forbindelse med evaluering af vandsektorloven. Vi henviser til note 10 hvor forholdet er omtalt yderligere.

Uden at modificere vores konklusion, henleder vi opmærksomheden på note 24 i regnskabet, som beskriver den usikkerhed, der er omkring fastsættelse af de skattemæssige indgangsværdier på materielle anlægsaktiver for 12 af koncernens datterselskaber og den deraf afledte effekt på udskudt skat og betalbar skat.

Uden at modificere vores konklusion gør vi opmærksom på note 28 hvor det fremgår, at kommende afgørelse af sag om forrentning af indskudskapital ved Energitilsynet kan få væsentlig indvirkning på værdiansættelsen af materielle anlægsaktiver i HOFOR Fjernvarme P/S og kan påvirke størrelsen af den regnskabsmæssige egenkapital.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til årsregnskabsloven gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

København, den 31. marts 2014

KPMG

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Torben Kristensen
statsaut. revisor

Michael N.C. Nielsen
statsaut. revisor

KONCERN- OG ÅRSREGNSKAB 1. JANUAR - 31. DECEMBER

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for HOFOR Forsyning Holding P/S for 2013 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i klasse C.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste regnskabsår.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til gevinster, tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden HOFOR Forsyning Holding P/S samt dattervirksomheder, hvori HOFOR Forsyning Holding P/S direkte eller indirekte besidder mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne

indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af de tilknyttede virksomheders dagsværdi af nettoaktiver og forpligtelser på anskaffelsestidspunktet.

Ved køb af dattervirksomheder opgøres på anskaffelsestidspunktet forskellen mellem kostprisen og den regnskabsmæssige indre værdi i den købte virksomhed, efter at de enkelte aktiver og forpligtelser er reguleret til dagsværdi (overtagelsesmetoden). Herunder fradrages eventuelle besluttede omstruktureringssættelser vedrørende den overtagne virksomhed. Resterende positive forskelsbeløb indregnes i balancen under immaterielle anlægsaktiver som goodwill, der afskrives lineært i resultatopgørelsen over forventet brugstid, dog højst over 20 år. Resterende negative forskelsbeløb indregnes i balancen under periodeafgrænsningsposter som negativ goodwill.

Beløb der kan henføres til forventet tab eller omkostninger, indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de forhold, der ligger til grund herfor, realiseres. Af negativ goodwill, der ikke relaterer sig til forventede tab eller omkostninger, indregnes et beløb svarende til dagsværdien af ikke-monetære aktiver i resultatopgørelsen over de ikke-monetære aktivers gennemsnitlige levetid.

Positive og negative forskelsbeløb fra erhvervede virksomheder kan, som følge af ændring i indregning og måling af nettoaktiver, reguleres indtil udgangen af det regnskabsår, der følger efter anskaffelsesåret. Disse reguleringer afspejler sig samtidig i værdien af goodwill eller negativ goodwill, herunder i allerede foretagne afskrivninger.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiell post.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældsforpligtelsens opståen eller indregning i seneste årsrapport indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Underdækning/overdækning

Underdækning/overdækning i relation til varmeaktiviteten

Varmeaktiviteten er underlagt det særlige "hvile-i-sig-selv"

princip i henhold til varmemforsyningsloven. Princippet medfører, at årets over- eller underdækning, opgjort som årets resultat efter varmemforsyningsloven i forhold til opkrævede priser, skal tilbageføres eller kan opkræves hos forbrugerne ved indregning i efterfølgende års priser. Årets over- eller underdækning indregnes derfor som en regulering i omsætningen. Den akkumulerede over- eller underdækning efter varmemforsyningslovens regler er udtryk for et mellemværende med forbrugerne og indregnes i balancen under gæld eller tilgodehavender.

Underdækning/overdækning i relation til vand- og spildevandsaktiviteterne

Over-/underdækning indeholder en historisk over-/underdækning samt en beregnet saldo ud fra forskrifter fra forsyningssekretariatet.

Den historiske over-/underdækning er opgjort pr. 31. december 2009 og 31. december 2010 og er beregnet ud fra de likvide beholdninger fratrasket gæld som ikke vedrører investeringer. Disse saldi indregnes som tillæg/fradrag til selskabets indtægtsramme i henhold til det der fremgår af selskabets prisloftsafgørelser. Den historiske over-/underdækning skal ikke genberegnes efter den 31. december 2010.

Fra og med 2011 skal der årligt beregnes en over-/underdækning som indeholder to særskilte beregninger. Den første er en beregning af de primære indtægter i forhold til den tildelte indtægtsramme, som korrigeres såfremt investeringstillægget er over de faktiske investeringer. Den anden del af beregningen er en opgørelse af de budgetterede tillæg for nettofinansielle poster, 1:1 omkostninger samt miljø- og servicemål, set i forhold til de realiserede omkostninger til de forskellige tillægstyper. De to beregninger sammenlægges og hensættes i regnskabet som enten tilgodehavende eller gæld og indregnes som udgangspunkt i indtægtsrammen to år efter opgørelsesåret. I overensstemmelse med vandsektorloven omfatter den indregnede over-/underdækning forskellen mellem prislofterne og realiserede beløb for såvel året der aflægges årsregnskab for som året før. Årets over- eller underdækning indregnes som en regulering i omsætningen.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Indtægterne indregnes i resultatopgørelsen, hvis levering har fundet sted inden årets udgang, og hvis indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Nettoomsætningen indregnes ekskl. moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget.

Årets over-/underdækning i varme-, vand og spildevandsaktiviteterne indregnes i henhold til ovenstående som en regulering i omsætningen.

Fakturerede investeringsbidrag i fjernkølingsaktiviteten indgår i nettoomsætningen. Investeringsbidrag indtægtsføres over 15 år.

Igangværende arbejder for fremmed regning indregnes i takt med, at produktionen udføres. Dermed svarer nettoomsætningen til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden). Nettoomsætningen indregnes, når de samlede indtægter og omkostninger på det igangværende arbejde og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger vil tilgå selskabet.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedaktivitet, herunder fortjeneste ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå årets omsætning. Posten omfatter blandt andet køb af varme, rensningsydelse og energiomkostninger i forbindelse med produktion.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til administration, lokaler, vedligeholdelse af produktionsanlæg (netaktiver) og tab på debitorer m.v. Endvidere indregnes tab ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder lønninger, vederlag, pensioner og øvrige personalerelaterede omkostninger til koncernens ansatte, herunder direktion og bestyrelse.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

I modervirksomhedens resultatopgørelse indregnes den forholds-mæssige andel af de enkelte tilknyttede virksomheders resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab.

Finansielle indtægter og omkostninger

Finansielle indtægter og omkostninger indeholder renter samt tillæg og godtgørelser under a conto skatteordningen m.v.

Skat af årets resultat

Modervirksomheden er ikke selvstændig skattepligtig, men koncernens aktieselskaber er omfattet af de danske regler om

tvungen sambeskatning for HOFOR-koncernen, hvor HOFOR Holding A/S er administrationsselskab.

Den aktuelle danske selskabsskat fordeles ved afregning af sambeskatningsbidrag mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster. I tilknytning hertil modtager virksomheder med skattemæssigt underskud sambeskatningsbidrag fra virksomheder, der har kunnet anvende dette underskud til nedsættelse af eget skattemæssigt overskud.

Årets skat, der består af årets aktuelle selskabsskat, årets sambeskatningsbidrag og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til bevægelser direkte i egenkapitalen.

Immaterielle anlægsaktiver

Systemudvikling (it-systemer)

It-systemer måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

It-systemer afskrives over den vurderede økonomiske brugstid. Afskrivningsperioden udgør sædvanligvis 3 til 8 år.

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmuligheder i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille eller anvende projektet, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger samt udviklingsomkostningerne. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden om omkostningerne afholdes.

Aktiverede udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Efter færdiggørelse af udviklingsarbejdet afskrives udviklingsomkostninger lineært over den vurderede økonomiske brugstid.

Fortjeneste eller tab ved salg af immaterielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen reduceret med salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet og indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre eksterne omkostninger.

Takstrettigheder

Miljøstyrelsen har i relation til vand- og spildevandsvirksomheder udtalt, at afskrivningen af de historiske tjenestemandspensioner

kan indregnes i de fremtidige takster over for selskabets kunder.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat en afskrivningsperiode, men har meddelt, at afskrivningen bør ske under hensyntagen til en fornuftig udvikling i taksterne, men samtidigt, således at afskrivningen ikke strækker sig over en relativ lang periode.

Vand- og spildevandsvirksomhederne har valgt at indregne takstrettigheder over 15 år.

Denne periode skønnes at svare til den periode, som takstrettighederne forventes at kunne indregnes over. Denne legale ret er klassificeret som et immaterielt anlægsaktiv som følge af, at retten har en fremtidig nytteværdi for koncernen.

Retten modsvarer pensionsforpligtelsen, som koncernen har over for tjenestemænd, som har været tilknyttet forsyningsaktiviteterne i ejerkommunerne.

Kapacitetsrettigheder

Kapacitetsrettigheder omfatter ret til at aftage varme fra varmemeproducent i 20 år fra 2010. Kapacitetsrettighederne afskrives lineært over 20 år, svarende til den periode kontrakten gælder.

Goodwill

Ved køb af dattervirksomheder opgøres på anskaffelsestidspunktet forskellen mellem kostprisen og den regnskabsmæssige indre værdi i den købte virksomhed, efter at de enkelte aktiver og forpligtelser er reguleret til dagsværdi (overtagelsesmetoden). Herunder fradrages eventuelle besluttede omstruktureringssættelser vedrørende den overtagne virksomhed. Resterende positive forskelsbeløb indregnes i balancen under immaterielle anlægsaktiver som goodwill, der afskrives lineært i resultatopgørelsen over forventet brugstid, dog højst over 20 år. Resterende negative forskelsbeløb indregnes i balancen under periodeafgrænsningsposter som negativ goodwill.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver vedrørende serviceaktiviteten, vand- og spildevandsaktiviteterne

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid, baseret på en vurdering af aktivernes forventede brugstid.

Fortjeneste og tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre eksterne omkostninger.

Materielle anlægsaktiver vedrørende varmeaktiviteten

Anskaffelsessværdi for aktiver erhvervet 31. december 2001 eller tidligere

Grunde og bygninger

Bygningsdele, som ikke indgår i målingen af tekniske anlæg (produktions- og distributionsaktiver), måles til den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. januar 2002.

Produktions- og distributionsaktiver (netaktiver)

Produktions- og distributionsaktiver (netaktiver) anskaffet før 1. januar 2002 er værdiansat med udgangspunkt i en standardpris pr. aktiv (genanskaffelsespris). Afskrivningsgrundlaget for aktiverne er genanskaffelsesprisen pr. 1. januar 2002.

Anskaffelsessværdi for aktiver erhvervet 1. januar 2002 eller senere

Bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt netaktiver anskaffet efter 1. januar 2002 måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger, der er knyttet direkte til anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid, baseret på en vurdering af aktivernes forventede brugstider.

Materielle anlægsaktiver vedrørende bygasaktiviteten

Anskaffelsessværdi for aktiver erhvervet 31. december 2001 eller tidligere

Grunde

Grunde måles til den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. januar 2002.

Produktions- og distributionsaktiver (netaktiver)

Produktions- og distributionsaktiver måles med udgangspunkt i en standardpris pr. aktiv pr. 1. januar 2002. Tilsvarende er der fastsat en forventet brugstid for et nyt aktiv. For hvert aktiv skønnes restlevetiden og ved at fratrække denne fra den forventede

brugstid på et nyt aktiv, kan der beregnes et investeringstidspunkt. Afskrivningsgrundlaget for et aktiv er genanskaffelsesprisen (standardprisen) på opgørelsestidspunktet. Målingen af aktivet på opgørelsestidspunktet beregnes ved at trække lige store årlige afskrivninger fra afskrivningsgrundlaget for den tid, aktivet beregningsmæssigt har været i brug. Herved opgøres den værdi, hvormed aktivet indregnes i årsrapporten.

Anskaffelsessværdi for aktiver erhvervet 1. januar 2002 eller senere

Grunde, tekniske anlæg og maskiner samt netaktiver anskaffet efter 1. januar 2002 måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger, der er knyttet direkte til anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid, baseret på en vurdering af aktivernes forventede brugstider.

Afskrivninger

De forventede brugstider for materielle anlægsaktiver er:

Bygninger	30-50 år
Produktionsanlæg og maskiner (netaktiver)	5-100 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-30 år

Anskaffelser i regnskabsåret afskrives forholdsmæssigt efter det tidspunkt, hvor anskaffelsen er blevet taget i brug. Der afskrives ikke på grunde.

Fortjeneste og tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre eksterne omkostninger.

Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse, ud over det som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer af værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis grupper af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Det er alene indikationer på værdiforringelser, der relaterer sig begivenheder indtrådt efter aktivernes anskaffelse, som udløser nedskrivningstest.

Finansielle anlægsaktiver

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles efter den indre værdis metode.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles i balancen til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter modervirksomhedens regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Nyerhvervede tilknyttede virksomheder indregnes i regnskabet på grundlag af overtagelsesmetoden.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af tilknyttede virksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver i den tilknyttede virksomhed på salgstidspunktet samt forventede omkostninger til salg.

Tilknyttede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives med moderselskabets andel af den negative indre værdi, i det omfang det vurderes uerholdeligt. Hvis den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, i det omfang modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele måles til balancedagens dagsværdi. Værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden. Er nettorealiseringsværdien lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Beholdninger af olie er i sagens natur optaget til gennemsnitspriser.

Kostprisen for råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger opgøres som

salgssum med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektuere salget. Nettorealiseringsværdien for varebeholdninger fastsættes under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab efter en individuel vurdering af tilgodehavender.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde.

Når salgsværdien på en entreprise ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller nettorealiseringsværdien, såfremt denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser, afhængig af om nettoværdien af salgsværdien med fradrag af acontofaktureringer og forudbetalinger er positiv eller negativ.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter indregnes i resultatopgørelsen i takt med at de afholdes.

Uafregnede forbrugsleverancer

Årets forventede omsætning fra energisalg m.v. er beregnet på grundlag af mængden af leveret energi m.v. i forsyningsområdet, historiske forbrugsdata, nettab og de for året fastsatte tariffer. Årets forventede omsætning fra energisalg m.v. sammenholdes med den fakturerede mængde, og forskellen er årets ikke fakturerede mængde. Dette beløb indtægtsføres og medtages som et tilgodehavende.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Selskabsskat og udskudt skat

Modervirksomheden er som partnerselskab ikke et selvstændigt skattesubjekt.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Skyldige og tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes

i balancen som "Tilgodehavende selskabsskat" eller "Skyldig selskabsskat".

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Der indregnes dog ikke udskudt skat af midlertidige forskelle vedrørende ikke-skattemæssigt afskrivningsberettiget goodwill og kontorejendomme samt andre poster, hvor midlertidige forskelle er opstået på anskaffelsestidspunktet uden at have effekt på resultat eller skattepligtig indkomst. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil de forventes at blive anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed og jurisdiktion.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne eliminerings af urealiserede koncerninterne avancer og tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser i de respektive lande, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Andre hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til tab på igangværende arbejder, omstruktureringer med videre. Hensatte forpligtelser indregnes, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og når det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af virksomhedens økonomiske ressourcer.

Ethvert tab på kontrakter om køb eller salg med fysisk levering opgjort som forskellen mellem kontraktprisen og markedsprisen på statusdagen eller på finansielle kontrakter indgået til sikringsformål pr. balancedagen, hvor der er forskel på kontraktprisen og sikringsbeløbet, medtages som andre hensatte forpligtelser.

Gældsforpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder indregnes de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris, der svarer til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, så forskellen mellem

provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Øvrige gældsforpligtelser måles til nettorealiseringsværdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, der er indregnet under forpligtelser, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteter for året, årets forskydning i likvider og koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra anskaffelsestidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder indregnes frem til salgstidspunktet.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som årets resultat reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter samt køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedens aktiekapital, omkostninger forbundet hermed, optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld og betaling af udbytte til virksomhedsdeltagere.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer, som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelige risici for værdiændringer.

Segmentoplysninger

Koncernens nettoomsætning er opdelt på nedenstående hovedaktiviteter:

- Vind-aktiviteter (HOFOR Vind A/S samt dattervirksomheder)
- Fjernvarme-aktiviteter (HOFOR Fjernvarme P/S)
- Fjernkølings-aktiviteter (HOFOR Fjernkøling A/S)

- Gas-aktiviteter (HOFOR Bygas A/S)
- Vand-aktiviteter (Dattervirksomhederne ejet af HOFOR Vand Holding A/S)
- Afløbs-aktiviteter (Dattervirksomhederne ejet af HOFOR Spildevand Holding A/S)
- Øvrige aktiviteter (HOFOR A/S, HOFOR Forsyning Holding P/S, HOFOR Holding A/S, HOFOR Vand Holding A/S samt HOFOR Spildevand Holding A/S).

Segmentoplysningerne følger koncernens regnskabspraksis, risici og interne økonomistyring.

Segmentindtægter omfatter de poster, der direkte kan henføres til det enkelte segment. Intern samhandel finder sted på markedsvilkår.

Nøgletal

Nøgletal er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings Anbefalinger og Nøgletal 2010.

De nøgletal, der er anført i hoved- og nøgletalsoversigten, er beregnet således:

Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Aktiver/Egenkapital	$\frac{\text{Samlede aktiver}}{\text{Egenkapital i alt}}$
Resultat til analyseformål	Ordinært resultat efter skat
Egenkapitalforrentning	$\frac{\text{Resultat til analyseformål} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$

RESULTATOPGØRELSE

Note	tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
		2013	2012	2013	2012
1	Nettoomsætning	4.401.350	4.038.792	29.120	22.063
2	Andre driftsindtægter	99.758	79.613	426	652
	Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-2.848.836	-2.655.969	0	0
	Andre eksterne omkostninger	-271.809	-257.623	-28.988	-23.716
	Bruttoresultat	1.380.463	1.204.813	558	-1.001
3	Personaleomkostninger	-372.828	-382.088	-646	-406
4	Af- og nedskrivninger	-854.081	-706.434	0	0
	Resultat af primær drift	153.554	116.291	-88	-1.407
5	Resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	-23.626	107.547
5	Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder	0	65.556	0	0
6	Andre finansielle indtægter	4.516	20.679	10.298	9.464
7	Finansielle omkostninger	-163.425	-208.687	-5.229	-8.799
	Ordinært resultat før skat	-5.355	-6.161	-18.645	106.805
8	Skat af ordinært resultat	-589	119.466	0	0
	Årets resultat	-5.944	113.305	-18.645	106.805
	Minoritetsinteressers andel af dattervirksomheders resultater	-12.701	-6.500	0	0
	HOFOR Forsyning Holding P/S' koncernens andel af årets resultat	-18.645	106.805	-18.645	106.805
Forslag til resultatdisponering					
	Overført resultat			21.198	-3.201.900
	Overført til nettoopskrivning efter den indre værdi's metode			-39.843	3.308.705
				-18.645	106.805

AKTIVER

Note	tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
		31/12 2013	31/12 2012	31/12 2013	31/12 2012
		Anlægsaktiver			
9	Immaterielle anlægsaktiver				
	Systemudvikling	3.421	5.714	0	0
	Takstrettigheder (pensionsaktiv)	246.328	286.380	0	0
	Kapacitetsrettigheder	968.068	1.017.825	0	0
	Goodwill	118.315	102.521	0	0
	Anlæg under opførelse	20.429	8.160	0	0
		1.356.561	1.420.600	0	0
10	Materielle anlægsaktiver				
	Grunde og bygninger	463.090	433.930	8.400	8.400
	Tekniske anlæg og maskiner	16.213.638	16.164.548	0	0
	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	85.089	66.024	0	0
	Anlæg under opførelse	684.836	346.603	0	917
		17.446.653	17.011.105	8.400	9.317
		Finansielle anlægsaktiver			
5	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	7.209.445	7.134.390
11	Andre værdipapirer og kapitalandele	393	398	0	0
12	Tilgodehavende tilslutningsbidrag	7.765	8.471	0	0
13	Andre tilgodehavender	29.393	33.892	0	0
14	Deposita	20.734	12.398	18.503	11.726
15	Forudbetalinger vedr. finansielle anlægsaktiver	469.875	0	0	0
		528.160	55.159	7.227.948	7.146.116
	Anlægsaktiver i alt	19.331.374	18.486.864	7.236.348	7.155.433
	Omsætningsaktiver				
	Varebeholdninger				
	Råvarer og hjælpematerialer	54.602	48.530	0	0
		54.602	48.530	0	0
	Tilgodehavender				
	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	580.293	592.186	0	0
	Tilgodehavender tilknyttede virksomheder	0	0	301.200	758.409
16	Igangværende arbejder for fremmed regning	20.425	33.095	0	0
	Tilgodehavende selskabsskat	2.177	0	0	0
	Uafregnede forbrugsleverancer	0	1.408	0	0
17	Underdækning	21.006	106.729	0	0
18	Andre tilgodehavender	239.712	162.971	20.544	9.461
19	Periodeafgrænsningsposter	56.567	22.841	0	0
		920.180	919.230	321.744	767.870
	Likvide beholdninger	1.043.954	646.535	447.058	0
	Omsætningsaktiver i alt	2.018.736	1.614.295	768.802	767.870
	AKTIVER I ALT	21.350.110	20.101.159	8.005.150	7.923.303

PASSIVER

Note	tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
		31/12 2013	31/12 2012	31/12 2013	31/12 2012
20	Egenkapital				
	Virksomhedskapital	1.500.500	1.500.500	1.500.500	1.500.500
	Nettoopskrivning efter den indre værdi's metode	0	0	3.268.862	3.308.705
	Overført resultat	6.279.470	6.259.434	3.010.608	2.950.729
	Egenkapital i alt	7.779.970	7.759.934	7.779.970	7.759.934
	Minoritetsinteresser i alt	2.074.225	2.044.097	0	0
	Hensatte forpligtelser				
21	Andre hensatte forpligtelser	97.823	109.703	0	0
	Hensatte forpligtelser i alt	97.823	109.703	0	0
	Gældsforpligtelser				
22	Langfristede gældsforpligtelser				
	Gæld til realkreditinstitutter	69.280	0	0	0
	Kreditinstitutter i øvrigt	4.211.412	8.166.482	0	0
	Overdækning	143.712	249.738	0	0
		4.424.404	8.416.220	0	0
	Kortfristede gældsforpligtelser				
22	Gæld til realkreditinstitutter	5.049	398.847	0	0
22	Kreditinstitutter i øvrigt	5.262.599	0	0	119.612
	Banker	424	0	0	0
	Forudbetalte forbrugsleverancer	350.764	303.320	0	0
16	Modtagne forudbetalinger	15.184	19.704	0	0
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	455.314	376.092	16.424	8.413
	Gæld til tilknyttede virksomheder	0	0	188.896	23.725
	Anden gæld	411.103	512.223	19.860	11.620
22	Overdækning	296.993	75.111	0	0
23	Periodeafgrænsningsposter	176.258	85.907	0	0
		6.973.688	1.771.205	225.180	163.369
	Gældsforpligtelser i alt	11.398.092	10.187.425	225.180	163.369
	PASSIVER I ALT	21.350.110	20.101.159	8.005.150	7.923.303
24	Eventualposter m.v.				
25	Pantsætninger og sikkerhedsstillelser				
26	Nærtstående parter				
27	Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor				
28	Forrentning af indskudskapital				

PENGESTRØMSOPGØRELSE

Note	tkr.	Koncern	
		2013	2012
	Nettoomsætning	4.401.350	4.038.792
	Omkostninger	-3.493.473	-3.295.680
	Andre driftsindtægter, netto	99.758	79.613
	Regulering for ikke likvide driftsposter	-34.834	-15.480
29	Pengestrøm fra primær drift før ændring i driftskapital	972.801	807.245
30	Ændring i driftskapital	245.791	178.669
	Pengestrøm fra primær drift	1.218.592	985.914
	Finansielle indtægter	4.516	20.679
	Finansielle omkostninger	-163.425	-208.687
	Pengestrøm fra ordinær driftsaktivitet før skat	1.059.683	797.906
	Betalt selskabsskat	-5.627	-1.814
	Pengestrøm fra driftsaktivitet	1.054.056	796.092
	Køb af immaterielle anlægsaktiver	-38.786	-2.855
	Køb af materielle anlægsaktiver	-1.222.224	-734.773
	Køb af finansielle anlægsaktiver	-469.875	-34.650
	Salg af immaterielle anlægsaktiver	-58	198
	Salg af materielle anlægsaktiver	39.064	35.206
	Salg af finansielle anlægsaktiver	5.245	4.393
	Deposita, netto	-8.336	-392
	Salg af tilknyttet virksomhed	0	975.097
	Pengestrøm til investeringsaktivitet	-1.694.970	242.224
	Optagelse af langfristet gæld	1.884.288	292.458
	Afdrag på langfristet gæld	-900.853	-399.860
	Udbetalt aktieudbytte	0	-885.000
	Kapitalindskud fra ejer	54.898	94.685
	Nettoanlægsaktiver mv. i indskudte virksomheder mv.	0	-2.142.483
	Forskydning i fremmede aktionærers andel af egenkapital	0	2.037.597
	Nettolikviditet i tilkøbte og frasolgte virksomheder	0	212.453
	Pengestrøm fra finansieringsaktivitet	1.038.333	-790.150
	Årets pengestrøm	397.419	248.166
	Likvider, primo	646.535	398.369
	Likvider, ultimo	1.043.954	646.535

EGENKAPITALOPGØRELSE

tkr.	Koncernen		
	Aktiekapital	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2013	1.500.500	6.259.434	7.759.934
Minoritetsinteressers andel af værdi af kapitalindskud i datter virksomheder	0	-17.426	-17.426
Årets kapitalindskud	0	54.898	54.898
Anden regulering mv.	0	1.209	1.209
Overført fra resultatdisponering	0	-18.645	-18.645
Egenkapital 31. december 2013	1.500.500	6.279.470	7.779.970

tkr.	Koncernen				
	Aktiekapital	Reserve for opskrivninger	Udbytte	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2012	1.500.500	788.640	0	1.516.096	3.805.236
<i>Bevægelser i forlængelse af fusion og i fusionerede selskaber</i>					
Opskrivning af datterselskabsaktier til indre værdi i forlængelse af fusion	0	0	0	1.397.726	1.397.726
Andel af regulering som følge af ændring i anvendt regnskabspraksis i dattervirksomheder	0	0	0	-17.096	-17.096
Andel af regulering som følge af vederlagsfri overtagelse af aktiver i dattervirksomhed	0	0	0	797	797
Andel af primoregulering af intern avance på investeringsprojekter i dattervirksomhed	0	0	0	-5.842	-5.842
Minoritetsaktionærers andel af værdi af kapitalindskud i datter virksomheder	0	0	0	-30.056	-30.056
Andel af regulering vedr. resultatandel mv. i dattervirksomheder	0	0	0	-5.327	-5.327
<i>Øvrige bevægelser</i>					
Opskrivning af HOFOR Holding A/S til indre værdi 1. januar 2012 i forbindelse med indskud af selskabet	0	0	0	3.291.255	3.291.255
Opløst reserve for opskrivninger ved salg af aktivitet	0	-788.640	0	788.640	0
Primoregulering af intern avance på investeringsprojekter	0	0	0	6.751	6.751
Årets kapitalindskud	0	0	0	94.685	94.685
Betalt ekstraordinært udbytte til aktionærer	0	0	0	-885.000	-885.000
Overført fra resultatdisponering	0	0	0	106.805	106.805
Egenkapital 31. december 2012	1.500.500	0	0	6.259.434	7.759.934

EGENKAPITALOPGØRELSE

tkr.	Modervirksomhed			
	Aktiekapital	Nettoopskrivning efter den indre værdis metode	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2013	1.500.500	3.308.705	2.950.729	7.759.934
Minoritetsinteressers andel af værdi af kapitalindskud i datter virksomheder	0	0	-17.426	-17.426
Årets kapitalindskud	0	0	54.898	54.898
Anden regulering mv.	0	0	1.209	1.209
Overført fra resultatdisponering	0	-39.843	21.198	-18.645
Egenkapital 31. december 2013	1.500.500	3.268.862	3.010.608	7.779.970

tkr.	Modervirksomhed					
	Aktiekapital	Reserve for opskrivninger	Udbytte	Nettoopskrivning efter den indre værdis metode	Overført resultat	I alt
Egenkapital 1. januar 2012	1.500.500	788.640	0	0	1.516.096	3.805.236
<i>Bevægelser i forlængelse af fusion og i fusionerede selskaber</i>						
Opskrivning af aktier til indre værdi i forlængelse af fusion	0	0	0	0	1.397.726	1.397.726
Andel af regulering som følge af ændring i anvendt regnskabspraksis i dattervirksomheder	0	0	0	0	-17.096	-17.096
Andel af regulering som følge af vederlagsfri overtagelse af aktiver i dattervirksomhed	0	0	0	0	797	797
Andel af primoregulering af intern avance på investeringsprojekter i dattervirksomhed	0	0	0	0	-5.842	-5.842
Minoritetsaktionærers andel af værdi af kapitalindskud i datter virksomheder	0	0	0	0	-30.056	-30.056
Andel af regulering vedr. resultatandel mv.	0	0	0	0	-5.327	-5.327
<i>Øvrige bevægelser</i>						
Opskrivning af HOFOR Holding A/S til indre værdi 1. januar 2012 i forbindelse med indskud af selskabet	0	0	0	0	3.291.255	3.291.255
Opløst reserve for opskrivinger ved salg af aktivitet	0	-788.640	0	0	788.640	0
Primoregulering af intern avance på investeringsprojekter	0	0	0	0	6.751	6.751
Årets kapitalindskud	0	0	0	0	94.685	94.685
Betalt ekstraordinært udbytte til aktionærer	0	0	0	0	-885.000	-885.000
Overført fra resultatdisponering	0	0	0	3.308.705	-3.201.900	106.805
Egenkapital 31. december 2012	1.500.500	0	0	3.308.705	2.950.729	7.759.934

NOTER

tkr.

Note 1 Nettoomsætning

Koncern

	2013	2012
Varme	3.098.441	2.864.192
Bygas	131.477	128.903
Vand	419.712	340.102
Spildevand	682.143	469.887
Fjernkøling	23.601	14.548
Vind	3.197	0
Transmission	0	56.506
Drifts-, vedligeholdelses-, administrations- og anlægsydelse	42.779	164.654
	4.401.350	4.038.792

Note 2 Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter består primært af gevinster ved salg af anlægsaktiver, tilslutningsafgifter, restancegebyrer og andre indtægter fra forbrugsafregning.

Note 3 Personaleomkostninger

Koncern

Modervirksomhed

Gager og lønninger	375.614	361.537	646	406
- Heraf aktiveret på investeringsprojekter	-72.621	-45.936	0	0
Pensioner	48.834	45.861	0	0
Andre omkostninger til social sikring	-4.420	-3.754	0	0
Øvrige personaleomkostninger	25.421	24.380	0	0
	372.828	382.088	646	406
Gennemsnitlig antal medarbejdere	783	770	0	0
Heraf udgør vederlag til direktion og bestyrelse:				
Direktion	4.237	4.551	0	0
Bestyrelse	2.459	1.275	646	406
	6.696	5.826	646	406

Herudover har koncernen afholdt omkostninger på i alt 22 tkr. (2012: 22 tkr.) relateret til bestyrelsens virke.

tkr.

■ Note 4 Af- og nedskrivninger

Koncern

	2013	2012
Immaterielle anlægsaktiver	102.882	101.433
Materielle anlægsaktiver	751.199	605.001
	854.081	706.434

■ Note 5 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Modervirksomhed

	2013	2012
Kostpris 1. januar	3.825.685	3.731.000
Tilgang	114.898	1.027.372
Afgang	0	-932.687
Kostpris 31. december	3.940.583	3.825.685
Værdireguleringer 1. januar	3.308.705	-557.047
Opskrivning af HOFOR Holding A/S til indre værdi 1. januar 2012 i forbindelse med indskud af selskabet	0	3.291.253
Årets resultat efter skat i dattervirksomheder	-23.626	107.547
Årets udloddede udbytte	0	-880.000
Opskrivning af aktier til indre værdi i forlængelse af fusion	0	1.397.726
Andel af regulering som følge af ændring i anvendt regnskabspraksis i dattervirksomhed	0	-17.096
Andel af regulering som følge af vederlagsfri overtagelse af aktiver	0	797
Andel af primoregulering af intern avance på investeringsprojekter	0	-5.842
Minoritetsaktionærers andel af værdi af kapitalindskud i datter virksomheder	-17.426	-30.056
Andel af regulering vedr. resultatandel mv.	1.209	-5.327
Primoregulering af intern avance på investeringsprojekter	0	6.751
Værdireguleringer 31. december	3.268.862	3.308.705
Regnskabsmæssig værdi 31. december	7.209.445	7.134.390

Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder

Salgspris	0	979.357
- Reservationer	0	-4.260
Salgspris for tilknyttet virksomhed	0	975.097
Regnskabsmæssig værdi	0	-909.541
Fortjeneste	0	65.556

Navn og hjemsted	Ejerandel	Selskabskapital	Årets resultat efter skat	Egenkapital
HOFOR Fjernvarme P/S, København	100%	500.000	-43.798	2.182.460
HOFOR Bygas P/S, København	100%	19.000	48.953	563.448
HOFOR Holding A/S, København	100%	588.750	-9.654	4.514.821
			-4.499	7.260.729
Eliminering af intern avance på investeringsprojekter			-19.127	-51.284
			-23.626	7.209.445

tkr.

■ Note 6 Andre finansielle indtægter	Koncern		Modervirksomhed	
	2013	2012	2013	2012
Renteindtægter, tilknyttede virksomheder	0	0	10.189	9.153
Renter, bank	1.252	1.758	109	311
Renter ifm. salg af transmissions-aktivitet	0	13.681	0	0
Andre finansielle indtægter	3.264	5.240	0	0
	4.516	20.679	10.298	9.464

■ Note 7 Finansielle omkostninger	Koncern		Modervirksomhed	
	2013	2012	2013	2012
Renter, bank	793	342	440	203
Renter, kreditinstitutter	144.330	191.917	0	0
Renter, tilknyttede virksomheder	0	0	4.609	8.581
Andre finansielle omkostninger	18.302	16.428	180	15
	163.425	208.687	5.229	8.799

■ Note 8 Årets skat	Koncern	
	2013	2012
Årets regulering af udskudt skat	6.244	10.572
Regulering af udskudt skat vedrørende tidligere år	-8.114	0
Regulering vedrørende ikke bogført skatteaktiv	0	103.825
Regulering af aktuel skat vedr. tidligere år	1.281	5.069
	-589	119.466

■ Note 9 Immaterielle anlægsaktiver	Koncern					
	System-udvikling	Takst-rettigheder	Kapacitets-rettigheder	Goodwill	Anlæg under opførsel	I alt
Kostpris 1. januar	33.385	592.815	1.198.339	102.521	8.160	1.935.220
Tilgang			10.723	15.794	12.269	38.786
Afgang		-639				-639
Kostpris 31. december	33.385	592.176	1.209.062	118.315	20.429	1.973.367
Af- og nedskrivninger 1. januar	27.671	306.436	180.514	0	0	514.621
Årets afskrivninger	2.293	40.109	60.480	0	0	102.882
Tilbageførsel af afskrivninger på afhændede aktiver		-697		0	0	-697
Af- og nedskrivninger 31. december	29.964	345.848	240.994	0	0	616.806
Regnskabsmæssig værdi 31. december	3.421	246.328	968.068	118.315	20.429	1.356.561

tkr.

■ Note 10 Materielle anlægsaktiver	Koncern					Modersvirksomhed	
	Grunde og bygninger	Tekniske anlæg og maskiner	Driftsmateriel og inventar	Anlæg under opførsel	I alt	Grunde	Anlæg under opførsel
Kostpris 1. januar	442.334	18.316.668	190.205	346.603	19.295.810	8.400	917
Korrektion til kostpris 1. januar	0	0	0	-16.684	-16.684	0	0
Korrigeret kostpris 1. januar	442.334	18.316.668	190.205	329.919	19.279.126	8.400	917
Tilgang	0	14.905	500	1.202.819	1.218.224	0	0
Overført fra anlæg under opførelse	41.813	762.450	35.555	-839.817	0	0	0
Afgang	-10.614	-175.346	-2.003	-8.085	-196.048	0	-917
Kostpris 31. december	473.533	18.918.677	224.257	684.836	20.301.302	8.400	0
Opskrivninger 1. januar	1.584	719.041	439	0	721.064	0	0
Opskrivninger 31. december	1.584	719.041	439	0	721.064	0	0
Af- og nedskrivninger 1. januar	9.988	2.871.161	124.620	0	3.005.769	0	0
Årets afskrivninger	2.047	732.280	16.872	0	751.199	0	0
Tilbageførsel af afskrivninger på afhændede aktiver	-8	-175.361	-1.885	0	-177.254	0	0
Af- og nedskrivninger 31. december	12.027	3.428.080	139.607	0	3.579.713	0	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december	463.090	16.209.638	85.089	684.836	17.442.653	8.400	0

HOFOR Vand København A/S er uenig i værdiansættelsen af den regulatoriske åbningsbalance og har klaget til Naturstyrelsen. Uenigheden medfører, at der udover den regulatoriske åbningsbalance, er optaget værdier for samlet 495,2 mio. kr. (Anskaffelsespris 540,1 mio. kr.) vedrørende store vandledninger, store ventiler og stikledninger.

■ Note 11 Andre værdipapirer og kapitalandele	Koncern	
	2013	2012
Kostpris 1. januar	405	25
Tilgang ved overtagelse af virksomheder	0	328
Tilgang	0	52
Afgang	- 40	0
Kostpris 31. december	365	405
Værdireguleringer 1. januar	-7	0
Tilgang ved overtagelse af virksomheder	0	45
Årets værdiregulering	35	-52
Afgang	0	0
Værdireguleringer 31. december	28	-7
Regnskabsmæssig værdi 31. december	393	398

Navn og hjemsted

Dansk Fjernvarmes Geotermiselskab A.M.B.A., Kolding

Dansk Gasteknisk Center A/S, Hørsholm

tkr.

■ Note 12 Tilgodehavende tilslutningsbidrag

Koncern

	2013	2012
Kostpris 1. januar	8.471	9.177
Tilgang	0	0
Afgang	-706	-706
Kostpris 31. december	7.765	8.471
Regnskabsmæssig værdi 31. december	7.765	8.471

■ Note 13 Andre tilgodehavender

Andre tilgodehavender under finansielle anlægsaktiver omfatter gældsbreve til Albertslund og Rødovre kommune i forbindelse med stiftelse af selskaber.

■ Note 14 Deposita

Koncern

Modervirksomhed

	2013	2012	2013	2012
Kostpris 1. januar	12.398	1.268	11.726	0
Tilgang ved overtagelse af virksomheder	0	12.112	0	0
Tilgang	8.776	392	6.777	11.726
Afgang ved afståelse af aktivitet	0	-1.374	0	0
Afgang	-440	0	0	0
Kostpris 31. december	20.734	12.398	18.503	11.726
Regnskabsmæssig værdi 31. december	20.734	12.398	18.503	11.726

■ Note 15 Forudbetalinger vedr. finansielle anlægsaktiver

Forudbetalinger vedr. finansielle anlægsaktiver omfatter forudbetalinger i forbindelse med købet af Amagerværket den 1. januar 2014.

tkr.

Note 16 Igangværende arbejder for fremmed regning**Koncern**

	2013	2012
Igangværender arbejder, salgspris	67.702	148.483
Igangværender arbejder, a contofaktureret	-62.461	-135.092
	5.241	13.391

Indregnet således i balancen:

Igangværende arbejder for fremmed regning under aktiver	20.425	33.095
Modtagne forudbetalinger under passiver	-15.184	-19.704
	5.241	13.391

Igangværende arbejder består primært af Metrocityring projektet

Note 17 Underdækning**Koncern**

	2013	2012
Underdækning, der forfalder inden 1 år	10.555	97.056
Underdækning, der forfalder mellem 1 og 5 år	9.774	8.659
Underdækning, der forfalder efter 5 år	677	1.015
	21.006	106.730

Note 18 Andre tilgodehavender

Andre tilgodehavender består primært af tilgodehavender vedrørende moms og afgifter, investeringsbidrag samt køberetsvindmøller .

Note 19 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består primært af forudbetalte pensioner og sundhedsforsikring, forudbetalte huslejer samt forudbetaling vedr. køb af grund.

Note 20 Egenkapital

Virksomhedskapitalen udgør nominelt 1.500.500 tkr., som er fordelt i aktier á 1.000 eller multiplan heraf.

Der har ikke været ændringer i virksomhedskapitalen i de seneste 5 år.

tkr.

■ **Note 21 Andre hensatte forpligtelser****Koncern**

	2013	2012
Andre hensatte forpligtelser specificeres således:		
Pensionsforpligtelser	17.343	19.253
Oprensning af slambede	0	30.000
Earn Out forpligtelser vedrørende vindmøller	76.480	60.450
Genetableringsforpligtelser vedrørende vindmøller	4.000	-0
	97.823	109.703

■ **Note 22 Langfristede gældsforpligtelser****Koncern**

	2013	2012
Gældsforpligtelser, der forfalder efter 5 år		
Gæld til realkreditinstitutter	48.967	0
Kreditinstitutter i øvrigt	1.964.679	2.155.724
Overdækning	23.969	25.782
	2.037.615	2.181.506

Gældsforpligtelser, der forfalder mellem 1 og 5 år

Gæld til realkreditinstitutter	20.313	0
Kreditinstitutter i øvrigt	2.246.732	6.010.758
Overdækning	119.743	223.956
	2.386.788	6.234.714

Langfristede gældsforpligtelser i alt**4.424.403****8.416.220**

Gældsforpligtelser, der forfalder indenfor 1 år

Gæld til realkreditinstitutter	5.049	0
Kreditinstitutter i øvrigt	5.262.599	398.847
Overdækning	296.993	75.111
	5.564.641	473.958

Af kreditinstitutter i øvrigt vedrører 4.815 mio. kr. lån hos Kommunekredit, som forventes refinansieret i 2014, jf. omtale i ledelsesberetningen side 52.

■ **Note 23 Periodeafgrænsningsposter**

Posten omfatter primært forudbetalte investeringsbidrag.

tkr.

■ Note 24 Eventualaktiver/forpligtelser

Eventualforpligtelser

HOFOR er forpligtet til at foretage reetablering når vindmøller ikke længere anvendes. Det er HOFORs vurdering, at omkostninger til nedtagelse og reetablering opvejes af indtægter ved salg af vindmøllerne (skrotpris), hvorfor der ikke er hensat hertil i regnskabet.

Koncernen hæfter for cashpool-aftale indgået med Danske Bank og Nordea. Maksimum for cashpool-ordningerne udgør 900 mio.kr.

Øvrige eventualforpligtelser mv.:

	2013	2012
Koncern har huslejeforpligtelser på i alt	319 mio.kr.	88 mio.kr.
HOFOR A/S' eventualforpligtelse til rådighedsløn for tjenestemænd udlånt til selskabet fra Københavns Kommune udgør	228 mio.kr.	245 mio.kr.

Varmekøbet fra Amagerværkets blok 1, der til og med 2013 var ejet af Vattenfall A/S, er reguleret af en 20-årig aftale, der udløber i 2029. Aftalen giver HOFOR Fjernvarme P/S ret til varmeproduktion fra 67,6 pct. af værkets samlede produktionskapacitet (250 MJ/s varmeeffekt). Aftalen forpligter HOFOR Fjernvarme P/S til at refundere alle omkostninger, som Vattenfall A/S afholder med henblik på at opfylde aftalens bestemmelser om leverancer til HOFOR Fjernvarme P/S.

HOFOR har indgået serviceaftaler med Siemens vedrørende vindmøllerne i Billund op på Lolland. Aftalerne løber over 15 år.

HOFOR har indgået serviceaftale med Vestas vedrørende vindmøllerne på Prøvestenen. Aftalen løber over 10 år.

Vedrørende en enkelt vindmølle er der indgået en jordlejeaftale, der løber i 25 år. Der sker årlig afregning beregnet som en andel af produktionen.

SKAT har i en række afgørelser afvist vand- og spildevandsbranchens anvendelse af de myndighedsfastsatte standardpriser for anlægsaktiverne, og i stedet lagt til grund, at de skattemæssige indgangsværdier skønsmæssigt beregnes ud fra en tillempet DCF-model. Principperne herfor har SKAT beskrevet i en vejledning offentliggjort den 10. juni 2011. Det er derfor SKAT's vurdering, at de skattemæssige indgangsværdier på anlægsaktiverne i 12 af koncernens dattervirksomheder er betydeligt lavere end de regnskabsmæssige. Sagerne er påklaget til Landsskatteretten. Vandsektorselskaberne har ikke indregnet den udskudte skat baseret på SKAT's værdiansættelsesprincipper, da ledelserne heri vurderer, at det er sandsynligt, at sagerne vil falde ud til selskabernes fordel. Såfremt sagerne i Landsskatteretten falder ud til SKAT's fordel, vil den potentielle aktuelle skat skulle indregnes som en regulatorisk underdækning i vandsektorselskaberne med en deraf afledt opkrævningsret.

Koncernens aktieselskaber er sambeskattede. De af koncernens selskaber, der ikke er ejet 100%, hæfter alene begrænset og subsidiært for danske selskabsskatter. De 100% ejede selskaber hæfter ubegrænset og solidarisk for danske selskabsskatter.

Koncernens datterselskaber hæfter solidarisk for fællesregistrering af moms, med undtagelse af:

- HOFOR Holding A/S
- HOFOR Spildevand Holding A/S
- HOFOR Vand Holding A/S

Koncernen er part i enkelte løbende retssager og tvister i tilknytning til driften. Det er ledelsens opfattelse, at udfaldet af disse retssager ikke vil påvirke koncernens finansielle stilling ud over de tilgodehavender og forpligtelser, der er indregnet i balancen pr. 31. december 2013.

■ Note 25 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Til sikkerhed for gæld i realkreditinstitutter, 75 mio.kr., er der givet pant i ejendom med tilhørende anlæg, maskiner og netaktiver, hvis regnskabsmæssige værdi pr. 31. december 2013 udgør 386 mio.kr.

tkr.

Note 26 Nærtstående parter

HOFOR Forsyning Holding P/S' nærtstående parter omfatter følgende:

Bestemmende indflydelse

Københavns Kommune. Grundlaget er eneejerskab af HOFOR Forsyning Holding P/S

Øvrige nærtstående parter, som virksomheden har haft transaktioner med

HOFOR Holding A/S, HOFOR A/S

Transaktioner med nærtstående parter

Transaktionerne omfatter:

- Administration og bemanding

Note 27 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

	Koncern		Modervirksomhed	
	2013	2012	2013	2012
Samlet honorar	4.929	4.197	248	184
<i>Kan specificeres således</i>				
Honorar vedrørende lovpligtig revision	2.282	2.261	150	140
Erklæringsopgaver med sikkerhed	501	474	0	0
Skatterådgivning	725	694	84	0
Andre ydelser	1.422	768	14	44
	4.929	4.197	248	184

Note 28 Forrentning af indskudskapital

HOFOR Fjernvarme P/S har i 2006 fremsendt en ansøgning til Energitilsynet om regulatorisk forrentning af indskudskapitalen på tidspunktet for implementering af den nuværende varmemforsyninglov i 1981. Hvis selskabet får medhold i ansøgningen, vil dette medføre mulighed for at indregne forrentning i varmepriserne. En anden varmemforsyningsvirksomhed har modtaget en afgørelse hvor forrentning af indskudskapital tillades, hvilket understøtter selskabets ansøgning. HOFOR forventer en afgørelse på sagen fra Energitilsynet i 2014 eller 2015. Afgørelsen kan have væsentlig indvirkning på værdiansættelsen af selskabets materielle anlægsaktiver og kan påvirke størrelsen af den regnskabsmæssige egenkapital.

Note 29 Pengestrøm fra primært drift før ændringer i driftskapital

	Koncern	
	2013	2012
Primært resultat	153.554	116.291
<i>Regulering af ikke-likvide driftsposter m.v.</i>		
Afskrivninger	854.081	706.434
Øvrige	-34.834	-15.480
	972.801	807.245

tkr.

■ Note 30 Ændring af driftskapital**Koncern**

	2013	2012
Ændring i varebeholdninger	-6.072	34.218
Ændring i tilgodehavender	23.454	513.882
Ændring i leverandører og anden gæld	228.409	71.377
	245.791	619.477

HOFOR A/S

Ørestads Boulevard

2300 København S

telefon 3395 2301

www.hofor.dk

